

CD-i

Onafhankelijk tijdschrift
over de wereld van CD-i

**FRENCH
KISS**
Een vreemde
affaire

FILMS • MUZIEK • GAMES • SPECIAL INTEREST • KINDEREN

KINGDOM II: SHADOAN
Uw Koninkrijk kome

HIEPERDEPIEP, IK LEES
Leren is een spelletje

JANET JACKSON
Meer dan 'zusje van'

**DOLBY SURROUND
EEN KAMER VOL GELUID**

Pijlsnel
scherpste naar het
beeld.

Let's make things better.

**HI-FI
TURBO DRIVE
VIDEO
RECORDER**

De Philips HiFi Turbo Drive is 's werelds snelste videorecorder. Maar er is nog meer... Studio Picture Control verbetert beelden op uw oudste banden. Direct Record zoekt zelf het kanaal op waar u naar kijkt en begint op te nemen. Alles in "full-stereo" natuurlijk. Uw Philips HiFi Turbo Drive is niet alleen 's werelds snelste videorecorder - wij denken dat ie ook 's werelds beste is. Bel voor meer informatie de Philips Consumentenlijn : 06-8406 (20 cent per minuut).

PHILIPS

**TURBO
DRIVE**
Philipscdi.com

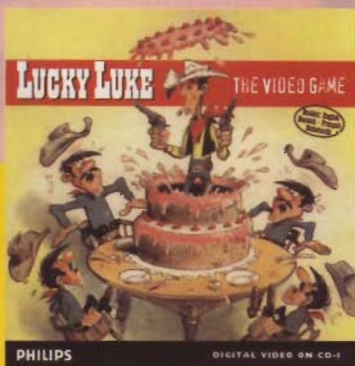
Voor de liefhebbers van shoot-and-run games!

LUCKY LUKE

De tijden veranderen. Lucky Luke is inmiddels iets ouder geworden en heeft daarom jouw hulp nodig om de gebroeders Dalton weer achter de tralies te krijgen. Je zult sneller moeten schieten dan je eigen schaduw om dit spannende avontuur tot een goed einde te brengen.

Lucky Luke is het nieuwste spel van de makers van de topper *The Apprentice* en zit boordevol razendsnelle animaties. Er zijn maar liefst 24 levels boordevol met schitterende graphics en geluid van CD-kwaliteit. De meertalige gebruiksaanwijzing is, geheel in de geest van onze held, als stripboek geschreven.

Gamepad aanbevolen

Let's make things better.

PHILIPS

INHOUD

Redactioneel

Wij hebben de zomer overleefd. Het was een hele Tour om tussen Wembley en Wimbledon, tussen Atlanta en Arena nog een gaatje voor vakantie te vinden.

Zeker op televisie zal sport (lees voetbal) de komende jaren onze aandacht eisen. Het miljard van de KNVB gaat door Sport7 ruim terugverdiend worden. Althans, dat is de bedoeling en dat zullen we gaan weten ook. Was vroeger voetbal een flits *Langs de Lijn* op de radio in de sportkantine, tegenwoordig kun je uitkiezen welke reclameborden je bij een live voetbalwedstrijd wilt zien. En niet alleen op TV wordt de voetbal fan in de watten gelegd. De tijden dat je op een regenachtige zondagmiddag tussen de roestende hekken van het Olympisch Stadion tot diep in de gehoorgang gefouilleerd werd door een barse politie-agent liggen inmiddels ver achter ons. In de Arena, waar de toiletten er beter uitzien dan die van Krasnapolsky, wensen in vrolijke uniformpjes gestoken stewards en -essen beaat glimlachend het keurige publiek een prettige wedstrijd.

U hoort het, wij zijn tijdelijk even overvoerd, laten de sport even voor wat het is en gaan op ons gemak uw magazine maken. Wij willen wel weer eens zelf bezig zijn, bijvoorbeeld met een CD-i spel. Gelukkig is er daarin meer dan sport alleen te beleven. Eens kijken, wat hebben we hier... *Sportfreaks?!*

Sybrand Frietema de Vries

SF

12 SHADOAN
De kwaadaardige Torlock is ondanks jouw inspanningen in Kingdom I nog niet verslagen. Daarom nu het vervolg van de missie met Kingdom II: Shadoan. Een magisch adventure dat volgens de makers het midden houdt tussen Disney, Star Wars en Tolkien.

18 DOLBY SURROUND
'Goed geluid maakt of breekt een film', beweren de experts en wij besloten de proef op de som te nemen en 'hingen' vijf Dolby Surround-setjes aan de CD-i-speler. De burens waren minder enthousiast, maar wij willen niet meer zonder Surround Sound.

Het volgende nummer van CD-i Magazine verschijnt 11 oktober.

Postbus 3389, 2001 DJ Haarlem, Telefoon redactie: 023-5360160 Telefax: 023-5359627 E-mail: cdi@hub.nl

REDACTIE EN MEDEWERKERS: Sybrand Frietema de Vries (Hoofdredactie), Foeke Collet (Eindredactie), Sieds de Boer, Mark Friederichs, Rom Helweg, Joost Hölischer, René Janssen, Lennie Pardoel, Léan Seuren, Rob Smit. **VORMGEVING:** Ernst Bernson (Art Director), Carola Hoff, Margo Witte, Joachim Mahn, Jan Willem Bijl. **FOTOGRAFIE:** Hans van Dormolen. **REDACTIESECRETARIAAT:** Wilma Boekel. **TRAFFIC:** Saskia van Holk. **MARKETING:** Babette Molenaar. **BOEKHOUDING:** Esther Boekel, Dennis Tol. **UITGEVER:** Wouter Hendrikse. **DIRECTIE:** A.W. Efficers, J.C. Nusselder. **ABONNEMENTEN:** CD-i Magazine, Postbus 22855, 1100 DJ Amsterdam Zuid-Oost, Telefoon: 06-8212252 (20 cent per minuut). CD-i Magazine komt 11 maal per jaar uit. Een jaarabonnement kan op elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij u het abonnement schriftelijk opzegt, uiterlijk twee maanden voor de vervaldatum. **ADVERTENTIES:** Retra PubliciteitsService, Sander Retra, Marlou den Drijver, Postbus 333, 2040 AH Zandvoort, Telefoon: 023-5718480, Telefax: 023-5716002. Advertenties kunnen zonder opgave van redenen geweigerd worden. **PREPRESS EN DRUK:** Nederlands Drukkerij Bedrijf, Zoeterwoude. **DISTRIBUTIE NEDERLAND:** BetaPress, Gilze. **DISTRIBUTIE BELGIË:** ImaPress.

CD-i Magazine is een uitgave van het Haarlems Uitgeef Bedrijf B.V. Zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever mag niets uit deze uitgave op enigerlei wijze worden overgenomen.

28

EFFECTENBEURS

Aandelen, opties en obligaties? Ons persoonlijke kapitaal wordt stevast belegd bij de supermarkt en het buurtcafé, maar voor een interactief kijkje op de Amsterdamse Effectenbeurs waren we zonder meer te porren. Van beginner tot belegger?

38

KINDERSPEL

Op je eigen manier leren lezen via allerlei leuke spelletjes? Dat kan met de CD-i Hieperdepiep, ik lees. Gaat het lezen nog niet al te vlot, dan kun je ook lekker een middagje naar de laatste Lassie-film kijken die in het Nederlands is nagesynchroniseerd.

43

MUZIEK

Het muzikale aanbod is weer zeer divers. Janet Jackson bewijst al lang niet meer 'het zusje van...' te zijn, we gaan terug in de tijd met broer en zus Carpenter en de oudgediende Dire Straits behoeft natuurlijk geen introductie meer.

56

INTERNET

Ook België is sinds kort 'online' en wij schuimden het World Wide Web af op zoek naar Belgische sites. Onderweg gingen we nog even op huizenjacht, kwamen we een hoop leuke spelletjes-pagina's tegen en hebben we ook nog flink wat sport-links op een rijtje gezet.

BRIEVEN
pagina 6

NIEUWS
pagina 8

SERVICE
pagina 10

SHADOAN
pagina 12

SPORTFREAKS
pagina 15

DOLBY SURROUND
pagina 18

LEZERSONDERZOEK
pagina 27

EFFECTENBEURS
pagina 28

FLASHBACK JUNGLEGIDS
pagina 30

TIPS & TRUCS
pagina 32

PRIJSVRAGEN
pagina 36

KINDERSPEL
pagina 38

MUZIEK
pagina 43

FILMS
pagina 48

INTERNET
pagina 56

ARENA
pagina 60

PROFESSIEEEL
pagina 62

DE CD-I-SPELER VAN...
pagina 66

PSV EINDHOVEN
FOUNDED 31 AUGUST 1913

SUPPORTERS HOMEPAGE
Mantained by Iben El Khatkhat - Think van Gool - Rindes 74 bc

PSV Selection 95/96	Competition 95/96	Amstel Cup 95/96
UEFA Cup		

brieven

Marco van Basten

Hierbij wil ik vragen of jullie mijn brief in het volgende nummer van CD-i Magazine willen plaatsen. Is het geen goed idee om de carrière van Marco van Basten uit te brengen op Video CD?

M.L. Sablerolle, Woudrichem

Een goed idee? Dat vinden wij een geweldig idee! Want laten we eerlijk zijn: het gaat hier om de voormalige beste spits van de wereld die na vele operaties helaas noodgedwongen de groene grasmat voor altijd moest verlaten. Drama ten top en ruim voldoende reden voor een Video CD, vinden wij. Hier op de redactie beginnen we elke ochtend bij de koffie met de CD-i *Het Nederlands Elftal Compleet*, waar 'Marco Di Basti' in de finale van het EK '88 die onmogelijke goal tegen Rusland scoort. Geloof me, na zo'n begin kan je dag niet meer stuk.

Bij deze sluiten wij ons dan ook van harte aan bij de actie 'Marco op Video CD'.

Internet

Met deze brief wilde ik jullie even complimenteren met de maandelijkse pagina's over Internet. Ze zijn duidelijk geschreven (al is Internet via de CD-i-speler natuurlijk niet echt ingewikkeld en kan er eigenlijk maar heel weinig mis gaan) en het is handig om als beginnend 'netsurfer' een lijstje leuke adressen te hebben waar je mee kunt beginnen. Voordat je het weet verzuip je namelijk in die enorme berg informatie. Heb je een beginpuntje dan rol je er echter vanzelf in. Klasse! Ook e-mail vind ik een regelrechte uitvinding. Tegen lokale telefoonkosten lekker briefjes rondsturen over de hele wereld. Perfect! :-) Zeker met het toetsenbord, want met de afstandsbediening lettertje voor lettertje een bericht intoetsen heb je ook snel gehad. Ik ben benieuwd naar de sites die jullie deze maand uitzoeken. Groeten.

Arjan de Wit, Rotterdam.

Nou bedankt en we zijn blij dat je tevreden bent. Surf zel!

uit: De EK Voetbal Historie 1920 - 1992

The Symbol?

Help! Ik ben helemaal radeloos en heb iedereen al gebeld, maar niemand kan me helpen. Het zit zo. Als trouwe Prince-fan heb ik het CD-singeltje van 'The Symbol' met het nummer 'Gold' (limited edition) aangeschaft. Toen ik het afspeelde gebeurde er iets dat ik nog nooit gezien heb. Als je namelijk op 'play' drukt verdwijnt het gewone menu en wordt het hele scherm blauw, terwijl de muziek gewoon doorgaat. Als je vervolgens op de actie-toets van de afstandsbediening drukt, verschijnt er een rij cijfers in hokjes (0 tot 12) en een hokje 'audio'. Als je op zo'n hokje klikt verandert de kleur van grijs naar roze, maar verder gebeurt er helemaal niets! Druk je op 'audio' dan kom je terug in het vertrouwde scherm met één uitzondering. Naast het rijtje 'scan, shuffle, repeat' staat een nieuw blokje met 'CD+G'. Druk je hierop dan begint alles weer van voren af aan. Intussen speelt de muziek gewoon door, maar ik wil heel graag weten wat er met dit CD-tje aan de hand is.

Marcel Pera, De Bilt

Helaas hebben wij ook geen idee wat er met dit schijfje aan de hand is. Sterker nog, we zijn het spoor van dit bijzondere heerschap sowieso al enige tijd bijster. Prince, His Royal Badness, The Symbol of T.A.F.K.A.P.? Wij weten intussen niet eens meer over wie we het nu precies hebben. Maar misschien zijn er andere fans van de alleskunner uit Minneapolis die wel weten wat er aan de hand is. Als we de oplossing van het raadsel te weten komen, hoor je het meteen van ons.

Pink Floyd

Allereerst wil ik jullie complimenteren met jullie blad. Ga zo door! Enkele maanden geleden heb ik het live concert 'Pulse' van Pink Floyd aangeschaft op CD-i. Een ware sensatie qua techniek en vooral geluid. Vooral omdat ik mijn TV en CD-i heb aangesloten op mijn stereo-installatie met extra twee surroundboxen. In de hoop dat ik weer kippenvel zou krijgen heb ik ook de film 'The Wall' aangeschaft. Ik kende hem al, maar voor mij ging het meer om het beeld en geluid van deze film. Het geluid viel me echter erg tegen. Wat mij opviel was dat het geluid erg vlak, soms blikkerig, maar vooral erg zacht was. Ik moet de volumeknop haast voluit zetten. Hoe kan dit? Wat ik bij 'Pulse' ervoer en waar ik werkelijk kippenvel van kreeg qua geluid, had ik bij 'The Wall' totaal niet.

Horst Niemer, Rotterdam

Je houdt duidelijk van muziek, dus deze maand kun je in ieder geval likkebaardend onze Dolby Surround-special doorspitten. Mooi spul! Wat het grote verschil tussen 'Pulse' en 'The Wall' betreft moeten we je gelijk

geven. De belangrijkste reden van dit verschil zal beslist liggen in het feit dat 'Pulse' in 1994 is opgenomen en 'The Wall' uit 1982 stamt. Het gelijknamige album komt zelfs uit 1979 en in die 15 jaar is er een hele hoop gebeurd. Wat niet wegneemt dat het geluid van 'The Wall' inderdaad heel zacht is opgenomen. Waarom weten we niet (of het moet slaan op de zin "Your lips smooth, but I can't hear what you're saying" uit het nummer 'Comfortably Numb'). Persoonlijk vinden

wij het geluid overigens niet blikkerig of vlak, maar als je je versterker heel hard moet zetten, komt dit natuurlijk nooit ten goede van het geluid. En laten we eerlijk zijn: 'Pulse' is een concert van de 'meesters van het geluid', waarvoor de modernste technologieën uit de kast zijn gehaald. In vergelijking met dit muzikale hoogstandje klinken andere opnames alsof ze van een grijs gedraaid cassettebandje zijn overgetaped. Maar 'The Wall' blijft natuurlijk een onmisbare klassieker.

De redactie ontvangt veel lezersbrieven met vragen, opmerkingen, complimenten en, af en toe, gezonde kritiek. Daar zijn wij blij mee. Door die hoeveelheid is het helaas niet mogelijk alle brieven te publiceren. Onze gamesredactie geeft, aan de hand van lezersbrieven, in de rubriek Tips & Trucs antwoorden op veelgestelde vragen. Vragen of opmerkingen over de abonnementen kunnen gesteld worden aan de abonnementenregistratie; adres en telefoonnummer zijn voorin het blad te vinden.

De redactie behoudt zich het recht voor brieven te selecteren en te redigeren. Blijf schrijven!

NIEUWS

Biosdisk 4

De Biosdisk is intussen een vaste klant geworden in de Nieuwsrubriek. Het augustus/september nummer van dit 'eerste filmtijdschrift op CD' ligt al weer even in de winkel. Op deze vierde editie komen 15 nieuwe bioscoopfilms aan bod. Met specials wordt er een kijkje op de set genomen bij *Bound*, *Moonlight* & *Valentino*, de tornado-film *Twister* van onze Hollandse Jan de Bond

en de komedie *Two Much* met Antonio Banderas, Melanie Griffith en Daryl Hannah. Aan de laatste film hebben wij een prijsvraag geplakt, dus kijk snel elders in dit nummer.

Tevens zijn er trailers en informatie over Demi Moore's jongste bevalling *Striptease*, *Multiplicity*, *The Crossing Guard*, *Cable Guy* (met beroepsidioot Jim Carrey), *Phenomenon* (John Travolta), *Eraser* (met onze Oostenrijkse krachtpatser), *Rumble in the Bronx*, *Independence Day*, *Black Sheep*, *Gazon Maudit* en de tekenfilm *De Klokkenluider van de Notre Dame*. Ook zijn er muziekclips van onder andere Eric Clapton, Lou Reed en Liz Phair.

Voldoende bioscoopstof in ieder geval om te kijken welke films je in ieder geval niet wilt missen.

Het zal intussen misschien bekend zijn, maar we herhalen het nog maar even: de Biosdisk kost f 19,95 (Bfr. 365). Informatie is verkrijgbaar bij de distributeur Cine-View Publishing via:

<http://www.minervagroep.nl/cineview/biosdisk.html>

100 jaar Spelen

Cine-View Publishing bracht onlangs naar aanleiding van de Olympische Spelen van dit jaar de Video CD *100 jaar Olympische Spelen* op de markt. Deze set van 3 CD's heeft een totale lengte van drie uur en bevat beelden van alle Spelen vanaf 1896 en een historische terugblik. Alle top-

prestaties uit 100 jaar Olympische Spelen passeren de revue, met natuurlijk Carl Lewis, Jesse Owens, Mark Spitz en Fanny Blankers-Koen. Geheel in de geest van de Olympische gedachte, komt een deel van de opbrengst ten goede aan de Paralympics.

Virgin Rotterdam

Sinds 31 augustus jongstleden heeft ook Rotterdam in het nieuwe winkelcentrum Beursplein zijn eigen Virgin Megastore. Hiermee bevindt de havenstad zich in het goede gezelschap van onder andere Amsterdam, Barcelona, Londen, New York, Sydney, Tokio,

Milaan, Bordeaux, Wenen en Parijs. De bezoekers kunnen

op maar liefst 1500 vierkante meter luisteren en kijken naar 60.000 CD's, 6.000 videobanden, CD-i's, laserdiscs, CD-ROM's en spelletjes. Met recht een multimediaal gebeuren dus. Ook het

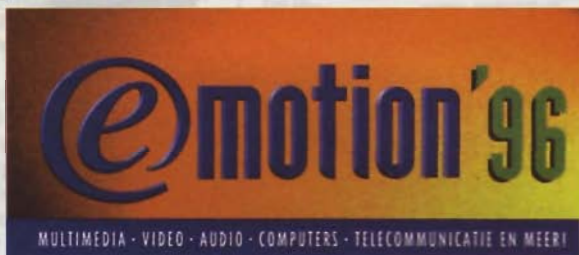
Internet-verhaal wordt niet vergeten

met een Cyberia Internet Café dat "een aangename café-sfeer met een uitgekiende menukaart koppelt aan online life door middel van 12 grootbeeld schermen". We zijn benieuwd.

Virgin's eerste Nederlandse Megastore staat sinds 1992 in Amsterdam en het is de bedoeling dat in 1997 Den Haag en Maastricht volgen. De Virgin Megastore in Rotterdam is te vinden aan de Passage 1 in winkelcentrum Beursplein.

Emotion '96

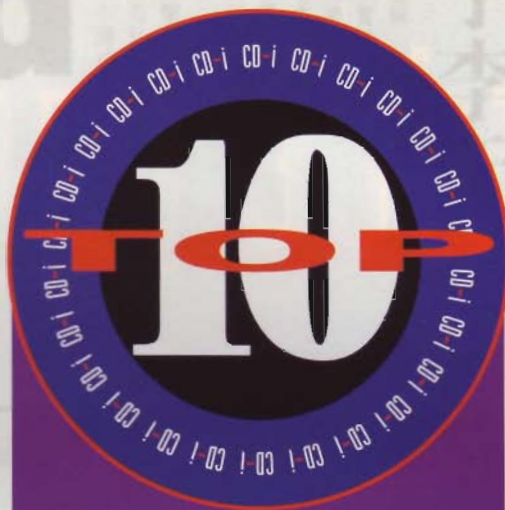
Van vrijdag 11 tot en met zondag 20 oktober wordt in de RAI in Amsterdam de Moderne Consumentenelectronica- en Nieuwe Media-Beurs Emotion '96 gehouden. Internet zal op dit evenement volop in de belangstelling staan, evenals multimedia, video, audio, computers, telecommunicatie en nog veel meer. Emotion '96 is dagelijks geopend van 11.00 tot 21.00 en in het weekend van 11.00 tot 17.00. De toegangsprijs bedraagt f 20,- per persoon, voor houders van PAS 65 en groepsbezoek (mits vooraf schriftelijk aangemeld) f 15,- en voor jeugd tot 12 jaar (onder begeleiding) f 10,-.

Online schilderen

Tijdens de afgelopen InterAct beurs in de RAI, die op 1, 2 en 3 september plaatsvond, is er 'live kunst op Internet' te zien geweest. Initiatiefnemer was CASE Interactive die op hun stand de jonge kunstenaar Jeroen Monnikendam (zoon van Gouden Kalf winnaar Vincent Monnikendam) elke dag een schilderij liet vervaardigen. Het creatieve proces werd opgenomen met een camera en rechtstreeks op Internet gezet. Zowel op de beurs als via het Net kon aan het einde van elke dag geboden worden op het schilderij van één bij twee meter. De opbrengsten kwamen ten goede aan het project 'The Creative Dutch', een platform op Internet waar jonge, net afgestudeerde kunstenaars van alle disciplines zich kunnen presenteren. Vanaf 1 september kunnen jonge kunstenaars zich opgeven. Natuurlijk kan dit op het net en wel via:

http://www.case.nl/creative_dutch

Dutch Interactive Charts

• 22 augustus •

- 1 Crime Patrol
- 2 Secret Mission
- 3 Mad Dog McCree 2
- 4 Pac Panic
- 5 Zelda's Adventure
- 6 Around Atlanta
- 7 Sportfreaks
- 8 Interactieve Encyclopedie
- 9 Family Games
- 10 Video Speedway

© Muziek en Beeld Media

Deze CD-i Top 10 is gebaseerd op de Dutch Interactive Charts die tweewekelijks in het vaktijdschrift Muziek & Beeld wordt gepubliceerd. Deze lijst komt tot stand op basis van een groot aantal verkooppunten (boekhandels, platenzaken, videotheken, multimediamwinkels en computerzaken).

DUTCH INTERACTIVE CHARTS

Service pagina

Een nieuwe rubriek met oude nummers

De redactie

De redactie van CD-i Magazine is benieuwd te vernemen wat onze lezers vinden van het blad. Als je vragen of opmerkingen hebt, kun je contact opnemen met de redactie. Doe dit bij voorkeur schriftelijk. Stuur een kaartje of brief naar:

Haarlems Uitgeef Bedrijf
t.a.v. Redactie CD-i Magazine
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem

Brieven aan de games-redactie met vragen of tips over bepaalde spellen kunnen eveneens naar het bovenstaande adres gestuurd worden met de vermelding 'Tips & Trucs'.

Als je de mogelijkheid hebt om elektronische post te versturen, dan kan je een e-mailtje sturen naar cdi@hub.nl

Abonnement

CD-i Magazine komt 11 keer per jaar uit. Een jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd, tenzij je het abonnement opzegt, uiterlijk twee maanden voor vervaldatum. Een jaarabonnement op CD-i Magazine kost f 69,95

(Bfr. 1399). Losse nummers kosten f 9,95 (Bfr.199). Elke nieuwe abonnee krijgt een welkomstgeschenk.

Abonnementen administratie
CD-i Magazine
Postbus 22855
1100 DJ Amsterdam Zuid-Oost
Telefoon 06-8212252 (20 cent per minuut)

Nabestellen

CD-i Magazine bestaat nu ruim anderhalf jaar. Heb je in de tussentijd een nummer gemist of wil je je verzameling CD-i Magazines compleet maken? Je kunt oude nummers nabestellen.

Op dit moment zijn alle oude CD-i Magazines nog voorradig. De prijs is f 8,95 per stuk. Een complete jaargang (11 nummers) kost f 59,95. De porto- en verzendkosten zijn f 5,- per exemplaar. Voor drie of meer exemplaren zijn de kosten f 12,50 per zending. Een briefje met volledig ingevulde girobetaalkaart of eurocheque kun je sturen naar:

Haarlems Uitgeef Bedrijf
o.v.v. Nabestellingen CD-i Magazine
Postbus 3389
2001 DJ Haarlem

34-1

34-2

34-3

35-1

35-2

35-3

35-4

35-5

35-6

35-10

36-01

36-07/08

35-7/8

35-11

36-02

36-04

35-9

35-12

36-03

36-05

36-06

THE BEST OF

STING

Englishman In New York

Fragile

It's Probably Me

If You Love Somebody Set Them Free

Russians

Fields Of Gold

Bring On The Night

Fortress Around Your Heart

We'll Be Together

Demolition Man

Why Should I Cry For You?

They Dance Alone

If I Ever Lose My Faith In You

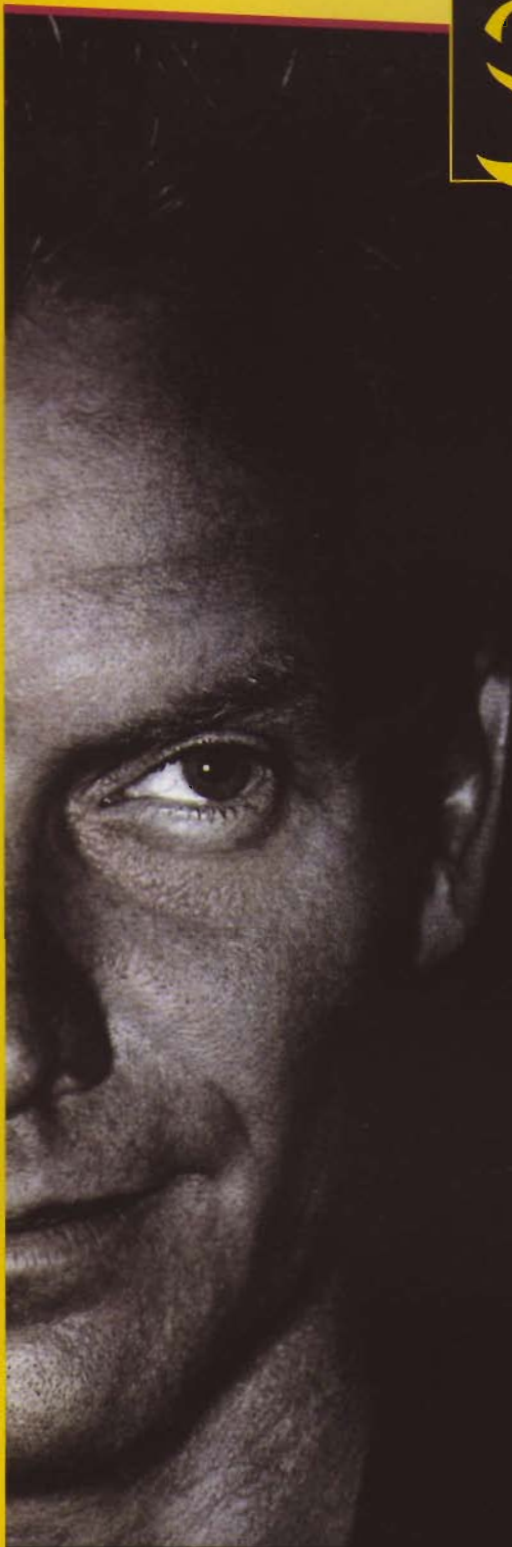
All This Time

Be Still My Beating Heart

This Cowboy Song

When We Dance

1984-1994
FIELDS OF GOLD

Hoewel STING altijd bekend zal blijven als de ex-frontman van The Police, is het solowerk van de Britse gentleman inmiddels net zo indrukwekkend. Op de Video CD FIELDS OF GOLD laat de popmuzikant, acteur en activist horen én zien dat hij tot de allergrootsten van de muziekszene behoort.

De indrukwekkende songs en meesterlijke videoclipsvormen een knappe mengeling van muzikaal gevoel en de van hem bekende betrokkenheid met gebeurtenissen in de wereld. Gordon Sumner alias STING levert met FIELDS OF GOLD een muziekdocument af dat geen enkele fan mag missen.

PolyGram Video

Kingdom II: Shadoan

De missie gaat door

Kingdom II: Shadoan is (het zal u niet verbazen) het vervolg op *Kingdom: the far reaches*. Het spel start dan ook met een korte terugblik op het eerste deel. We zien daarin hoe de jonge tovenaarsleerling Lathan op zoek ging naar de vijf

delen van een gebroken amulet, die ook wel bekend stond als de Hand van Mobus.

René Janssen

Terugblik

Deze magische amulet beschermde het koninkrijk tegen het kwaad en was ooit in bewaring gegeven aan de wijze tovenaarsleerling Mobus. Diens jaloerse broer Torlok wilde het rijk echter in zijn macht krijgen. Om dit te voorkomen brak Mobus de amulet in vijf delen en verstopte deze in vijf verschillende koninkrijken. Toch kwam Torlok aan de macht. Om hem te kunnen verslaan had Lathan de delen van de amulet nodig. Geholpen door de tovenaarsleerling Daelon ontdekte Lathan in *Kingdom I* drie van de vijf delen van de amulet: een slagwapen (de Black Mace), een jachthoorn (de Hunting Horn) en de zogenoemde Orb van Mobus. Op zijn gevaarlijke missie vond Lathan trouwens nog veel meer nuttige voorwerpen, waaronder het Bloedzwaard van de Argent Kings. Uiteindelijk slaagde hij er in om daarmee prinses Grace Delight weer op haar rechtmatige troon te krijgen, ten koste van Torloks handlangers, de slechte koning Drakesblood.

Drie doelstellingen

Bij de start van *Kingdom II* ontbreken echter nog steeds twee delen van de amulet. Torlok is dan ook nog steeds niet verslagen en zijn macht is zelfs weer groeiende. Dus moet Lathan op zoek naar de resterende delen van de amulet. De Dagger of Arne (een dolk) kan gevonden worden in het koninkrijk van de Far Reaches. De Crown of

Malric (een kroon) ligt verstopt in het koninkrijk van Shadoan. Pas als Lathan ook deze laatste delen gevonden heeft, kan Torlok definitief verslagen worden. Voordat het zover is, moeten echter heel wat lokaties worden bezocht, puzzels worden opgelost en voorwerpen worden verzameld. In feite heeft het spel drie doelstellingen. Om te beginnen het vinden van de twee resterende delen van de amulet, zodat de Hand van Mobus voltooid kan worden. Vervolgens moeten de vijf delen van de amulet in de juiste volgorde in elkaar worden gezet in de Toren van Mobus. Tijdens zijn missie krijgt Lathan hierover trouwens een aanwijzing, maar die verklappen we natuurlijk (nog) niet. De derde stap is Torlok verslaan met behulp van de Hand van Mobus.

Alles met de cursor

Er kan gespeeld worden op twee niveaus: beginner of gevorderd. Bij de start van het spel is het mogelijk een bewaard spel te laden, zodat vanaf de laatst bezochte lokatie verder kan worden gespeeld. *Kingdom II* is (net als zijn voorganger) namelijk veel te uitgebreid om in één keer uit te spelen. Net als in het origineel is de spel-interface lekker simpel gehouden. Hoewel *Kingdom II* een kruising is tussen een adventure en een RPG (Role Playing Game), hoeven er geen commando's te worden ingegeven. Een cursor op het scherm is alles wat je nodig hebt om verder te komen in het spel. Met die cursor kun je onder andere klikken op lokaties op het scherm, zoals deuren en wegen. Als de cursor dan van kleur en/of vorm verandert, betekent het dat dit een mogelijke weg is.

Inventarisbalk

Verder zien we op het scherm een inventarisbalk. Deze bevat direct bij de start al een aantal voorwerpen, namelijk de zaken waarmee het eerste deel van *Kingdom* werd afgesloten. De drie gevonden amulet-delen dus, plus het Bloedzwaard, munten en nog enkele voorwerpen. Op de balk zijn maximaal zeven voorwerpen tegelijk zichtbaar. Rechts ervan zien we echter twee pijlen, waarmee we verder naar links of rechts kunnen scrollen om de rest van de inventaris te bekijken. Door op actieknop 1 te drukken, wordt een voorwerp geselecteerd. Voorwerpen die op dat moment geen functie hebben, kunnen niet geselecteerd worden. Soms kunnen meerdere voorwerpen gekozen worden, maar meestal is er slechts één dat op dat punt de juiste keuze is. De linker- en rechter (omgekrulde) randen van de inventarisbalk worden rood als de speler gewond is. Op bepaalde lokaties kunnen je wonden echter genezen, zoals bij Blackheath. Verder bevat de balk een optie

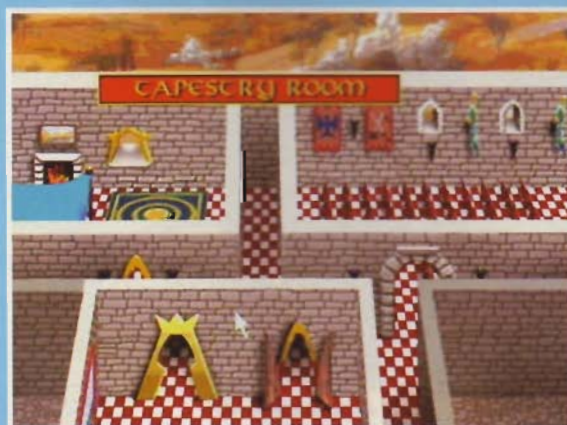
om het spel te saven of helemaal te stoppen. Door tijdens het spelen op actieknop 2 te drukken, verschijnt een kaart van de omgeving. Op die kaart kan vervolgens een lokatie worden aangeklikt met actieknop 1, waarna je naar die plaats reist. Door op actieknop 2 te drukken, keer je weer terug naar het normale speelscherm.

Wanhopige oproep

Het spel start met een wanhopige oproep van prinses Grace Delight. Torloks troepen rukken op naar de grenzen van het koninkrijk. Alleen Lathan kan nog hulp bieden, maar dan moet hij wel de twee resterende delen van de magische amulet van Mobus vinden. Uiteraard belooft Lathan (die we er van verdenken stiekem een oogje te hebben op de prinses) zijn uiterste best te doen om Torlok te stoppen. Grappig is dat als je nu per ongeluk (of expres, je bent tenslotte een beetje verkikkerd op d'r) terugkeert naar de kamer van Grace Delight, je van haar op je donder krijgt. "Lathan, wat doe je hier nog, schiet nou toch eens op". Een behoorlijk krenge dus eigenlijk, die Grace. Terwijl Lathan door het paleis loopt, ontdekt hij al snel een magisch schilderij. Dat blijkt een aanwijzing te bevatten waar hij naar toe moet: de Verloren Stad Alkatesh.

Het leger

Een klik op een deur is vervolgens voldoende om Lathan op magische wijze naar Alkatesh te verplaatsen. Daar staat hij voor de poorten van de Verloren Stad. Zodra hij daar doorheen loopt, wordt hij benaderd door een oude man. Die verwijt hem dat een gezonde jongeman zoals hij nog niet in het leger zit om de stad te verdedigen. "Of vlucht je soms liever ook de bergen in, zoals de vrouwen en de kinderen?" De stad ziet er inderdaad behoorlijk verlaten uit.

en het duurt even voordat je door hebt wat je hier moet doen. Op de meeste lokaties is namelijk helemaal niets te vinden. Met behulp van de kaart kun je echter ook naar andere lokaties reizen en daar is gelukkig meer te beleven. Bij de Oostelijke poort van de stad hangt een bordje met de mededeling dat alle soldaten zich moeten melden bij de Noordelijke poort. Lijkt me een goed begin van het avontuur.

Alles uitproberen

En inderdaad, daar word je begroet door een ridder. Die is echter niet al te enthousiast, want volgens hem heeft men krijgers nodig en geen tovenaarsleerlingen. Zodra Lathan echter het Bloedzwaard van de Argent Kings toont, verandert de houding van de arrogante ridder onmiddellijk. Lathan mag mee met de ridder en zijn schildknaap. In de High Pass krijgt Lathan meteen het commando over een compleet regiment. Luister wel goed naar de opdracht die je van de ridder krijgt, want als je de verkeerde kant kiest, kost het je al snel je leven. Het is sowieso verstandig om het spel regelmatig te saven, want dan kun je met de Restore-optie altijd weer een nieuwe poging wagen. Je moet namelijk regelmatig het juiste voorwerp kiezen uit de inventaris en je gokt ongetwijfeld weleens verkeerd. Kies het foute wapen en je krijgt een animatie te zien waarin Lathan (vaak op gruwelijke wijze) om het leven komt. *Kingdom II* is dan ook vooral een kwestie van alles uitproberen: lokaties, voorwerpen en combinaties daarvan. En er zijn behoorlijk wat combinaties mogelijk, zodat het geen spel is dat je even snel uitspeelt. Maar dat is natuurlijk ook niet de bedoeling.

Conclusie

Kingdom II is een waardige opvolger van het eerste deel. De graphics en animaties zijn nog fraaier dan in z'n voorganger. De puzzels zijn nog steeds niet extreem moeilijk, maar ook niet al te eenvoudig. Met een beetje doorzettingsvermogen kom je er altijd wel uit, want het is meestal een kwestie van het juiste voorwerp gebruiken op de juiste lokatie. Daardoor is *Kingdom II* ook geschikt voor wat jongere spelers. Het geweld dat regelmatig gebruikt wordt (met name in Lathan's sterfscènes) kan eventueel worden uitgeschakeld.

Disney, Star Wars en Tolkien

Kingdom II is ontwikkeld door Rick Dyer, de man die onder andere verantwoordelijk was voor het spel *Space Ace*. Dat is ook direct te zien aan de fraaie tekenfilmachtige beelden. *Kingdom II* wordt door de makers dan ook aangeprezen als een kruising tussen Disney, Star Wars en Tolkien's *In de ban van de Ring*. En dat klopt aardig, want elementen daarvan duiken regelmatig op in het spel. Toch heeft *Kingdom* z'n eigen, unieke sfeer. Het spel spreekt bijvoorbeeld verrassend veel vrouwelijke spelers aan. Naar het schijnt is circa veertig procent van het eerste deel verkocht aan vrouwen. Verder is het een spel dat zowel voor kinderen als volwassenen geschikt is. *Kingdom II* bevat zelfs een optie om het geweld in vechtscènes te verminderen, zodat het ook voor de allerkleinsten geschikt is. Grafisch is *Kingdom II* nog mooier dan het eerste deel. Geen wonder, want 300 animatiespecialisten werkten negen maanden lang aan het voltooiën van de 70.000 cellen waaruit de graphics zijn opgebouwd. Ook de muziek mag niet onvermeld blijven. Deze is afkomstig van de personen die ook verantwoordelijk waren voor *Beauty and the Beast* en *Pocahontas*.

**Kingdom II
Shadoan**

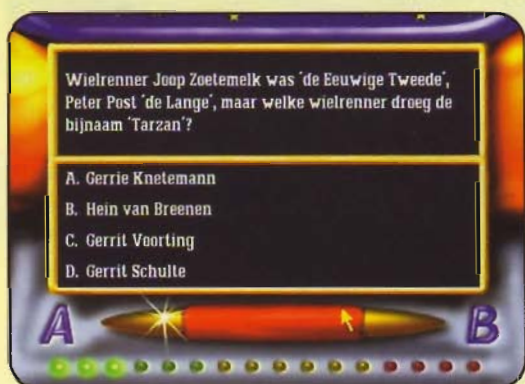
Engels
f 99,95 Bfr. 1.799
Philips Media

Wie haalt de volgende medaille?

Sportfreaks

Scoren!

Het wemelt van de quizen op de Nederlandse televisie, maar een sportquiz was tot vorig jaar nog een onbekend verschijnsel. Totdat Henk Spaan en Harry Vermeegen dit gat in de markt ontdekten. Het resultaat was het heerlijke *Sportfreaks*, dat nu ook op CD-i is verschenen.

René Janssen

In het eerste seizoen werd *Sportfreaks* gepresenteerd door Robert ten Brink. Niets mis mee, zolang-ie 'All You Need Is Love' presenteert althans. Op sportgebied werd Robert echter volstrekt niet gehinderd door enige kennis van de materie. Dat kan soms leuk uitpakken, maar in dit geval bleek dat niet het geval. De samenwerking met Henk en Harry kwam dan ook nooit echt van de grond. Het volgende seizoen werd de quiz daarom gepresenteerd door Wilbert Gieske, die we onder andere kennen van GTST. Henk en Harry vormden beiden samen met een bekende (sport)Nederlander een team. Inmiddels is het duo Spaan en Vermeegen uit elkaar. Gelukkig hebben wij de *Sportfreaks* CD-i nog, zodat we gewoon thuis voor de buis verder kunnen spelen.

Onuitputtelijk

Op de CD-i ontbreken Henk, Harry en Wilbert. Ook zijn er geen videobeelden of geluidsfragmenten, zodat *Sportfreaks* qua opzet nogal basic is. Het enige geluid is te horen na het beantwoorden van een vraag: trompetgeschal bij een juist antwoord en een zoemer na een fout. Het juiste antwoord wordt in het laatste geval overigens niet verklapt, zodat het de volgende keer nog steeds spannend is. Voor de ware sportfreak vormt deze CD-i een onuitputtelijke bron van trivia, daar zorgen de 1250 vragen wel voor. Het gaat daarbij om alle vragen waar men op TV niet aan toe is gekomen. Dubbele vragen komen dan ook niet snel voor. Volgens de handleiding is *Sportfreaks* in ieder geval goed voor zestig avonden spelplezier.

Instellingen

Voordat een potje *Sportfreaks* gestart wordt, kunnen in het hoofdmenu eerst enkele instellingen worden gewijzigd. Wordt er bijvoorbeeld solo gespeeld, of met z'n tweeën? Verder kan het aantal speelminuten of speelronden worden ingesteld. Doen we bijvoorbeeld een potje

van twintig vragen ieder, of gaat het erom wie de meeste punten haalt in (laten we zeggen) een half uur? Het laatste leidt bij doorgewinterde spelers natuurlijk al snel tot tijdrekken. De namen van de spelers kunnen we trouwens invoeren via het Instellingen-scherm, zodat we tijdens het spelen precies weten wie er aan de beurt is. Op het hoofdmenu vinden we naast de instellingen ook nog een optie om de spelregels na te lezen, plus het high scores-overzicht. Het laatste is natuurlijk afhankelijk van het aantal gespeelde vragen en de speelduur, dus helemaal representatief is dat niet. Iemand kan in vijf vragen bijvoorbeeld minder punten scoren dan iemand anders in twintig vragen, maar relatief toch een betere speler zijn.

Combinaties

Als we het spel starten, verschijnt op het scherm een soort fruitmachine. U weet wel, zo'n gokkast met drie rollen die in wisselend tempo in beweging worden gezet. Op de rollen staan (van links naar rechts) door symbolen weergegeven takken van sport, jaartallen en de vlaggen van landen. Zodra de rollen stilstaan, ontstaat een combinatie van een sport, een jaartal en een land. De vraag die de betreffende speler vervolgens gesteld krijgt, gaat over die combinatie. In totaal zijn er vragen vanaf het jaar 1900, over 45 sporten en 50 landen. De rollen worden in werking gesteld door middel van een Start-knop. Daarnaast zien we de knop **Neem**. Dat is eigenlijk een beetje een verwarrende knop, want er is geen optie om een vraag niet te accepteren. In de beginperiode van de TV-quiz was die mogelijkheid er wel. Deelnemers mochten toen een van de drie rollen opnieuw laten draaien, zodat een gunstigere combinatie ontstond. Dat bleek in de praktijk echter nogal vertragend te

Snel antwoorden

ledere juist beantwoorde vraag levert punten op, een fout antwoord echter geen strafpunten. De hoeveelheid verdiende punten hangt af van twee zaken. De maximale score per vraag is honderd

punten. Hoe sneller het antwoord gegeven wordt, hoe meer punten daarvan overblijven. Een balk met lampjes geeft aan hoeveel tijd nog resteert. Ieder brandend lampje vermindert de score met vijf punten. Er zijn zestien lampjes, dus een goed antwoord op het allerlaatste moment levert toch nog twintig punten op. Jammer is alleen dat de tekst van sommige vragen tamelijk lang is. Op die manier tikt een flink deel van het te winnen punten totaal weg tijdens het bestuderen van de vraag en de vier mogelijke

antwoorden. Niet helemaal eerlijk als je tegenstander vervolgens een lekker korte vraag krijgt. Verder zijn er bonuspunten te verdienen wanneer op één of meerdere rollen van de fruitmachine een joker verschijnt. Iedere joker levert 25 bonuspunten op. De drie hoogste scores worden bewaard in de high scores tabel.

werken en dus werd die regel afgeschaft. Bij de CD-i hebben ze de knop laten zitten zodat je even tijd hebt om je voor te bereiden op de vraag. Naast de fruitmachine zien we trouwens nog twee knoppen. Eén om een helpfunctie te starten, met daarin een uitleg van het spelonderdeel waarmee men op dat moment bezig is. En een tweede om te stoppen, waarschijnlijk bedoeld voor mensen die niet zo goed tegen hun verlies kunnen. "Oeps, druk ik toch per ongeluk op de verkeerde knop....".

Titanenstrijd

Hoe verloopt een typisch potje *Sportfreaks* nou eigenlijk? Voor wie de TV-quiz nog nooit gezien heeft, volgt hieronder een verslag van een titanenstrijd die onlangs werd uitgevochten op onze redactie. De schrijver van dit artikel neemt het in vijf ronden op tegen een collega, die zichzelf afficheert als een groot sportkenner. We laten hem in dit artikel overigens naamloos, hij mocht eens naast z'n schoenen gaan lopen.

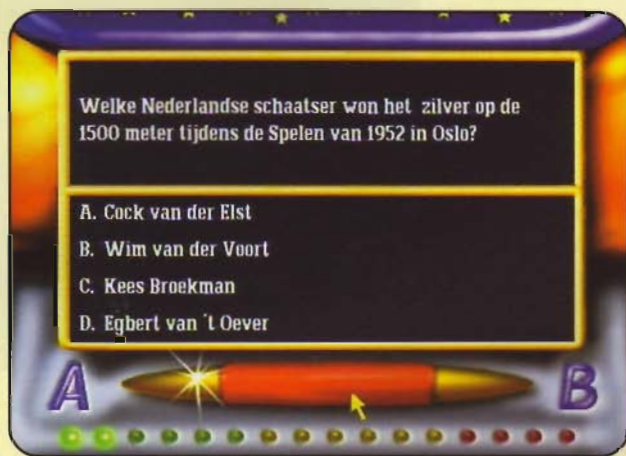
Ronde 1:

Mister X start het spel en draait meteen joker/joker/Nederland. Veel punten te verdienen dus, want iedere joker levert 25 extra punten op als de vraag juist wordt beantwoord. De vraag luidt: welke sport beoefende de Nederlander Cees Akerboom? Makkie natuurlijk, want iedereen weet dat dit nog niet zo lang geleden een van de bekendste vaderlandse basketballers was. 110 Punten scoort Mister X hiermee maar liefst en dat had meer kunnen zijn als de vraag sneller beantwoord was. René antwoordt met een voetbalvraag uit 1970, met Nederland als lokatie. In 1970 heeft Nederland bijna een

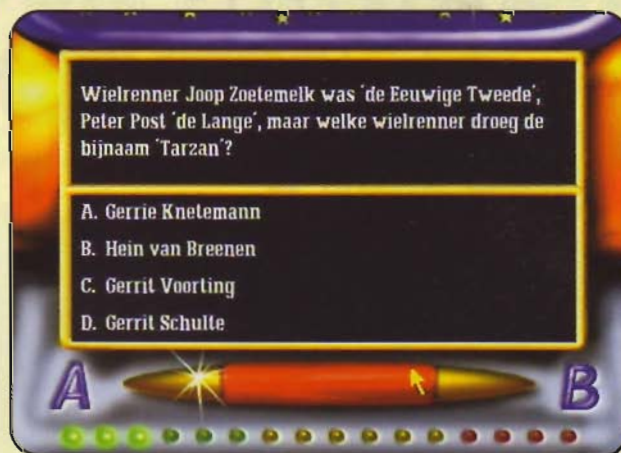
finalist in het Europa Cup III-toernooi. In Amsterdam wint Ajax met 1-0 van een Engelse club, maar wordt in deze halve finale toch uitgeschakeld. Door welke club was dat? Geen idee, en het gokje (het zijn tenslotte meerkeuzevragen) valt ook al verkeerd uit. De stand blijft dus 110-0.

Ronde 2:

Mister X mag voor de tweede keer draaien aan het rad en dat levert opnieuw een joker op. Ditmaal gecombineerd met 1995 en Nederland. Opvallend veel Nederland zit er trouwens in de vragen. Maar ja, de reden daarvoor is natuurlijk duidelijk, van Nederlandse sport weten wij nu eenmaal het meeste af. Welke sport beoefende de Nederlandse Karin Briensse? Alweer zo'n makkelijke vraag, dit

moet haast wel doorgestoken kaart zijn. Zwemmen natuurlijk, en de stand loopt op naar 175-0. Dit gaat niet goed en een flinke tegenscore is noodzakelijk. Kijken wat het rad René brengt: schaatser/1984/ Joegoslavië. Tijdens de Spelen van Serajevo in 1984 was een Oostduitse schaatster oppermachtig. Ze won vier medailles, twee zilveren en twee gouden. Wie was zij? Oeps, was dat niet Schöne? Nee dus, en het blijft een hopeloze stand.

Ronde 3:

Het lot is Mister X blijkbaar goed gezind. Voetbal/1975/Nederland mag niet al teveel problemen opleveren voor iemand van zijn leeftijd. Welke buitenlandse club won het eerste Amsterdam 700-toernooi in dat jaar? Ah, dat blijkt nog tegen te vallen. Nee, het was niet Barcelona en dus krijgt René de kans om een beetje in te lopen. Dat moet dan gebeuren in een vraag over autosport en wel uit 1975 en in Nederland. Welke Nederlander reedt in de jaren '71, '73, '74 en '75 in de Formule 1? Dat kan natuurlijk alleen maar good old Gijs van Lennep zijn en dat klopt inderdaad. De stand ziet er al wat draaglijker uit, maar 175-65 is nog steeds niet geheel volgens plan.

Ronde 4:

American football/1995/Nederland, dat kon wel eens een zware dobber worden voor Mister X. De vraag luidt echter: hoe heet het wanneer de bal bij deze sport in de 'end zone' terechtkomt? Ja, hè,

hè, zo weet ik er nog wel een paar. Er is zelfs een Veronica-programma naar vernoemd: Touchdown. Het wordt langzamerhand een beetje gênant, want de stand is inmiddels al 225-65. Hard terugslaan dus, en wel met de combinatie voetbal/1977/Groot-Britannië. Hoe heette de trainer van Liverpool, de finalist en winnaar van de Europa Cup I in 1977 ten koste van Borussia Mönchengladbach? Uh, black out.... Robson misschien? Nee dus, en nog steeds diezelfde stand.

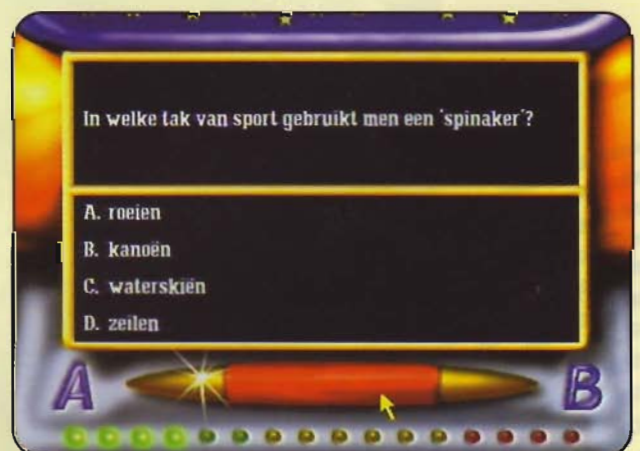
Ronde 5:

Tja, winnen zal wel niet meer lukken, zeker niet als Mister X ook nog eens de volgende combinatie draait: voetbal/1981/Nederland. Dat zal wel weer een makkie worden. Valt nog vies tegen echter, want wie scoorde in 1981 voor FC Utrecht het enige doelpunt in de met 1-0 gewonnen Europacupwedstrijd tegen HSV? John van Loen, brult X meteen, maar die blijkt niet bij de mogelijke antwoorden te staan. Vertwijfeld waagt hij nog een gokje, maar het blijkt ook niet Tonnie van der Linden te zijn. Kans voor René dus om nog iets af te knabbelen van z'n achterstand. De rollen blijven stilstaan op de ogenschijnlijk gunstige combinatie voetbal/joker/Brazilië. En inderdaad, de vraag welke voetballer Pele voorging als minister van Sportzaken in zijn land, wordt in razend tempo correct beantwoord. Dat was namelijk Zico, en natuurlijk niet de alternatieven Romario of Ronaldo. Aan de uitslag verandert het uiteindelijk weinig, al ziet een stand van 225-140 er al iets minder vernietigend uit. Bovendien (zo voegt ondergetekende er niet al te sportief aan toe) is de helft van Mister X's score het gevolg van die eerste vraag met de dubbele jokers. Kunst, zo kan iedereen winnen. Maar goed, volgende keer zal mijn wraak zoet zijn. Ik ben de complete Sportencyclopedie inmiddels uit het hoofd aan

het leren. Bovendien ben ik driftig aan het oefenen met de *Sportfreaks* CD-i. Bij een volgende gelegenheid laat ik me dan ook beslist niet meer verrassen!

Sportfreaks

Nederlands
f 39,95 Bfr. 699
Philips Media

Het bioscoopbezoek is al jaren aan het dalen, en het zou ons niets verbazen als er over niet al te lange tijd helemaal niemand meer in de bios zit. Waarom we dat denken? Simpel, voortaan kijken we toch gewoon thuis...

René Janssen

Dit is geen test!

In het onderstaande artikel nemen we een aantal mogelijkheden onder de loep om de huiskamer door middel van Surround Sound in een thuisbioscoop te veranderen. Hiervoor hebben we vijf Dolby Pro Logic-setjes uit de doos getrokken en ons hiermee prima vermaakt. Vanzelfsprekend zijn er tientallen verschillende fabrikanten met verschillende setjes, verschillende prijzen en nog veel meer verschillen, dus dit is niet de ultieme Surround Sound-test, noch een bindend vergelijkend warenonderzoek. Wij gingen gewoon op zoek naar topgeluid en dat hebben we volop gevonden. Luister ze!

Creëer je eigen Dolby Pro Logic thuis theater

Ja, denkt u nu misschien, dat kan al veel langer. Maar films komen pas maanden later op video uit, als ze allang uit de bioscoop zijn verdwenen. En bovendien is een film in de bioscoop bekijken wel even iets anders dan op een TV-scherm, met z'n meestal armzalige geluid. Het eerste argument klopt, al komen films wel steeds eerder op Video CD beschikbaar. Soms komen ze zelfs al gelijktijdig uit, zoals de recente manga Ghost in the Shell. Maar het argument over slecht geluid, dat gaat inmiddels niet meer op. Met de juiste Dolby Pro Logic Surround Sound-apparatuur verandert u uw huiskamer namelijk in een handomdraai in een thuisbioscoop. Overigens is Surround Sound niet alleen van belang voor Video CD's. Hi-fi video-recorders maken er gebruik van en steeds meer TV-programma's worden in Dolby Surround uitgezonden. Maar ook uw CD-speler herkent u niet meer terug na aansluiting op een Surround-versterker. Wij namen de proef op de som met vijf Dolby Pro Logic-sets; van Philips, Kenwood, Bose, JVC en Onkyo. Een week lang veranderde de redactieruimte in een kamer vol dozen, receivers, speakers, sub-woofers en meters bekabeling.

Even wat termen

Maar laten we voordat we de vijf sets bespreken eerst even nader ingaan op Surround Sound, Dolby Pro Logic, THX en al die andere kreten waar ze je mee doodgooien zodra je een hi-fi winkel binnenstapt. Voor het gemak hebben we het hier trouwens alleen over het aansluiten van een CD-i-speler (dit is tenslotte een CD-i-blad) en niet over videorecorders, CD-spelers en andere apparatuur. Eén van de manieren om Surround Sound in de huiskamer te krijgen, is door een kant-en-klare Pro Logic-televisie aan te schaffen. Philips heeft die bijvoorbeeld in het assortiment, maar het geluid is meestal minder goed dan dat van een specifieke Pro Logic-receiver en speakers. De frontspeakers zitten bij zo'n Pro Logic-TV ingebouwd in het toestel. De achterspeakers worden wel los meegeleverd. Echt goedkoop is zo'n TV niet. Als u echter toch net op het punt staat een nieuw toestel te kopen, is het zeker het overwegen waard. Optie nummer twee is de aanschaf van een Pro Logic-receiver of -versterker (het verschil is dat de laatste geen ingebouwde tuner heeft) en bijbehorende speakers. Die speakers hoeven trouwens niet per se van het zelfde merk te zijn als de versterker, maar vaak is het wel beter. Stel dat u al een goed stel speakers heeft staan, dan kunt u die natuurlijk ook als frontspeakers gebruiken. In dat geval moeten 'alleen nog' de versterker, achterspeakers en eventueel een centrumspeaker worden gekocht. De centrumspeaker wordt meestal op de TV geplaatst. Deze speaker wordt gebruikt om de dialoog en de normale stereo-effecten als het ware recht uit de TV te laten komen. Eventueel kan ook nog een zesde speaker aan het systeem worden gehangen, namelijk een sub-woofer. Deze zorgt voor zware basgeluiden, maar is niet 'verplicht'.

Verschillende systemen

Er zijn op dit moment drie belangrijke Surround-systemen: Dolby Pro Logic (een 5-kanalen systeem), Dolby AC-3 en

THX (ontwikkeld door Lucas Arts, het bedrijf van George 'Star Wars' Lucas). AC-3 is Dolby's opvolger voor Pro Logic. Een van de verbeteringen van AC-3 ten opzichte van Pro Logic is te vinden in het beter scheiden van geluiden tussen de front- en centrumspeakers. De filtersystemen die daarbij gebruikt worden zijn sterk verbeterd. Een ander pluspunt van AC-3 is de toevoeging van een apart kanaal voor sub-woofers (voor het basgeluid). Het belangrijkste voordeel is echter het feit dat het geluid uit de achterspeakers nu in stereo is, in plaats van mono zoals bij Pro Logic. AC-3 speelt in Europa trouwens nog geen rol van betekenis. Het allernieuwste op Dolby-gebied is overigens DSD (Dolby Surround Digital). Dit is een 5-kanalen systeem met aparte audiosignalen voor iedere speaker. De belangrijkste verbetering is dat er nu twee onafhankelijke Surround-kanalen zijn in plaats van slechts één. THX (de naam is afgeleid van de eerste film van George Lucas, THX 1138) is sterk in opkomst. In principe maakt THX gebruik van Dolby Pro Logic-technologie. Een speciale schakeling in de THX-controller compenseert de verschillen tussen bioscoop en huiskamer op drie manieren: hercompensatie, decorrelatie en timbre-overeenstemming. Een van de voordelen van THX is het vermogen om geluiden te 'pannen', oftewel met de handeling mee te laten bewegen. Wij concentreren ons in dit artikel op Dolby Pro Logic, de meest logische keus voor CD-i-bezitters.

Waar moet u op letten?

Waar moet u op letten bij de aankoop van een Surround Sound-set? Nou, heel wat. Wat betreft de receiver bijvoorbeeld op het aantal audio- en video-inputs voor één of twee videorecorders/CD-i-spelers, phono (als je nog LP's hebt), CD-speler, eventueel laserdisc-speler, één of twee cassettedecks en één of twee aux-poorten. Verder is van belang hoe goed de geluidsfrequenties zijn aan te passen en natuurlijk de 'power' van de output. Dan zijn er natuurlijk nog goede speakers nodig, en wel minimaal vijf stuks:

Bose

JVC

drie frontspeakers (rechts, links en centrum) en twee achterspeakers voor de Surround Sound. Een sub-woofer is optioneel, maar zeker aan te raden voor de optimale filmbeleving. De speakers vormen vaak trouwens de grootste kostenpost, tenzij u natuurlijk al een goede set speakers heeft staan. Bedenk verder dat de input ook niet onbelangrijk is. Als u dit leest, heeft u waarschijnlijk een CD-speler. Geen probleem dus, want daar komen steeds vaker Pro Logic Video CD's voor uit. Maar u wilt uw videorecorder misschien ook wel aansluiten op de Surround-set. Dat kan, maar u heeft er alleen iets aan als het een hi-fi stereorecorder is. Alleen hi-fi scheidt namelijk de linker- en rechterkanalen, zodat het geluid geschikt is voor Surround Sound. Om optimaal te kunnen genieten van uw thuisbioscoop is tenslotte natuurlijk ook een goede televisie nodig. Groot is niet altijd beter, maar breedbeeld is een aanrader als u veel films kijkt.

Bose

De eerste Dolby Surround-set die we aansluiten is die van Bose. Hoewel, de audio/video receiver is van het merk Sherwood, alleen op de speakers zien we het Bose-logo. Het aansluiten van de apparatuur is tamelijk eenvoudig. Wel even opletten (maar dat geldt voor alle speakers) dat je de plussen en minnen in de juiste aansluiting steekt, want anders kost het u eventueel uw apparatuur. De achterkant van de Sherwood RV-4050R heeft nogal wat aansluitingsmogelijkheden. We hebben dan ook heel wat kabel nodig. Eerst verbinden we de meegeleverde Acoustimass-4 sub-woofer met de receiver. Die sub-woofer zit als het ware tussen de receiver en de andere speakers

in. Vanaf de sub-woofer lopen weer drie kabels naar de linker-, rechter- en centrumspeakers. De twee Bose 100 achterspeakers worden wel rechtstreeks op de receiver aangesloten. Naast antenne-aansluitingen treffen we aan de achterkant nog ingangen aan voor TV/Aux, CD, video/audio play en record, tape monitor play en record, video monitor en Digi Link III. Het laatste is alleen van belang als andere Sherwood-apparaten aangesloten zijn, de receiver schakelt dan direct naar de juiste input-bron.

De afstandsbediening biedt zoveel functies, dat we een tijdje nodig hebben om er wijs uit te worden. Gelukkig zit er een Nederlandse handleiding bij de receiver, dus uiteindelijk komen we er wel uit. Aan de voorzijde van de receiver vinden we de aan/uitknop, een hoofdtelefoonaansluiting, een aansluiting voor een camcorder, een memoryknop voor het opslaan van de favoriete radiozenders, een modeknop voor het zoeken van zenders en een inputselectieknop (voor het selecteren van de input van cassette-deck, CD-speler, radio en dergelijke). Belangrijk is verder natuurlijk de Surround-mode knop, waarmee kan worden geschakeld tussen Dolby Pro Logic en Dolby 3 stereo.

En dan de speakers. De Acoustimass-4 sub-woofer is een redelijk grote kast, die we op de grond zetten. De plaats maakt eigenlijk niet zoveel uit (desnoods uit het zicht achter een gordijn), want het lage geluid is toch niet te lokaliseren. De drie magnetisch afgeschermd frontspeakers zijn piepkleine (7,9 x 7,9 x 12,1 cm.) kubusjes, die bijna niet opvallen in het interieur. De achterspeakers zijn een stuk groter, maar hebben een mooie vormgeving en zijn lever-

baar in wit en zwart. Bovendien blijken ze een perfect geluid te herbergen. Al snel zitten we midden in een schietpartij, waarbij de kogels ons links, rechts, voor en achter om de oren lijken te vliegen.

Specificaties en prijzen

Bij gebruik in Surround-mode bieden de voorkanalen en het centrumkanaal van de Sherwood RV-4050R een vermogen van 35 Watt per kanaal, RMS 8 ohm bij 1 kHz, met een totale harmonische vervorming van hoogstens 0,7%. De achterkanalen bieden 15 Watt per kanaal, RMS 16 ohm bij 1 kHz, met een totale harmonische vervorming van hoogstens 0,9%. De Sherwood-receiver kost 599 gulden en wordt geleverd zonder de benodigde bekabeling. Deze zit over het algemeen echter al bij de aan te sluiten apparatuur. Bovendien maakt het ene apparaat gebruik van Scart en het volgende van tulp-stekertjes. Zowel de Acoustimass-4 als de Bose 100-speakers hebben een impedantie van 4-8 ohm. De Acoustimass-4 speakers kosten 1599 gulden. In de uitverkoop zijn ze vaak echter stukken goedkoper. Hetzelfde geldt voor de Bose 100-achterspeakers, die normaal 398 gulden kosten. De Bose 100-speakers kunnen op diverse manieren bevestigd worden. De bevestigingsystemen moeten echter apart worden aangeschaft. De Acoustimass-4 speakers kunnen het beste opgehangen worden, en ook hiervoor kan men bij Bose terecht.

JVC

De JVC CinemaPack 616 zit in een enkele doos. Hierin vinden we een RX-616R audio/video receiver en een SP-X50 speakerset (twee Surroundspeakers en een centrumspeaker). Geen frontspeakers dus en geen sub-woofer, daar

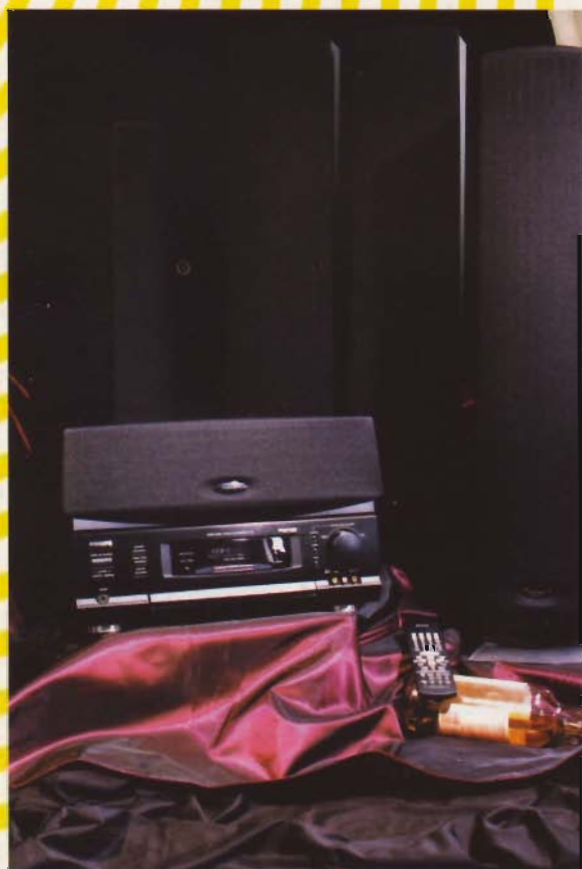
moeten we zelf voor zorgen. Zonder die frontspeakers blijkt het geluid een stuk minder indrukwekkend dan bij de (dan ook veel duurdere) Bose-set. Zodra we twee frontspeakers van een ander merk op het JVC-systeem hebben aangesloten, klinkt het al meteen een stuk beter. Het aansluiten van de JVC-set is snel gebeurd. De speakers worden rechtstreeks op de receiver aangesloten, waarbij we alleen weer even op de plus en min moeten letten. De receiver wordt geleverd inclusief afstandsbediening, een T-vormige FM-antenne en een FM-draadantenne, een antenneadapter en een AM-antenne.

Via het CompuLink-3 afstandsbedieningsysteem kunnen via de receiver ook andere JVC-geluidscomponenten worden bediend. Dit is dus vergelijkbaar met de Digi Link op de Bose. Aan de voorzijde van de receiver zien we drie grote draaiknoppen. Eén voor het volume, een tweede voor het selecteren van de input en een derde voor de tuner. Al deze functies kunnen uiteraard ook via de afstandsbediening worden aangestuurd. Die afstandsbediening ziet er trouwens een stuk minder ingewikkeld uit dan bij Bose. Een van de opties is de akoestiek-instelling, die ook via het frontpaneel kan worden geselecteerd. Hierbij kan gekozen worden uit Dolby Pro Logic, Dolby 3-Channel Logic (te kiezen als geen achterspeakers zijn aangesloten) en Hall Surround. Net als bij Bose kan in Pro Logic-mode ook weer gekozen worden voor normal, wide en phantom center mode.

Via de delay-toets kan de vertragingstijd van het weerkaatste geluid worden ingesteld. Delay-1 wordt bijvoorbeeld gebruikt als de afstand naar de achterspeakers groter is dan die naar de frontspeakers. Hall Surround is door JVC speciaal ontworpen om bij het afspelen van een stereo-geluidsbron te zorgen voor natuurgetrouwe geluidswaergave met heldere zangstemmen. Het lijkt met andere woorden net of u in een concertzaal zit. Het tuner-gedeelte van de JVC is voorzien van RDS. Naast het gewone radiosignaal wordt dus een signaal meegezonden dat aanvullende informatie verstrekt, zoals de zendernaam en/of gegevens over het type programma (sport, muziek en dergelijke). Met behulp van zogenoemde PTY-codes kunnen zo zelfs bepaalde soorten programma's worden opgezocht.

Specificaties en prijzen

De centrumspeaker heeft behoorlijke afmetingen (39,1 x 14,6 x 14,1 cm), de beide Surroundspeakers zijn redelijk compact (13,7 x 20,5 x 14,1 cm). Wel nog een stuk groter dan de Bose-boxen, maar die zijn ook extreem klein. De centrumspeaker heeft twee 10 cm woofers en een 5 cm tweeter. Het maximale vermogen voor de Surroundspeakers is 40 Watt, voor de centrumspeaker is dat 110 Watt (beide 8 ohm impedantie). Bij gebruik in Surround-mode bieden de voorkanalen van de JVC 616RBK een vermogen van 60 Watt per kanaal, RMS 8 ohm bij 1 kHz, met een totale harmonische vervorming van hoogstens 0,7%. Het middenkanaal levert 60 Watt, RMS 8 ohm bij 1 kHz, met een totale harmonische vervorming van hoogstens 0,7%. De achterkanalen 15 Watt per kanaal, RMS 16 ohm bij 1 kHz, met een totale harmonische vervorming van hoogstens 0,7%. De signaal/ruisverhouding is 45 dB. De prijs van de JVC CinemaPack 616 is 999 gulden.

Philips

Onkyo

Philips

De Philips-set zit in twee dozen. Eentje met normale afmetingen met daarin de FR 751 receiver, plus een werkelijk gigantische doos met de FB 560-speakerset. Als we die laatste doos openmaken, blijkt er al snel een goede reden voor z'n omvang; de Philips-speakers zijn bijna een meter hoog. Een heel verschil met de JVC-speakers en de nog veel kleinere Bose-exemplaren. Je moet er van houden, want dergelijke speakers moffel je niet even weg in een hoekje van de huiskamer. Dat hoeft trouwens geen probleem te zijn, want de vier front- en achterspeakers zien er bijzonder fraai uit. De centumspeaker is ook niet echt klein. Met behulp van een standaard kan de hoek van deze speaker worden aangepast, zodat het geluid er iets omhoog of omlaag uitkomt. De speakerkabels zijn voorzien van aparte kleur aanduidingen voor de drie soorten speakers: blauw voor de centumspeaker, rood voor de front- en geel voor de Surroundspeakers. Diezelfde kleuren vinden we ook terug bij de aansluitingen op de speakers zelf, dus het kan bijna niet fout gaan.

Het geluid dat uit deze speakers komt is indrukwekkend. Mocht u echter nog niet tevreden zijn, dan biedt Philips een optie die we nog niet eerder zijn tegengekomen. Het is namelijk mogelijk een tweede versterker aan de FR 751 te hangen, en daaraan dan weer de centrum- en Surroundspeakers. Die worden in dat geval dus extra versterkt. Die tweede versterker hoeft trouwens niet per se van Philips te zijn. De FR 751 is een vrij standaard versterker, maar wel de krachtigste uit het Philips-assortiment. Een speciale RC-5 bus vergroot het bedieningsgemak door communicatie tussen de verschillende apparaten van het systeem.

Wat betreft de Surround-instellingen kan gekozen worden tussen Pro Logic, Dolby 3-stereo en Hall. Het tuner gedeelte van de receiver kan 30 voorkeuzezenders opslaan in

het geheugen en is voorzien van automatische afstemming. Net als de JVC en Sherwood-receivers is ook de Philips voorzien van een sluimeroptie, waarmee het systeem automatisch in stand-by gaat na een ingestelde tijd. De afstandsbediening is erg fraai. Niet alleen qua vormgeving, maar ook wat betreft de bedieningsmogelijkheden. Lekker overzichtelijk en slim ingedeeld.

Specificaties en prijzen

De afmetingen van de centumspeaker zijn 43,5 x 16,7 x 15,5 centimeter. De front- en achterspeakers zijn een stuk groter: respectievelijk 21 x 91,5 x 24,4 en 21 x 91,5 x 21,4 centimeter. De centumspeaker heeft twee 4" woofers en een 2" tweeter. De frontspeakers zijn uitgerust met twee 5" woofers en een 2" tweeter, de Surroundspeakers met een 5" breedbandluidspreker. Het maximale vermogen voor de frontspeakers is 160 Watt, voor de centumspeaker 100 Watt en voor de Surroundspeakers 50 Watt (alle 6 ohm impedantie). Bij gebruik in Surround-mode bieden de voorkanalen en het centrumkanaal van de Philips FR 751 een vermogen van 50 Watt per kanaal, RMS 8 ohm bij 1 kHz, met een totale harmonische vervorming van hoogstens 0,5%. De achterkanalen leveren 25 Watt per kanaal, RMS 8 ohm bij 1 kHz, ook met een totale harmonische vervorming van hoogstens 0,5%. De lineaire signaal/ruisverhouding is 90 dB. De Philips FR 751 kost 899 gulden, de FB 560-speakerset 799 gulden.

Onkyo

En dan zijn we toe aan het met voorsprong beste systeem uit deze test. Een Onkyo A-SV620 versterker met Quadral Phonologue Gold Altan speakers, Quadral Base Five center speaker, Quadral Phase Two Surroundspeakers en een Quadral Sub Five Active sub-woofer. Een geweldig systeem, dat alles bij elkaar dan ook bijna zesduizend gulden kost. Maar ja, dan heb je ook wel iets. Je merkt het alleen

al aan het gewicht van de diverse onderdelen. Zware voedings, metalen frontjes en echte houten speakerkasten. Plus gouden connectoren op de speakers, en dat is smullen voor de echte liefhebber. De sub-woofer heeft z'n eigen versterker en voeding. Deze loodzware Sub Five zorgt ervoor dat u een aardbeving in een film zo realistisch meebeleeft, dat u de vloer letterlijk en figuurlijk mee voelt trillen. De burens zullen het misschien minder op prijs stellen, maar het is wel indrukwekkend.

De Surroundspeakers zien er erg fraai uit, met een leuk vormgegeven frontje dat met klitteband bevestigd zit. Bent u uitgekeken op dat frontje, dan zijn er nog diverse andere kleurige ontwerpen. De Onkyo-versterker (geen receiver, want een tuner ontbreekt) is voorzien van een Motorola DSP-chip. Die digitale soundprocessor is volgens insiders de absolute top op Surroundgebied. Deze 24-bit chip zorgt ook voor de vier digitale Surroundfuncties: Dolby Pro Logic Theater, Hall, Live en Arena. De versterker heeft een mogelijkheid voor een meerkamersysteem en gelijktijdig gebruik van twee bronnen. Er kan dus in twee verschillende kamers tegelijk geluisterd worden, desnoods naar twee verschillende bronnen (bijvoorbeeld CD en radio). Wel zijn dan extra speakers en aansluit-accessoires nodig.

Het ingenieuze Intelligent Power Management-systeem schakelt de versterker in zodra de TV wordt aangezet. Drie video-ingangen zorgen ervoor dat het bewerken van videobanden een koud kunstje wordt. Verder zijn er zes audio-ingangen, een sub-woofer preout-aansluiting, zware meerweg frontluidspreker-aansluitingen, instelbare digitale vertraging, een motorgestuurde volumeregelaar, batterijloze geheugenbeveiliging en nog veel meer moois. Selektieve toonregeling zorgt voor het ophalen van de bassen rond de 50 Hz-frequentie en voor uitbreiding van het hoge tonen-bereik.

Specificaties en prijzen

De Altan 3-weg bassreflex speakers bieden een continuvermogen van 60 Watt en een piekvermogen van 100 Watt (impedantie 4 ohm). De speakers zijn uitgerust met twee 170 mm woofers en een bandtweeter. De afmetingen zijn 55,6 x 22,6 x 33,8 centimeter, vrij fors dus. De Sub Five actieve sub-woofer heeft een piekvermogen van maar liefst 200 Watt (nominaal 150 Watt). De 2-weg Phase Two Surroundspeakers hebben een nominale belastbaarheid van 50/80 Watt (impedantie 4 ohm). De afmetingen zijn (met frontje) 22 x 27,5 x 9,4 centimeter, dus behoorlijk compact. Bij gebruik in Surround-mode bieden de voorkanalen en het centrumkanaal van de Onkyo A-SV620 een vermogen van 75 Watt per kanaal, RMS 8 ohm bij 1 kHz, met een totale harmonische vervorming van hoogstens 0,08%! De achterkanalen bieden 25 Watt per kanaal, RMS 8 ohm bij 1 kHz, met een totale harmonische vervorming van opnieuw hoogstens 0,08%. De lineaire signaal/ruisverhouding is 100 dB. De 13,5 kilo wegende Onkyo A-SV620 versterker kost 1599 gulden. De Quadral Phonologue Gold Altan frontspeakers kosten 899 gulden per stuk. Een Base Five centrumspeaker kost 699 gulden, de Sub Five actieve sub-woofer 949 gulden. De prijs voor de Surroundspeakers is 299 gulden per stuk.

Kenwood

Na de zwaargewicht van Onkyo/Quadral lijkt de Kenwood-set een lichtgewicht. Dat slaat dan echter alleen op het gewicht van receiver en speakers, en minder op de geluidskwaliteit. Die is namelijk redelijk goed, al blijven de specificaties wat achter bij sommige andere testsystemen. De leverancier stuurde naast de KR-V5080 receiver en de diverse speakers ongevraagd trouwens ook nog een CD-speler mee. Mooi ding, maar het gaat ons natuurlijk vooral om CD-i. Toch kunnen we de verleiding niet weerstaan en sluiten de CD-speler even aan. Prima geluidje komt er uit. Toch is de geluidskwaliteit bij Video CD's minder dan

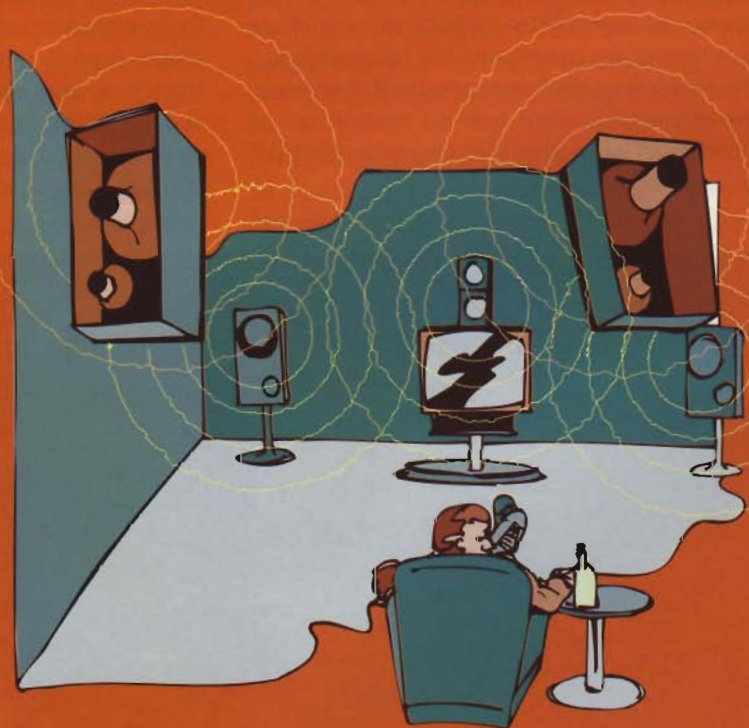
Kenwood

Hoe werkt Dolby Pro Logic?

De meeste 2-kanaals stereosignalen zijn tijdens de opname gecodeerd met vier kanaals Surround Sound-informatie. Deze informatie blijft echter 'verborgen' totdat ze gedecodeerd wordt met een Dolby Surround-receiver. Zonder deze decoder hoort de luisteraar gewoon het normale stereogeluid. Er is een groot verschil tussen normale Dolby en Dolby Pro Logic. Dolby biedt drie Surroundkanalen: links, rechts en Surround (achter). Dolby Pro Logic gebruikt een systeem dat ook bekend is uit bioscopen, met vier kanalen: links, rechts, center en Surround. Pro Logic scheidt de signalen tussen de speakers ook beter. Het lijkt als het ware alsof de speakers veel verder uit elkaar staan dan ze in werkelijkheid doen. De linker- en rechterkanalen reproduceren een aangepast stereosignaal, dat er voor zorgt dat het geluid breder lijkt te zijn dan de TV. Het maakt een heel verschil of je een straaljager in Top Gun van links naar rechts hoort vliegen over de breedte van de TV of over een veel groter gebied. Het Surroundkanaal zorgt er voor dat de luisteraar midden in het geluid lijkt te zitten. Nemen we weer even het voorbeeld van de straaljager: die vliegt soms zo realistisch over, dat men de neiging heeft om te bukken. In het ideale geval worden de Surroundspeakers achter de luisteraar geplaatst, op oorhoogte of liever nog iets hoger. Eventueel is het echter ook mogelijk om ze naast de luisteraar te positioneren. Het geluid dat uit deze speakers komt, is mono. Het maakt dus niet uit of u ze op exact dezelfde afstand van de luisteraar plaatst. Het geluid dat uit beide speakers komt is namelijk exact hetzelfde. De centurspeaker levert het dialooggeluid en de normale stereo-effecten, die rechtstreeks uit de TV lijken te komen. In het ideale geval zijn de centrum-, linker- en rechterspeakers even groot en hebben ze evenveel vermogen. Als de straal-

jager bijvoorbeeld van links naar rechts over het scherm vliegt, is het natuurlijk raar als we hem ergens halverwege opeens minder goed horen en daarna weer beter. Mochten de speakers niet exact hetzelfde vermogen hebben, dan dient een en ander te worden gecompenseerd op de decoder. Deze heeft daarvoor meestal drie kanaal-instellingen: normaal (alle drie frontspeakers zijn gelijk), wide (de centurspeaker is kleiner dan de linker en rechter) of phantom (helemaal geen centurspeaker). Sommige receivers bieden ook nog DSP (Digital Signal Processing). Dankzij deze chip kan worden gekozen voor bijvoorbeeld theater- of concertzaal-instellingen, ieder met hun eigen specifieke geluid. De optionele sub-woofer produceert het basgeluid, zo tussen 80 en 120 Hz. Hoewel het geluid dat er uitkomt op het eerste gezicht (of liever gezegd gehoor) niet zo opvallend is, maakt een sub-woofer wel degelijk verschil.

Alle speakers aansluiten is overigens meestal nog niet genoeg, ze moeten ook nog gekalibreerd worden. Pro Logic-decoders bieden vrijwel altijd een interne testtoon die indien nodig om en om op alle speakers uitgezonden wordt. Met de balansknop kan vervolgens net zo lang worden geëxperimenteerd totdat de toon even hard uit alle speakers lijkt te komen.

bij de andere setjes en dat klopt ook wel als we de specificaties van deze set bekijken. Let wel, het geluid is beslist niet slecht, maar vooral de Surroundspeakers blijven wat achter. Mocht u deze set overwegen, dan is het wellicht verstandig om er andere surroundspeakers bij te kopen.

De receiver ziet er fraai uit. Behalve voor Dolby Pro Logic is-ie ook geschikt voor Dolby-3 Stereo-weergave, dus zonder Surroundspeakers. In Pro Logic-mode kan eventueel worden gekozen voor normale, phantom of wideband weergave. Andere Kenwood-componenten kunnen worden aangesloten op de System Control-aansluitingen, waarna automatisch naar de juiste ingang wordt geschakeld zodra een van de componenten aangezet wordt. De tuner biedt plaats aan 20 voorkeuzenders en is uitgerust met RDS, het Radio Data Systeem dat informatie meestuurt. Het opzoeken van een specifieke programmasoort is via de PTY-optie heel eenvoudig.

Bij het installeren van de Surround- en centruspeakers blijken de kabels van de verkeerde aansluiting te zijn voorzien. Tulp-pluggen namelijk, terwijl die toch echt niet op de receiver passen. Dat is overigens geen echte fout, want het staat al aangekondigd in de handleiding. Daarin lezen we dat we zelf de pluggen van de kabels moeten knippen en ze moeten 'strippen', waarna we ze wel kunnen gebruiken. Toch een beetje eigenaardig bij zo'n mooi systeem. Wat ook opvallend slecht is aan dit systeem is de handleiding. Het Nederlandse gedeelte zit vol fouten. Men heeft het doodleuk over videokomponenten, een AM-raamantenn, kopiëren, correctie, versterke, zwart/wit yestreept en de rochter luidspreker. Slordig!

Specificaties en prijzen

Het maximale ingangsvermogen voor de basreflex Surroundspeakers is 40 Watt (8 ohm impedantie), voor de 2-weg basreflex frontspeakers is het 60 Watt (4 ohm impedantie) en voor de centruspeaker 100 Watt. De frontspeakers zijn uitgevoerd met een 130 mm woofer en een 25 mm tweeter. De afmetingen van de frontspeakers zijn 20,6 x 36,2 x 25,2 centimeter. Bij gebruik in Surround-

mode bieden de voorkanalen en het centrumkanaal van de Kenwood KR-V5080 een vermogen van 40 Watt per kanaal, RMS 8 ohm bij 1 kHz, met een totale harmonische vervorming van hoogstens 0,7%. De achterkanalen bieden slechts 10 Watt per kanaal, RMS 8 ohm bij 1 kHz, eveneens met een totale harmonische vervorming van hoogstens 0,7%. De lineaire signaal/ruisverhouding scoort laag; 57 dB. De prijs van de KR-V5080 receiver is 799 gulden, de LS-200G frontspeakers kosten 599 gulden en de CRS-15 speakerset (centruspeaker en twee achterspeakers) 399 gulden.

Conclusie

In z'n algemeenheid kun je zeggen dat de stelregel "hoe duurder, hoe beter" in het geval van Surround Sound vaak opgaat, maar niet altijd. Duidelijk wel in het geval van de Onkyo/Quadral-combinatie, want die is werkelijk schitterend. Ook de Bose-set en de Philips zijn prima in orde. Echt slecht is overigens geen van de geteste sets. De Philips-speakerset is relatief goedkoop, maar biedt desondanks uitstekende specificaties en prima geluid. U bent echter niet gebonden aan speakers van een bepaald merk. Wilt u liever een Onkyo-receiver met de Philips-speakers combineren? Geen probleem. Of wat dacht u van de combinatie van een Kenwood-receiver met de onopvallende Bose-speakertjes? Ook dat kan. Beluister bij de hi-fi dealer een aantal combinaties voordat u beslist. Het selecteren van de optimale combinatie is namelijk iets waarbij u beslist niet over één nacht ijs moet gaan.

Let op het logo!

Let bij de aanschaf van Video CD's goed op het Dolby Surround-logo op de verpakking. Alleen films met dat logo bieden Surround Sound. Veel (nieuwe) films zijn overigens uitgevoerd in Dolby Surround, maar nog lang niet allemaal. Ook sommige spellen maken gebruik van Surround Sound, zoals The 7th Guest. Video CD's met Dolby Surround-geluid zijn onder andere enkele delen van de Star Trek-serie (deel 5 en 6 plus Generations), Top Gun, The Accused, Clear and Present Danger, de drie Naked Gun-films, Patriot Games, de James Bond-serie, Rain Man, de beide Wayne's World-films en muziek Video CD's zoals die van U2.

WIE ZEGT DAT COMPUTERS NIET LEUK ZIJN ?

Wij Niet!

Het leukste computerblad van Nederland en België

Het duidelijkste computer-

blad van Nederland en België

Elk nummer is voorzien van een CD-ROM boordevol

programma's

U bespaart per jaar een kleine f 40,-/Bfr. 800 (of f 110,-/Bfr. 2200 in

twee jaar)

U krijgt fantastische welkomstgeschenken

WORD ABONNEE

en betaal voor 1 JAAR

f 139,50 (Bfr. 2790).

Tevens kunt u één
van de volgende
geschenken kiezen:

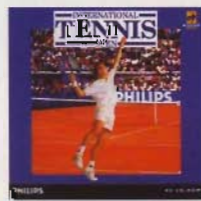
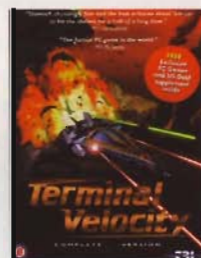

WORD ABONNEE

en betaal voor 2 JAAR

f 249,- (Bfr. 4980).

U ONTVANGT dan:

BETAAL IN TERMIJNEN

Stuur de bon in een voldoende gefrankeerde enveloppe naar PC Consument, Postbus 3389, 2001 DJ Haarlem

Ja,

ik word abonnee van PC Consument en ontvang PC Consument 10 maal per jaar en bij elk nummer een gratis CD-ROM. Kruis 1 van de volgende geschenken aan: Het Onverklaarbare Fly& Drive, PagePlus, Thuisbankier, FunCard drukkerij of Virtuoso*

*Invullen wat gewenst is. Zolang de voorraad strekt.

- Ik neem een abonnement op PC Consument en betaal voor 1 jaar (f 139,50 /Bfr. 2790)
- of voor 2 jaar (249,-/Bfr. 4980)

Wijze van betaling:

NEDERLAND

- Ik heb een giro-/eurocheque bijgesloten.
- Machtiging gehele bedrag
- Machtiging in 2 gelijke termijnen
- banknummer / gironummer:

BELGIË

- Ik heb mijn abonnementsgeld overgemaakt op rekeningnummer 230 - 0292065 - 18, t.n.v. de Generale Bank N.V. in Turnhout, t.a.v. PC Consument B.V.

naam _____

m/v _____

adres _____

postcode _____

plaats _____

telefoon _____

handtekening _____

COMPUTERTIJDSCRIFT VOOR DE HELE FAMILIE

De Jaargang 1997 - September 1996 - nr. 11 - f 12,95

ACTIES EN AANBIEDINGEN

ELKE OVER INTERNET:
18 maanden gratis, welke naam je ook kiest!
"Wat heb ik nu gewonnen?"
"Welke naam heb ik gekozen?"
"Wat heb ik nu gewonnen?"
"Welke naam heb ik gekozen?"

DE BESTE MULTIMEDIA CD-ROM'S

Philipscdi.com

De lezers onder de loep

Hoezeer wij ook af en toe het gevoel hebben dit blad vooral voor de lol te maken, brengen lezersbrieven ons vaak weer terug tot de realiteit; het is eigenlijk jullie blad en wij schrijven het alleen maar vol. Laat dat duidelijk wezen.

Sybrand Frietema de Vries

Foeke Collet

Lezerswensen

Mocht jullie stem niet gehoord worden in de uitkomst van dit onderzoek, laat het ons onverwijld weten. Brieven aan de redactie zijn altijd welkom in onze Postbus 3389, 2001 DJ Haarlem onder vermelding van 'Lezerswensen'.

CD-i Magazine bestaat bijna twee jaar en daarom werd het hoog tijd voor een uitgebreid onderzoek naar onze lezers. Wij bestookten 1000 abonnees met een lange vragenlijst en maar liefst bijna 50% vulde het formulier in en stuurde het terug. Nu hebben wij een overzicht wie jullie zijn, wat jullie vinden van het blad en wat er nog meer moet gebeuren. Hieronder behandelen we in het kort de hoofdlijnen van de uitkomsten van het onderzoek.

Wie zijn jullie?

Het grootste gedeelte van de lezers is getrouwd of samenwonend en heeft 2,2 kinderen. De meeste geënquêteerden zijn man en de gemiddelde leeftijd ligt op 37,8 jaar.

Doen wij het goed?

95% van onze lezers vindt dat wij rekening houden met de wensen van de lezers. Gelukkig maar, daar doen we het immers voor. Niet over alle categorieën is men even tevreden, maar het blijkt wel dat er voor iedereen wat wils is. Met name de pagina's met speelfilms en de muziekvideo's worden door het overgrote deel van jullie goed gewaardeerd. En natuurlijk blijft er altijd vraag naar games en Tips & Trucs. We hadden niet anders verwacht.

Waar willen jullie dat wij over schrijven?

Dit is eigenlijk de kernvraag. Jullie vinden nieuwe ontwikkelingen op het gebied van nieuwe media (zeer) interessant. Daar gaan wij dan ook meer over schrijven. Wij deden dat al over Internet met het CD-i Online pakket en gaan dat zeker uitbreiden. Zoals bijvoorbeeld in dit nummer, waarin we over Dolby Surround systemen schrijven.

De rapportcijfers

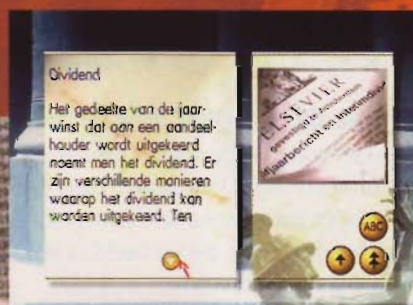
De sfeer op de burelen was gespannen toen onze eigen marketingmanager Babette Molenaar ten overstaan van alle redacteurs en vormgevers de rapportcijfers bekend maakte. De redactie krijgt van jullie een 7,2 en de vormgeving een 7,1. Dank, we zijn over. Dit komende leerjaar gaan we proberen nog hoger te scoren. Dat beloven we.

Ik weet niet hoe het met u is, maar als ik de beursberichten in de krant soms per ongeluk opensla word ik op slag draaierig of raak ik in de greep van een onbedwingbare gaapaanval. Het zal duidelijk zijn dat ik waarschijnlijk nooit zal behoren tot het immer groeiende legioen van gelukkige portefeuillebezitters. Dat wil zeggen, tot het moment dat ik de CD-i van de *Amsterdamse Effectenbeurs* onder ogen kreeg.

Joost Hölcher

CD-i gaat naar de beurs!

Het bekende beeld uit Hollywoodfilms van de miljonaar die om de vijf minuten gebeld wordt door zijn commissaris, gevolgd door de uitroep "buy!" of "sell at 200!", was voor mij eigenlijk de enige associatie die ik had bij het bezitten van aandelen. Naar het gebeuren op de beursvloer keek ik op ongeveer dezelfde manier als naar een David Attenborough-documentaire over witte termietenkolonies in Oost-Afrika. Misschien dat de redactie mij juist daarom deze interactieve handleiding voor de belegger in handen duwde. Onnozelheid is tenslotte de beste test voor een informatief programma. Het zal dus wel aan mij gelegen hebben dat ik niets begreep van het hoesje. Een schrikbarend dalende grafiek verteert als een uitslaand vuur de beursvloer waar de bronzen Mercurius zojuist het monsterlijk gegroeide CD-i'tje doorheen heeft gesmeten. Ik liet me hierdoor echter niet uit het veld slaan en schoof het schijfje *De Amsterdamse Effectenbeurs Interactief* onverwijd in de CD-i-machine.

Begrijpelijk

Meteen is duidelijk dat het hier om een beginnershandleiding gaat, als een twaalfjarig jongetje in beeld komt met een videocamera. Dit jochie moet een spreekbeurt houden over de beurs en zijn lotgevallen samen met zijn beleggende moeder vormen de inhoud van korte videofilmjes die ieder hoofdstuk van de CD-i inleiden. Als je daarvan gediend bent tenminste. Mocht het brugklasniveau je irriteren, dan kunnen wanneer je maar wilt deze inleidinkjes achterwege gelaten worden door in het hoofdmenu die optie uit te zetten. Zonder de filmpjes maakt het geheel

De Amsterdamse Effectenbeurs Interactief

een iets volwassenere indruk, maar gelukkig blijft de inhoud voor iedereen begrijpelijk hoewel er nooit echt diep op de materie wordt ingegaan.

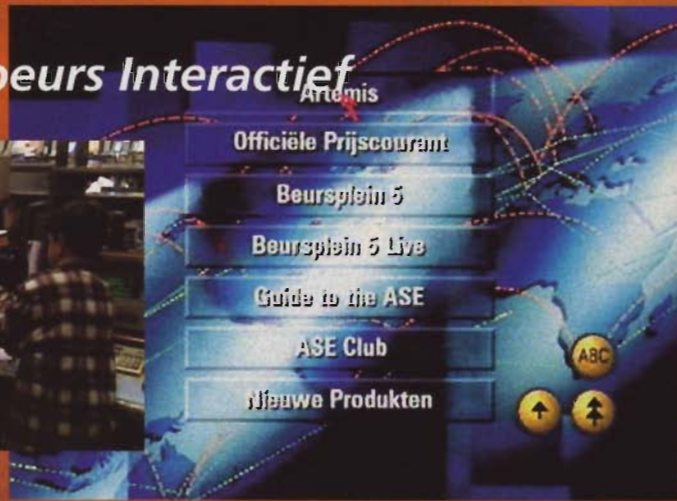
Oudste Beurs

Zo wordt het verschil tussen sparen en beleggen uitgelegd en wordt gewezen op de verschillen in risico die deze vormen met zich meebrengen. Er wordt wat verteld over de geschiedenis van de Amsterdamse beurs (de oudste ter wereld), over hoe die beurs in elkaar zit en wat commissie-nairs en hoeklieden zijn.

Dan is er een hoofdstukje over het commissiehuis, oftewel de mensen waar je als belegger mee te maken krijgt. Hier wordt ook verteld wat je zoal zelf kunt doen, wat je eventueel kunt overlaten aan je commissie-nairs en dat als je echt alles zelf wilt doen, je moet weten dat je een 'bestens-order' of een 'limietorder' kan plaatsen. Advies daarover wordt echter niet gegeven.

De experts

Vervolgens is er een hoofdstukje over de handel zelf waar je als belegger eigenlijk vrij weinig mee te maken hebt. Hier wordt nogal vluchtig door de indrukwekkende materie van het beursbedrijf heengewandeld. Dit is het domein van de experts waar ieder beetje uitleg alleen maar meer vragen oproept. Voor mensen zoals ik zou het beter geweest zijn als dit hoofdstuk achterwege gelaten was, want ik wil helemaal niet weten dat op het orderboek de FIFO (First In First Out) regeling van toepassing is of dat een Marketable Limietorder tegen een betere limiet dan de BPR (Beste Prijs Regel) moet worden uitgevoerd. In dit hoofdstuk wordt ook gepoogd op een zó interactieve grafische manier iets relatief simpels als het tot

stand komen van de aandelenprijs uit te leggen, dat je denkt dat het allemaal veel ingewikkelder is.

Aardbeving

Gelukkig keren we bij het volgende hoofdstuk terug bij de eenvoudige belegger die wil weten of zijn opdrachten uitgevoerd zijn. Wat voor afschriftjes krijg je thuis en welke instanties gaan over die afhandeling. Begrijpelijk en geruststellend. Tot slot wordt een scala van informatiekana-len belicht, allemaal zeer beknopt natuurlijk, die inzicht kunnen verschaffen in de financiële wereld en de economie die de beurs zo drastisch kunnen beïnvloeden. Als voorbeeld hiervan zien we een stukje NOS journaal met de ontzetting van Elleke van Doorn over het effect van de aardbeving in Kobe op de beurs van Tokyo en de Nikkei index. Dergelijke indices worden uitgelegd en de ondoorzichtige cijferreeksen op de beurspagina's in de kranten worden ontleed, alles op een verfrissend heldere en simpele manier zodat je aan het eind van het verhaal het idee hebt dat je het allemaal al lang wist. En misschien

wist je ook al heel veel, je ziet tenslotte iedere dag ongewild indices en beurspagina's, maar nu valt alles op z'n plaats in een geheel.

Ornamenten

De vormgeving van deze CD-i mag niet onvermeld blijven. Op ingenieuze wijze is gebruikgemaakt van allerlei architectonische ornamenten uit het beursgebouw om als

achtergrondjes voor de verschillende schermen te dienen. Dit is erg mooi en geeft samenhang op een toepasselijke manier. En hoewel er soms een grafiekje inzit zonder verdere uitleg zijn er weinig slordigheidjes te ontdekken.

De Amsterdamse Effectenbeurs Interactief is kortom een uitstekend hulpmiddel voor de leek om wat meer inzicht in het toch wel intimiderende beursgebeuren te krijgen, met als belangrijkste boodschap: wees niet bang informatie te vragen bij je bank als je met de gedachte speelt iets met je geld te doen. Daar kan je je geen buil aan val-len dacht ik zo.

Waarschuwing:
Het lezen van het onderstaande
kan bijzonder schadelijk zijn
voor uw spelgenoot!

In het vakantienummer van twee maanden geleden beloofden we al dat we level 4 van dit mooie, maar razend moeilijke spel voor jullie onder de loep zouden nemen. Dat doen we dus met deze nieuwe **Flashback Junglegids!** Eerdere oplossingen hebben

Flashback

level 4: Aarde

Voor de taxistandplaats

Geef je valse papieren aan de man en ga het level echt binnen. De bewakers met de jetpacks die je op dit level tegenkomt zijn vrij lastig te verslaan, omdat ze net buiten het bereik van je wapen blijven zweven. De beste methode is om je krachtveld regelmatig te gebruiken om hun schoten te blokkeren. Laat het krachtveld alleen even zakken om terug te schieten vlak nadat ze op je geschoten hebben.

Als je op het derde scherm de zwever en de bewaker tegelijk tegenkomt, moet je niet vergeten te bukken terwijl je de bewaker aan het bestrijden bent. Loop naar rechts over de richel halverwege het scherm om een oplaadpunt te vinden. Blijf naar rechts lopen over een aantal schermen en dood alle bewakers die je tegenkomt. Uiteindelijk kom je bij een taxistandplaats. Activeer de schakelaar en ga de taxi in.

De sleutel

Save het spel voordat je met dit gedeelte begint. Klim naar de bovenste richel. Ren dan naar rechts en spring naar het volgende scherm. Trek jezelf omhoog naar de richel, ren naar rechts en spring naar het dak van de Paradise Club.

Schiet het glazen raam kapot en ga de club binnen. Ga omlaag met de lift en loop naar rechts het volgende scherm op. Activeer de sensor. Trek je pistool, buk en schiet de bewaker neer zodra de deur opengaat. Ga naar links het scherm af en kom na een paar seconden weer terug. Herhaal de voorgaande procedure met de sensor. Blijf dit doen totdat de bewaker dood is. Als je hebt afge-rekend met de bewaker, ren je naar rechts en spring je op het hangende platform in het centrum van het scherm. Trek jezelf omhoog en schiet de glazen deur links van je kapot. Spring dan op het platform erachter en pak de sleutel.

De vrachtruimte

Loop naar rechts over diverse schermen totdat je een slot vindt, gebruik hier de zojuist gevonden sleutel. Pas op voor de dodelijke groene mist achter de deur. Klim op de richel boven de deur en rol naar links om het wapen te ontwijken. Blijf doorrollen naar links en dood de robot door te bukken en te schieten. Druk dan de schakelaar in om deze te activeren en de dodelijke groene mist uit te schakelen. Laad je schild op en ga terug naar de deur waar eerst de groene mist was. Ga met de lift omlaag en save

we behandeld in CD-i Magazine nummer 2 en 3 (level 1) en nummer 7/8 (level 2 en 3). Ook voor level 4 geldt natuurlijk: alleen lezen als je door de bomen het oerwoud écht niet meer kunt zien!

René Janssen

Jungle gids

het spel. Klim tenslotte omhoog op de uitstekende richel. Hierdoor wordt een geheime deur geopend aan de linkerkant van het scherm. Wacht op de lift en ga omlaag naar de vrachtruimte.

De geheime deur

Klim omhoog naar de rechter bovenhoek van het scherm en ga rechts naar het volgende scherm. Je staat nu als het goed is boven een gat met daarin een kleine robot, een pistool, een schakelaar en een sensor. Spring in het gat en rol naar rechts. Wees niet bang om energie te verliezen, je kunt je schild later weer opladen. Druk op de schakelaar en klim uit het gat. De schakelaar deactiveert een dodelijke groene mist later in het level. Ga terug naar links en naar de rechter bovenhoek van het vorige scherm. Spring over het gat en activeer de schakelaar om een geheime deur te onthullen.

De schakelaar

Zoek de sleutel die zich onder de valdeuren bevindt. Gebruik de sleutel om de deur te openen waar eerst de dodelijke groene mist was. Laad je schild op en ga omhoog met de lift.

Je moet de schakelaar bereiken in het midden van het scherm, tussen de twee valdeuren. Als je vanaf de linkerkant op de bovenste valdeur rolt, val je niet door de tweede valdeur en kun je de schakelaar bereiken. Activeer de schakelaar om een volgende groene mist uit te schakelen. Herlaad je schild en save het spel.

De zwever

Ga door het gat waar de dodelijke mist was en activeer de schakelaar om de deur er tegenover te openen. Spring over het gat en pak de sleutel. Klim weer omhoog door het gat en loop naar rechts totdat je bij een afgesloten deur komt. Open de deur met de sleutel en keer dan weer terug naar het save game-punt. Save het spel weer. Ga terug naar de geopende deur en er doorheen. Ren naar rechts door de volgende schermen, en pas daarbij op voor de mijnen en bommen. Pas ook op voor de bewegende groene mist. Uiteindelijk kom je oog in oog te staan met een zwever, die je moet doden voordat de groene mist je te pakken krijgt. Ga snel de deur door en omlaag naar het volgende level.

Tips & TRUCS

We hopen dat onze dubbeldikke Tips & Trucs van vorige maand de meeste lezers de vakantie een beetje heeft doorgeholpen. De brieven zijn ook tijdens onze afwezigheid gestaag blijven binnenstromen en we gaan dan ook maar snel aan de slag met het beantwoorden van een flink aantal nieuwe spelproblemen.

René Janssen

12	0821	19	8052
13	7866	20	6029
14	5851	21	4722
15	5288	22	2115
16	8321	23	1072
17	9366	24	0521
18	0519	25	4398

Mega Maze

A.R. den Dulk uit Rijnsburg heeft dit spel onlangs gekocht, maar komt niet verder dan level 12. Of we de levelcodes niet even kunnen publiceren? Nou, dat hebben we al gedaan, vorig jaar in de juni- en oktobernummers van dit blad. Maar goed, we zijn ook niet de beroerdste en herhalen nog even een paar codes waarmee u weer een stukje verder komt.

Laser Lords

Nel Slooven uit Maarheeze heeft hulp nodig in dit spel en wel op een aantal plaatsen. Ze zit op Luxor en moet Seb wakker maken. Nel heeft drie delen van het Lied der Waarheid, de woorden "Seb, bevrijd ons" en de woorden "geef steen der waarheid". Ze betaalt één koptoin en geeft het zegel van Sabine. Dan mag ze de tempel weliswaar binnen, maar wordt meteen doodgestraald. Niet aardig natuurlijk, dus wat moet ze doen? Nou, een stukje voordat dit gebeurt, heb je als het goed is Hotep gedood met een ijzeren zwaard of met Seb's zwaard. Je deed dat door hem in de knieën te raken. Plaats jezelf vervolgens voor Hotep's lichaam en raap het masker van Koptos op. Zonder dit masker kun je inderdaad niet veilig de tempel in. Nel's tweede probleem is op Argos. In de Academie moet ze de Ster van Jade verdienen. Ze moet daarvoor vier vragen beantwoorden, maar de laatste daarvan is een probleem: wie loopt er 's morgens op vier, 's middags op twee en 's avonds op drie poten? Het antwoord op die vraag is: man (denk maar eens goed na waarom). Tenslotte is ze op Argos in het Zuiden op de markt. Wat moet ze VOS (hond) geven om bij DIMAS te komen? Hulp van Laser Lords-experts onder de lezers wordt bij deze vraag op prijs gesteld, want zelf hebben we geen flauwe idee.

Hotel Mario

E. Stoppel uit Vriezenveen zit hopeloos vast in hotel 6, levels 9 en 10. Hoe komt-ie in hotel 7? Tja, blijven oefenen zouden we bijna willen zeggen.

Tenslotte is Hotel Mario een spel waarin het vooral op reactievermogen en Touchpad-vaardigheid aankomt.

Gelukkig is er ook nog een trucje om meteen in een ander hotel te kunnen starten. Die truc leerden we vorig jaar van Jorg Kennis uit Valkenswaard. Start op de gebruikelijke manier een spel en zorg dat Mario in het eerste level, in de eerste stage af

gaat. Sla nu het spel op onder de code: B_ (oftewel b, lijdend streepje, spatie). Start het spel weer en kies Restore.

Als je nu het opgeslagen spel B_ selecteert, kun je elk hotel kiezen om te spelen.

Lemmy's
High-ate
Regency
HOTEL
MARIO STAGE 1
Press Button One To Begin

Bjorn Ciggaar schrijft in een e-mailtje dat hij al geruime tijd in het bezit is van dit spel. Hij heeft echter een beetje spijt van zijn aankoop. Al jaren probeert hij

het spel uit te spelen, maar komt geeneens twee straten ver. Bjorn, we zijn het met je eens dat dit een van de moeilijkste CD-i-spellen is. Wat je niet schrijft in je e-mail, is hoe je het spel bestuurt. Uit eigen ervaring weten we bijvoorbeeld dat het met de afstandsbediening een vrijwel onmogelijke zaak is. Heb je het al eens met de Touchpad geprobeerd? Gaat een stuk beter! Verder is het 'gewoon' een kwestie van snel reageren. Maar daar was je inmiddels waarschijnlijk ook al achter. Trouwens, misschien zijn er nog lezers die een cheat ontdekt hebben in Cyber City?

Secret Mission

Het kon natuurlijk niet uitblijven, de eerste vragen over Secret Mission druppelen al binnen. Via e-mail wil ene Ruudje (leuk, die e-mail nicknames) weten welke toetsen hij moet bespelen op het orgel in de geheime kamer van Vishaka's paleis. Dat kunnen we je wel verklappen Ruudje, maar je had het ook zelf kunnen weten. Het is namelijk gewoon de muziek die je hoorde toen je het beeldje probeerde weg te halen op het bureau. Maar goed, het zijn dus de toetsen 3, 7, 8 en 6 (van links naar rechts gezien). In een van de pijpen van het orgel vind je een document met daarin de plannen voor de aanslag.

Link

Horst Niemer uit Rotterdam heeft onlangs het spel Link gekocht. Hij

zit echter meteen in het begin vast, want hij kan geen Triforces vinden in de drie gebieden. En dus kan hij niet verder. Misschien heb je ze wel gevonden Horst, maar ze gewoon niet herkend. De Triforces zijn die driehoekige voorwerpen die je af en toe tegenkomt. De eerste kom je al meteen in het begin van het spel tegen. Dood eerst een aantal vijanden en verzamel ruim 200 rubies. Koop daarvoor wat touw, bommen en lampolie in Morshu's winkel. Vervolgens kun je op de eerste Triforce slaan om terug te keren naar de aart van de bovenwereld.

Inca

Medard Martens uit het Belgische Gent stuurde ons een uitgebreide kaart, inclusief codes en flink wat tips. Bedankt Medard, zo wordt het leven van een arme spelredacteur een stuk eenvoudiger.

Code 382886 (eerste ruimte-aanval met vuurbollen)

Code 834217 (aanval op planeet, aankomst in tempel):

1. Open de twee hoekstenen, druk in het gat totdat de lijnen op de zon gelijk zijn met die rond het gat (driemaal drukken). Open het besturingsluik 1, druk op knop van het besturingsluik. Leg de drie ballen in de drie putten voor het gat (rood links, groen midden en blauw rechts). Neem de Tumi en plaats deze in de inventaris. Ga de deur binnen (druk op actieknop 2 om plan te zien).

Code 834217 ingang labyrint
Code 756384 uitgang labyrint

2. Bamboe poort over het pad: neem de Tumi en hak de knopen door. Splijt de bamboe door in het midden te klikken. Neem het goudstuk en plaats het in de inventaris. Neem de bamboestokken en plaats deze in de inventaris.

Tips & Tricks

Muur met gouden ster: druk op de steen onder de ster en er komen twee stenen tevoorschijn. Leg de bamboe in de stenen. Steek de Tumi in de maïs, druk nogmaals op de maïs, plaats het goudstuk in de afdruk en de deur gaat open.

3. Kamer van de vier pilaren: zoek de gouden plaat, neem de gouden ster en plaats deze in de inventaris. Sluit de plaat door op het spoor van de ster te klikken. Ga naar de linker zuil en open deze met de ster. Neem de Quipu en plaats deze in de inventaris. Druk op de haak en neem de stenen ster. Plaats deze in de inventaris. Ga naar de gouden plaat. Klik hierop en plaats de stenen ster in het spoor van de ster. Plaats de maïs in de gouden bol. Klik drie maal op de rechter pijl, eenmaal op de bovenste pijl, vijf maal op de linker pijl en twee maal op de onderste pijl. Net als de knopen in de Quipu dus.

Code 756384 (beelden van Manco Capac en Mama Occllo):
Druk in het midden van de vloer op de steen. Een vaas verschijnt. Schiet op de man en vrouw totdat je een rood en een blauw ei krijgt (een rode en een blauwe bal maken

een blauw ei, twee rode ballen een rood ei en twee blauwe ballen een blauw ei). Giet er water op door op de vaas te klikken en de eieren veranderen in een man en een vrouw.

De rest van Medards uitleg publiceren we (nog) niet, want er moet ook nog iets te ontdekken blijven. Wel volgen hieronder nog enkele codes, voor het geval je echt vast zit.

- 669262: aanval in de ruimte
- 356748: in het schip
- 356748: ingang
- 165915: uitgang, gevecht in canyon
- 665363: gevecht in ruimte
- 421531: gevecht in ruimte
- 812734: ingang labyrint 2
- 187836: uitgang labyrint 2
- 821145: bijna klaar....

Burn:Cycle

Een e-mail berichtje van de heer (of mevrouw) van Wijnen deed ons Burn:Cycle weer eens uit de kast halen: hoe krijg

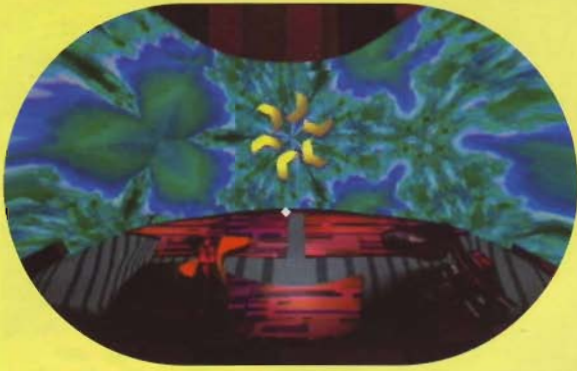

ik de deur open in level 3 van dit spel? Ik heb het voorwerp wel, maar je moet wat lijnen op de goede manier plaatsen om de deur open te krijgen. Een nogal cryptische omschrijving van een probleem, vooral omdat Burn:Cycle geen echte levels heeft. We vermoeden echter dat de heer van Wijnen het heeft over de kluis in Cutters hotelkamer. Op die kluis bevinden zich inderdaad drie lijnen. Aan de boven- en onderzijde van de kluis zie je bovendien gele, rode en groene stippen. De bedoeling van deze puzzel is de graphics zo te bewegen, dat de bovenste gele stip door middel van een enkele lijn verbonden wordt met de onderste gele stip. Hetzelfde geldt voor de andere stippen. Een lastige puzzel inderdaad, maar toch gewoon een kwestie van proberen. Het is verstandig om het spel te saven voordat je er aan begint, zodat je het kunt blijven proberen. Zodra het gelukt is, verschijnt een knop aan de

Tetris

Oké, nog eenmaal het hondje in level 6. Stefan Peters is het namelijk niet eens met onze uitleg over het moment dat het hondje verschijnt. En dat terwijl hij het ons de vorige keer nog zo goed uitgelegd had. Om alle misverstanden over het hondje (dat verder overigens helemaal geen nut heeft, maar dit terzijde) uit de weg te helpen, nog één keer Stefans verhaal. Er is hier sprake van een real-time animatie die rechtstreeks van de CD-i gelezen wordt. Het moment dat het hondje verschijnt is dan ook niet afhankelijk van het aantal behaalde punten, maar van de tijd dat je in level 6 aanwezig bent. Na circa drieënhalve minuut verschijnt het hondje namelijk. Het is niet mogelijk om het hondje eerder of later te laten komen, omdat het beestje in de animatie staat tussen de muziek door. Als het hondje eerder zou moeten komen, dan moet de muziek geskipped worden en dit zou niet onhoorbaar kunnen. Bedankt Stefan, en nu willen we niets meer horen over dat hondje.

linkerkant van de kluis. Druk hierop om de deur te openen en pak alle voorwerpen uit de kluis.

Ook Tom Dehouck zit vast in Burn:Cycle. Hij heeft de Lifter gerepareerd met behulp van de tips uit het meinumnummer van dit blad. Daarna vliegt hij echter weg met Gala en komt hij bij Docs schuilplaats terecht. Hier komt hij echter niet verder. De deur gaat niet open en je kunt er ook geen kaart of zo insteken. Bovendien kan hij niet meer terugvliegen. Klopt, maar heb je het al geprobeerd met de Lockbreaker die je uit de kluis in Cutters hotelkamer hebt gehaald (zie ook de tip hierboven)? Mocht je die niet hebben, dan heb je een probleem. Heb je hem wel, dan plaats je hem op de deur. Druk op de knop van de lockbreaker en deze zal openen. Er verschijnt nu een systeem van pijlen en kleuren. In feite is dit een soort Mastermind-puzzel. Rechts zie je vijf percentage-indicatoren.

Boven, links en onderin zie je drie sets met de nummers 1 tot en met 5, in respectievelijk de kleuren rood, groen en zwart. Klik op een nummer en een gekleurde lijn schiet over de bijbehorende rij. De rijen van de groene nummers schieten automatisch naar de percentage-indicatoren aan de tegenoverliggende zijde. Gebruik een van de vier soorten pijlen aan de linkerkant om de zwarte en rode nummers ook de percentages te laten bereiken. Het doel van deze puzzel is om alle vier de percentages op honderd procent te krijgen. Zodra een gekleurde lijn de indicator raakt, verschijnt een van de drie waarden: 0%, 50% of 100%. Nul procent betekent dat noch de kleur, noch het cijfer correct zijn. Vijftig procent dat een van de twee juist is, en honderd procent dat het helemaal klopt. De oplossing van deze puzzel is trouwens iedere keer dat je hem speelt anders. We kunnen je dus niet de goede oplossing geven. Door allerlei combinaties te proberen moet je er echter wel uitkomen.

The Apprentice

H. van de Ruitenbeek uit Apeldoorn wil graag hulp in level 5, stage 2 van dit razend moeilijke platformspel. Hij moet wanneer hij iets omhoog loopt naar links lopen, vuurbal- len ontwijken (die bij je blijven plakken) en lava ontwijken. Hoe snel hij dit ook probeert, hij gaat hier constant dood. Zijn er nog Apprentice-kenners met een tip of oplossing voor dit level?

Naar aanleiding van de levelkeuze-cheat uit het juninum- mer kregen we een aantal brieven. De truc werkt niet, schrijven zowel de hierboven genoemde meneer uit Apeldoorn als Bart van der Mey uit Arnhem. We hebben het nog even nagevraagd bij de inzender van de tip, maar die blijft bij z'n bewering. We vermoeden echter dat de volgorde van de toetsen anders is. Wat is nou de echte Apprentice-cheat?

Zelda: de toverstaf van Gamelon

Martin Biesheuvel (ergens uit Zeeland zo te zien aan z'n e-mail adres) kan het reflecterende schild nergens vinden. Overal heeft-ie al gezocht, maar tot nu toe tevergeefs. Het schild kun je vinden aan boord van het Gobiyan schip (dat bereikt wordt na het verslaan van drie heksen in het level daarvoor). Loop eerst over de bovenzijde van het speelveld. Zigzag dan omlaag naar de kust. Maak een ritje over de ruggen van de Arkadai (time een sprong van de vierde naar de vijfde, spring dan omhoog naar de mond van het schip). Loop verder over het dek naar de kleine opening bij de mast (midden bovenin het speelveld). Klim naar de top van het mastscherm. Maak een touw vast aan de balk links bovenin het speelveld. Klim omhoog en pak de Arpagos- veer. Pak de sleutel bovenin rechts en ga terug naar het dek. Loop verder naar de deur rechts bovenin het schip en ga naar binnen. Loop naar beneden naar het reflecterende schild en pak het op. Dat was alles...

Ook Cor Geven uit Arnhem zit vast in Zelda, en wel in de Graf- tombe van Gamelon bij de blauwe vogels. Hoe komt hij boven, vraagt-ie zich af. Heen en weer springen levert niets op en het spel ligt inmiddels al maanden nutteloos in de kast. Hoe kom je nou over die rode muur? Dit is de oplossing vanaf het moment dat je de tombe binnenkomt. Ga naar de top van het speelveld. Spring of gebruik de Magische mantel om de Phyrandaii te ontwijken. Ga door de grotgang bovenin. Gebruik opnieuw de magische mantel tegen de Phyrandaii en pas op voor de Deadites. Spring recht omhoog bij de middelste rotsformatie en loop verder naar het uiterst linkse deel van de top. Activeer de Magische Cape om over de kloof te springen en ga dan verder naar de tombe. We vermoeden dat het hier mis gaat met Cor. Heb je die cape wel gekregen van Myra in het woud Hanyu?

Prijswagen

Als ons de laatste maanden iets duidelijk is geworden, dan is het wel dat de lezers van CD-i Magazine van prijsvragen houden. Elke keer zijn we weer zeer aangenaam verrast over het enorme aantal inzendingen. Het spreekwoord mag dan zijn 'hoe meer zielen, hoe meer vreugd', de kans op een prijs wordt hierdoor natuurlijk niet groter. Daarom kunnen jullie ook deze maand weer in de herkansing! Maar eerst hebben jullie nog twee uitslagen tegood.

De prijzen zijn intussen onderweg en allemaal bedankt voor het meedoen!

Kleurplaat

Voor de kleurplaat uit CD-i Magazine nummer 6 werden massaal de kleurpotloden, stiften, penselen, vetkrijtjes en vingerverf uit de kast gehaald. De creatieve aders bleken goed gevuld. De één ging voor de klassieke netjes-binnen-de-lijntjes-aanpak, terwijl de ander kennelijk helemaal geen lijntjes had gezien en er een lekker-vrij-klassen-uurtje van maakte. Ook was er een groep die met glittertjes, plakplaatjes en eigen creaties besloot het origineel maar eens flink te verbouwen en natuurlijk was er de onmisbare eigenwijs die het fenomeen kleurplaat omdoopte tot zwart-wit plaat.

Ook werd met de meer dan 400(!) inzendingen duidelijk dat lekker kleuren geen leeftijds grens kent. De jongste inzender was twee maanden en de oudste was de 70 ruim gepasseerd. Dat mogen we graag zien! De winnaars kiezen was weer moeilijk én deze taak hebben we dan ook op het bord gelegd van vormgever en tekenaar Joachim Mahn, het creatieve brein achter de kleurplaat. Naar aanleiding van de criteria kleurgebruik, originaliteit, inzet en doorzettingsvermogen koos hij de 5 winnaars en 10 extra prijzen. Op de foto's wordt duidelijk dat dit geen eenvoudige opgave was, maar hij is er zonder kleurscheuren afgekomen en vond dat de volgende personen beloond moesten worden voor hun inspanningen:

Jesse Kerkvliet, Dronten
Martijn Bouman, Heemskerk
Jamieboy Davidson de Celles, Bemmelen
Hanneke Hellings, Schijndel
Alicia Bekkers, Maasbracht
L. Koeleman, Delft
Menne Bredewold, Hoogeveen
O. Den Dulk, Den Haag
Gertjan, Ridderkerk
Esther Sannen, Eindhoven
Laura Agterberg, Utrecht
Robin Bos, Panningen
Ilona Wiese, Utrecht
Hilbert Braspenning, Wernhout
Robje Nederlof, Papendrecht

Archeon

Het idee een dagje rond te lopen in het Archeologisch themapark Archeon vond ook bij veel mensen gehoor. In het vorige nummer kondigden wij aan 10 setjes van 2 toegangskaarten te verloten onder de goede inzenders van de Archeon-prijsvraag en dat waren er wederom een heleboel.

Over het feit dat Archeon in Alphen aan den Rijn ligt waren alle inzenders het unaniem eens. Bij de meest beruchte dinosaurus en de Spielberg-film waarin hij speelde, hadden wij (net als 99% van de inzenders) de Tyrannosaurus Rex en Jurassic Park in gedachten. Wat schetste echter onze verbazing toen A. Wietsma en H. Marks met de antwoorden Dino en The Flintstones op de proppen kwamen! Nader onderzoek leerde ons dat Steven Spielberg inderdaad een (bescheiden) bijdrage aan deze film

leverde. En Dino is beslist beroemd, maar om dit schattige huisdiertje van Fred, Wilma en Bam-Bam een 'beruchte dinosaurus' te noemen, ging ons toch wel wat ver. Qua originaliteit scoorden deze twee inzendingen echter dermate hoog dat ook dit tweetal de gratis toegangskaartjes tegemoet kan zien. Ze zijn onderweg naar:

A. Wietsma, Schiedam
H.M.H. Marks, St. Michielsgestel
W.P. Theraudin, Heerlen
J.W. v/d Merbe, Rheden
Wout Konradt, Lelystad
F. Wagnen, Den Haag
Ron de Graaff, Kwadijk
S. Verhey, Woerden
T. Weel, Almelo
A. van Heijningen, 's Gravenzande

Nieuwe kansen

Voor alle inzenders die deze keer achter het net hebben gevestigd, hebben we ook deze maand weer een herkansing. We hebben 5 soundtracks en 5 posters in de aanbieding van de romantische komedie Two Much, die op 19 september in de bioscopen in première gaat.

In deze film speelt Antonio Banderas een kunstenaar die verliefd wordt op twee zussen. Niet zo vreemd als je weet dat het gaat om Melanie Griffith en Daryl Hannah. Hij besluit zijn eigen tweelingbroer te creëren en werkt zich vanzelfsprekend steeds dieper in de penarie. Meer verklappen we niet, maar om een soundtrack of poster te winnen, willen wij van alle drie de hoofdpersonages een film weten waarin ze gespeeld hebben.

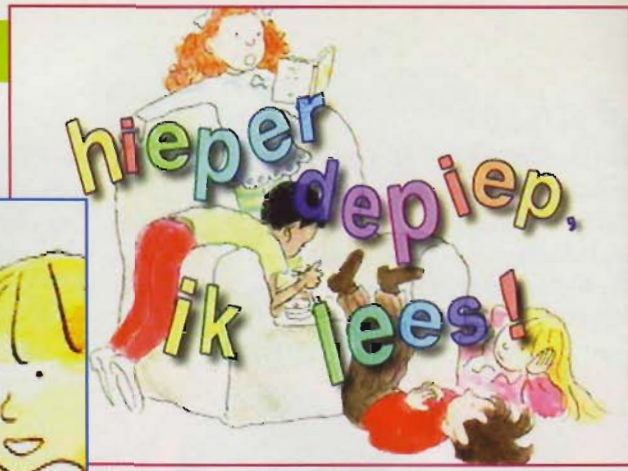
Dus: noem één film met Antonio Banderas, één met Melanie Griffith en één met Daryl Hannah.

Vul de bon elders in dit CD-i Magazine in en doe 'm (voldoende gefrankeerd) op de bus. Inzenden vóór 30 september.

Two Much

Leren lezen op CD-i

Met de CD-i *Hieperdepiep, ik lees* wordt leren lezen wel heel erg leuk. Via een tiental spelletjes kunnen kinderen spelenderwijs kennismaken

met taal. Ieder kind kan met deze CD-i voor zijn eigen leeswijze kiezen. *Hieperdepiep ik lees* is vanaf oktober te koop, maar we stellen je toch alvast even kort voor aan Rik, Sofie, Eef, Taike en de hond Fidel.

Lennie Pardoel

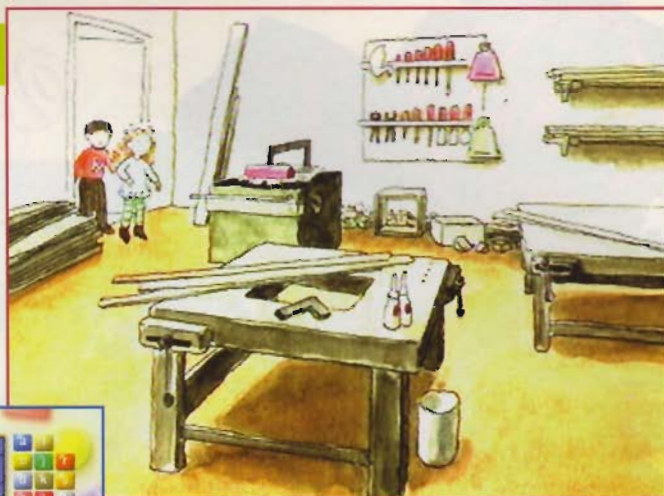
Op het bruinharige jongetje Rik kun je steeds terugvalen als je het even niet meer weet of als je een ander spel wilt kiezen. Het is dus een soort hulpinkd. Taike houdt je score bij, althans als je met punten wilt spelen, want niks moet natuurlijk. Sofie maakt verhalen die voorgelezen kunnen worden. Het leuke is dat je bij haar op allerlei woorden kunt klikken en die zelf kunt lezen. Word je alleen maar zenuwachtig van scores en punten halen? Voor de spelletjes zonder punten kun je bij Eef terecht. Competitie kan heel leuk zijn, maar dit hoeft zich niet te uiten in score-aantallen. Creatieve oplossingen bedenken voor problemen kan net zoveel voldoening geven. En de hond Fidel? Die kom je vanzelf tegen.

Help Rik

Bij Eef is een van de leerzaamste spelletjes te doen, namelijk het tikken van woorden nadat je ze gehoord hebt. Best pittig dus. Rik zit op een eiland. Hij wil er vanaf. Je kunt hem helpen door de woorden die je hoort op het toetsenbord aan te klikken. Wanneer je denkt dat je het woord goed hebt, klik je op 'klaar'. Op dat moment komt er een bootje aangevaren. Met ieder goed geraden woord nadert de redding meer. Bij ieder fout woord gaat het bootje overigens weer een stukje terug. Rik houdt je wel in de gaten, want als je even niets doet dan hoor je hem zeggen: "Hallo, is daar nog iemand?" of: "Gaan

we nog iets doen of hoe zit dat?" Hij is soms zo bijdehand dat je af en toe twijfelt of je hem wel zal redden, maar in je eentje op zo'n eiland zitten is natuurlijk ook geen pretje. Die Rik bemoeit zich trouwens overall mee. Rust om wat over deze educatieve CD-i te schrijven krijg ik nauwelijks. Wanneer je namelijk stopt, hoor je hem net als op zijn eiland steeds roepen om contact. Voor dromers wel ideaal om goed bij de les te blijven.

Memory

Het 'Keer om-spel' is een soort memory met zes keuzemogelijkheden: Je hoort een woord en zoekt er een plaatje bij, je ziet een woord en zoekt er een plaatje bij of je hoort alleen een woord en moet het vierkantje erbij zoeken waaronder hetzelfde woordje hoort. Als dan twee vierkantjes in plaats van blauw oranje worden, weet je dat je het goed hebt. Ook kun je bij een hokje met een woord hetzelfde woord zoeken of gewoon plaatjes bij plaatjes zoeken zoals in een gewoon memoryspel. Dit 'Keer om-spel' met plaatjes, klanken en woorden, is voor beginnende lezertjes een fantastisch spel. Kinderen kunnen hun eigen tempo bepalen en het geluid eventueel uitzetten als Rik hen teveel opjaagt met z'n opmerkingen.

leesstem, waarnaar het zeer prettig luisteren is. Het zijn leuke verhaaltjes. Eef die speelt winkeltje en verkoopt er potloden voor wortels en knikkers voor krieltjes. Het andere verhaal speelt zich af in groep drie, waar een poppenkastvoorstelling wordt gegeven.

Scoren bij Taike

Bij Taike zijn er punten te behalen met 'Schuifpuzzel', 'Letterregen', 'Slurpie', 'Grommer en Brommer' en 'Post voor Sofie'. In 'Letterregen' kun je de vallende letters met de twee onderstaande pijltjes naar links of naar rechts bewegen terwijl ze vallen. Na drie niet onmiddellijk geraden woorden kreeg ik een beetje pesterig liedje te horen met de woorden 'Bijna goe-oed...bijna goe-oed, maar nog niet helemaal'. Het houdt je scherp, maar het is niet echt aardig van die Rik. Zijn eeuwige commentaar mogen kinderen van mij echt uitschakelen of anders hem er flink van langs geven, verbaal dan althans. Ben je klaar met een spel dan kun je je naam invullen, waarna je score ingevuld wordt. Drie kinderen kunnen zo hun score laten bijhouden.

Spelenderwijs

Hieperdepiep, ik lees is bedoeld voor kinderen in de leeftijd van 6 tot 9 jaar, al vind ik dat je deze grens nooit zo nauw hoeft te nemen. Als je wilt leren lezen is deze CD-i een goed én leuk middel. Het concept voor deze lees-CD-i is van Jan Habraken en het zit allemaal prima in elkaar. Spelenderwijs worden kinderen geconfronteerd met woorden, zinnen, kleine teksten, speeches, puzzels, verhalen en gedichten. *Hieperdepiep, ik lees* ligt vanaf oktober in de winkel.

Leerzame spellen

In de kleurpuzzel gaat het om het herkennen van letters. De letters worden duidelijk uitgesproken en terwijl je ze hoort kleur je ze in. Verder zijn er de spellen 'Mus in de bus', waarin je tussen schots en scheef staande gelijke woorden het afwijkende woord kunt zoeken, 'Schatgraven', waarin het ontbrekende woord uit een zin aangeklikt kan worden en 'Rijmtuin', waarin je het woord dat rijmt op het voorbeeldwoord kunt vinden. Naast gewoon heel leuk zijn de spellen zonder twijfel leerzaam. Ze zijn primair gericht op het eerste stadium van het lezen. Bovendien wordt niet gewerkt met woorden uit boeken, maar gaat het om herkenbare woorden uit het dagelijks leven.

Verhalen bij Sofie

Bij Sofie kun je twee verhalen laten voorlezen door juf Els of je kunt ze zelf lezen. Er is een verhaal over de kassa van Eef en een verhaal over Rik en Sofie en Jan Klaassen. Sofie is een keurig ABN sprekend meisje dat zeer beschaafd vertelt wat je bij haar kunt doen. Juf Els heeft zo'n lieve vertrouwde voor-

**Hieperdepiep,
ik lees**

Nederlands
Philips Media

Vrienden heb je voor het leven

Als de eerste Nederlands
nagesynchroniseerde
bioscoopfilm over *Lassie*
begint, zien we een
meisje gespannen naar
de gelijknamige
televisieserie kijken.

Het is overduidelijk haar
favoriete programma,
want zelfs in de laatste
fase van de verhuizing is
ze niet van het scherm
los te krijgen.

Lennie Pardoel

Lassie

L

et meisje heet Jennifer en ze kijkt naar een van de ruim 600 afleveringen van de televisieserie over de heldhaftige collie Lassie. Een aardige filmgrap, want ze speelt immers zelf een rol in de meest recente bioscoopfilm over die zelfde Lassie. De eerste echte Lassie-film verscheen overigens al in 1943 en is getiteld *Lassie Come Home*. Lassie wordt in deze film uit geldnood verkocht. Door haar grote moed zal ze uiteindelijk toch weer bij haar eerste baas terugkeren. In de jaren daarna volgden er nog vele andere Lassie-films, zoals *The Adventures of Neeka* (1968), waarin Lassie samen met de Indiaanse jongen Neeka allerlei avonturen in Alaska beleeft en *The Miracle* (1975), waarin Lassie alles doet om haar puppies te redden. Drie jaar later verscheen *The New Beginning* (1978), met in de hoofdrollen twee jongens die samen met Lassie een moeizame tocht door onherbergzaam gebied maken op zoek naar hun oom in Californië. Dit zijn maar enkele films, maar wat ze gemeen met elkaar hebben is dat Lassie altijd opkomt voor de goede kant. Ze beschermt de zwakken en gaat de kwaden wanneer dat nodig is te lijf met gevaar voor eigen leven. Ook in deze Nederlands gesproken versie van *Best Friends Are Forever* uit 1994 zal Lassie zich weer als een trouwe, moedige hond laten zien. Lassie betekent eigenlijk 'bevallig meisje'. Hoe die naam ooit is bedacht is mij een raadsel, want al die avonturen tonen niet bepaald een meisje in die zin, maar eerder een zelfbewuste dame die met al haar vier poten stevig op de grond staat.

De verhuizing

In de film is de televisie zo'n beetje nog het enige meubel dat nog op z'n plek staat. De familie Turner gaat namelijk van de grote stad (Baltimore) naar het platteland van Franklin Falls verhuizen. Matt, Jennifer's broer, loopt mokkend rond. Hij vindt het allemaal maar niks. Geïrriteerd wil hij de televisie uitzetten. "Waarom kijk je toch steeds naar die troep", snauwt hij zijn zusje toe. "Maar Lassie is leuk", roept Jennifer uit. Waarop Matt antwoordt: "Later denk je wel anders". Ik kan alvast wel verklappen dat het juist Matt zal zijn die anders gaat denken.

De laatste spullen zijn ingepakt en het gezin Turner kan eindelijk vertrekken. Het is een lange rit naar het dorp waar de moeder van Jennifer en Matt is opgegroeid. Zij is echter een paar jaar geleden overleden. Hun vader Steve wil naar haar geboortegrond terug, omdat hij zijn kinderen in de frisse buitenlucht wil laten opgroeien. En Laura, zijn nieuwe vrouw, gaat met hen mee. Steve is aannemer en wil zijn werk op het platteland voortzetten. Uiteraard heeft een dergelijke stap voor alle gezinsleden grote consequenties, die voor Matt het moeilijkst te accepteren zijn.

Lassie is echt

Ze zijn nu uren en uren onderweg en het is al stikdonker als er plotseling een omgevalven veewagen voor hen opdrukt. Steve kan nog maar net op tijd remmen. Het is een chaos van jewelste. Overal lopen schapen en liggen onderdelen van de auto. Terwijl de overleden bestuurder weggevoerd wordt en de lange rij auto's weer langzaam gaat rijden, ziet Jennifer plotseling een collie staan. "Lassie!", roept ze uit. Het is de hond van de vrachtwagenbestuurder, al weet alleen de filmkijker dat. Jennifer is ervan overtuigd dat ze Lassie in levende lijve voor zich ziet. Ze kan niet begrijpen dat ze de hond niet mag meenemen en is zeer verdrietig.

Lassie volgt hen echter en bij de volgende stop staat ze plotseling weer bij de auto. Dan laten Steve en Laura uiteindelijk al hun bezwaren varen en mag Lassie

toch mee. Vanaf dat moment begint een reeks spannende avonturen. Hoewel Matt ook in zijn nieuwe huis nog enige tijd probeert Lassie te negeren, ontkomt hij er uiteindelijk toch niet aan om deze trouwe en (niet te vergeten) razendslimme hond bij hem toe te laten. Daar zal hij geen spijt van krijgen.

Dagboek gevonden

Lassie helpt Matt bij het verkennen van de omgeving en leidt hem naar de mooiste plekken. Ook ontdekt Lassie de geheime bergplaats van Matt's moeder, waar haar dagboek verborgen

ligt. Het lezen van dit dagboek helpt Matt zich in zijn nieuwe woonplaats thuis te gaan voelen. Dat het haar droom was later een schapenfokkerij te houden, haar kinderen op de boerderij op te voeden en zelfs een

collie te hebben die ze dan Lassie zou noemen, wordt Matt op een gegeven moment echter toch te machtig. In de stormende regen rent hij naar buiten. Natuurlijk laat Lassie hem niet alleen gaan, ook al moet zij daarvoor uit een raam op de eerste verdieping springen. Het zal Lassie's eerste redding worden uit een reeks van andere reddingen in deze film. Je kunt zelfs stellen dat het de Turner's niet zonder Lassie gelukt zou zijn een schapenfokkerij te beginnen.

Zonder verveling

Er gebeurt zoveel in deze productie onder regie van Daniel Petrie dat de film zeker garant staat voor een middag zonder enig moment van verveling. Hier thuis zien kinderen de film rustig drie keer. Dat is dan toch anderhalf uur geconcentreerd kijken. Tot nu toe waren de Lassie-films altijd ondertiteld. Dat deze film nu nagesynchroniseerd is, biedt uitkomst voor al die nog niet goed lezende kinderen. Het lijkt me een mooie film voor kinderen vanaf ongeveer zes jaar, want de spanning zal voor al te jonge kinderen toch wat te groot zijn; een griezelige wolf, Lassie die van een waterval afvalt, Matt die bijna verdrinkt...het zijn allemaal gebeurtenissen die enig relativeringsvermogen vereisen. De belangrijkste rollen worden gespeeld door Tom Guiry als Matt, Jon Tenney als Steve en Helen Slater als Laura. Hun stemmen worden ook het best nagesynchroniseerd.

Lassie
Nederlands
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

VOOR DE PASSIE VAN EEN CONCERT EN DE EMOTIE VAN EEN BIOSCOOP

UW CD-i WONDER KAN NOG MEER MET HET *Nieuwe* BOSE® LIFESTYLE® 12 AUDIO HOME ENTERTAINMENT SYSTEEM

Levenschte geluidsweergave, eenvoudige bediening en een elegant design

Het vult uw kamer met een levenschte Hi-Fi weergave én een weergave van filmgeluid zoals in een goede bioscoop. Hieronder de vele voordelen van het nieuwe Bose Lifestyle® 12 systeem.

Levenschte weergave

De vijf Direct/Reflecting® kubusluidsprekers en de Acoustimass® Module, die uit het zicht kan worden geplaatst, zorgen voor een geluidweergave die u volledig omringt.

De Acoustimass® Module kunt u bijna overal een onzichtbare plaats geven.

Alle stemmen en instrumenten klinken natuurlijk en helder met een diepe krachtige lage tonen weergave zonder enige vervorming.

Waar u ook zit, u heeft overal een ruimtelijke Hi-Fi weergave, die rijk en vol blijft, zelfs indien het systeem zacht speelt.

Zo goed als onzichtbaar te plaatsen

Het systeem is zodanig ontworpen dat het in elk interieur past. Het slanke muziekcentrum heeft een radio en CD-speler en extra aansluitingen voor bijvoorbeeld uw televisie, videorecorder, of ander apparaat. De fraaie kubusluidsprekers en de Acoustimass® Module, die uit het zicht kan worden geplaatst, completeren de elegantie van het systeem.

Het Bose Lifestyle® 12 Audio Home Entertainment systeem omringt u met een natuurlijke balans van direct en gereflecteerd geluid.

Eenvoud

Voor een optimaal bedieningsgemak heeft Bose een nieuw soort afstandsbediening ontwikkeld. Met slechts een druk op enkele knoppen kunt u alle functies van het systeem bedienen. U hoeft deze afstandsbediening niet te richten en u kunt hem overal in huis

gebruiken. Hij werkt zelfs door wanden en vloeren heen. Voor meer informatie of het adres van de Bose dealer kunt u bellen, faxen of de bon insturen. Bezoek de dichtstbijzijnde dealer om kennis te maken met het beste voor de Hi-Fi en de Video wereld.

Jawel, ik wil meer weten.

Zend mij meer informatie over het Bose Lifestyle® 12 systeem.

Naam: _____ m/v

Telefoon: _____ overdag

_____ 's avonds

Adres: _____

Postcode: _____ xxxxx

Plaats: _____

Bose B.V., Nijverheidstraat 8, 1135 GE Edam,
Telefoon 02993-69191, **BOSE**
Fax 02993-68166 *Better sound through research®*

Als de broertjes Mark en David Knopfler in 1977 in een London's café besluiten een band op te richten, kunnen ze niet vermoeden dat hier de basis wordt gelegd voor een van 's werelds populairste groepen: Dire Straits.

Dire Straits

De Video CD *The Videos* bevat 16 songs van Dire Straits en drie van Mark Knopfler's privéproject The Notting Hillbillies. Negentien songs waarmee Mark Knopfler duidelijk maakt tot het selecte groepje 'echte gitaargoden' te behoren.

Perfectie

Dire Straits staat voor perfectie. De songs zijn stuk voor stuk perfect uitgewerkt, perfect geproduceerd en perfect gespeeld. Hierin ligt zowel de kracht als de zwakte van de Britse megaband. Volgens de critici is het allemaal té uitgedacht en te 'clean', en is alle emotie uit de muziek verdwenen. Anderen zweren echter bij het gelikte 'uit duizenden herkenbare' geluid van Knopfler. Niet voor niets was Dire Straits jaren lang de best verkopende CD-act van de wereld. Zonder twijfel verdient Dire Straits met wereldhits als *Private Investigations*, *Sultans of Swing*, *Romeo and Juliet*, *Calling Elvis*, *Money For Nothing*, *So Far Away* en *Twisting By the Pool* dan ook een vooraanstaande plaats in de muziekgeschiedenis.

Clips

Het blijft een genot om al deze klassiekers langs te horen komen, zowel bij een etentje met een goed glas wijn als bij een feestje. De muziek staat voor mij persoonlijk wel op een beduidend hoger platform dan de bijbehorende

videoclips, die je in de beginperiode (eind jaren 70, begin jaren 80) niet spectaculair kunt noemen. Halverwege de jaren 80 komt hier verandering in. De computergraphics in *Money for Nothing* zijn mooi, de getekende zwart-wit clip van *Brothers in Arms* is indrukwekkend en de zeer originele Thunderbirds-clip van *Calling Elvis* laat zien dat Knopfler en Co ook het maken van videoclips intussen tot in technische perfectie beheersen.

Notting Hillbillies

Als Dire Straits halverwege de jaren 80 besluit een pauze in te lassen, gebruikt Mark Knopfler zijn hang naar perfectie om zich op het produceren te storten. Hij werkt aan albums van Joan Armatrading, Willy DeVille, Bob Dylan en Randy Newman en bezorgt Tina Turner met *Private Dancer* een wereldhit. Zijn muzikale ei kan hij kwijt met de Notting Hillbillies. Dit samenwerkingsproces met Guy Fletcher, Brendan Croker en Steve Philips resulteert in een album met invloeden uit de Country, Folk en Blues. Op *The Videos* zien en horen we hiervan *You're Own Sweet Way*, *Feel Like Coming Home* en *Will You Miss Me*. Een aangenaam extraatje naast alle Dire Straits-klassiekers.

Al met al is *The Videos* een anderhalf uur durend document van de grootste hits van Mark Knopfler en 'zijn' Dire Straits. Een muzikaal hoogstandje van een van de grootste muziekacts van de afgelopen twintig jaar. (FC)

Dire Straits - The Videos

Engels
f 59,95 Br. 1.199
Polygram

Meer dan 'het zusje van'

De Video CD *Design of a Decade* maakt overduidelijk dat je Janet Jackson niet meer simpelweg 'het kleine zusje van Michael' kunt noemen. De jongste telg uit de familie Jackson heeft op haar 30ste al een dermate indrukwekkende muzikale carrière achter de rug, dat ze haar grote broer volledig heeft ingelopen en volgens sommigen zelfs al een neuslengte voorsprong heeft genomen. Maar misschien moet je helemaal niet vergelijken en simpelweg kijken wat La Jackson de afgelopen 10 jaar heeft uit-

gevoerd.

Foeke Collet

Design of a Decade geeft hier een heel aardig beeld van. Alle megahits en vooral de bijbehorende videoclips komen aan bod. Van de doorbraak in 1986 met *What Have You Done for Me Lately* tot en met de hit *Runaway* van dit jaar. Met als toetje een kijkje achter de schermen bij het maken van de briljante videoclip van het laatste nummer.

Zestig miljoen

Op de Video CD missen nummers van Janet's eerste albums *Janet Jackson* en *Dream Street*. Van deze echte tienerpop-albums kwamen dan ook geen hits. De doorbraak komt met *Control* uit 1986. Voor de zeer dansbare en lekker in het

gehoor liggende nummers blijkt een enorm publiek te bestaan. Met de zes hitsingles van dit album staat Janet onafgebroken in de Amerikaanse hitparades. Ook het album *Rythm Nation* slaat in als de spreekwoordelijke bom en Janet tekent met Virgin een contract voor twee albums voor maar liefst zestig miljoen gulden! Virgin krijgt waar voor z'n geld, want van het album *Janet* gaan de eerste tien weken al ruim drie miljoen exemplaren over de toonbank. Cijfers waar je beslist mee kunt aankomen.

Te uitdagend?

Gevolg van het succes was wel een flinke dosis kritiek van grote broer. Michael vindt dat zijn zusje in haar videoclip te uitdagend is. Volgens ons naar Amerikaanse maatstaven gemeten, want hoewel Janet af en toe redelijk zwoel over het beeldscherm heen huppelt, blijft het altijd netjes en

artistiek verantwoord, zoals ze dat noemen. Leuk is het wel om het stevige meisje met de gevulde wangen uit de beginperiode te zien veranderen in die superslanke, afgetrainde vrouw van de laatste jaren. Verder is Janet door de jaren heen weinig veranderd. De lange krullen worden bij *The Pleasure Principle* even ingeruild voor stijl haar en in *Runaway* gaat La Jackson met haar tijd mee met een neuspiercing, maar verder blijft Janet gewoon Janet.

Clips

Aan de videoclips bij de nummers is altijd veel aandacht besteed. Hoewel ze stuk voor stuk draaien om de zo herkenbare 'Jackson-dansjes', zit er altijd een verhaaltje achter en is er soms zelfs een minifilm van gemaakt. Ze gaat niet zover als de legendarische *Thriller*-clip van grote broer, maar het jaren 20 sfeertje van *Alright* en de ik-wil-op-kamers-wonen-routine van *Control* zijn beslist leuk.

Naast de vele dansnummers, de 'beat' van *Rythm Nation* en het met heerlijk gierende gitaren ondersteunde *Black Cat* live, missen natuurlijk ook de gevoelige ballads niet. *Let's Wait a While*, *Miss You Much*, *Come Back to Me* en *That's the Way Love Goes* (8 weken nummer 1 in de Billboard Hot 100!) laten Janet van de gevoelig kant zien. Het zonnige strand-niemandalietje *Whoops Now* is voor mij persoonlijk de enige misser, maar het completeert wel het repertoire van de jongste Jackson.

Dansen

Zoals gezegd hebben alle nummers en clips van Janet (toch enigszins in navolging van grote broer?) een hoog dansgehalte gehad. Janet vertelt zelf dat dansen altijd belangrijk voor haar is geweest. Als 7-jarige kon ze al niet naar muziek luisteren zonder te bewegen en dat is altijd zo gebleven. De door Paula Abdul choreografeerde videoclip van *Nasty* wordt in 1987 zelfs beloond met een MTV Video Music Award. De vrolijke 'huppeltjes' van de beginperiode veranderen in de loop der tijd wel in de overbekende 'strakke' Jackson-bewegingen. Verantwoordelijk hiervoor is Janet's vaste choreografe Tina Landon, die in *What Have You Done for Me Lately* nog in het dansgroepje zit, maar in de latere clips en shows het brein achter elke danspas is.

Achter de schermen

Qua videoclip staat de laatste single *Runaway* zonder twijfel eenzaam bovenaan. Als een exotische prinses springt Janet uit het raamkozijn van een wolkenkrabber en maakt een tochtje langs de continenten. Alsof het niets is stapt ze van de Eiffeltoren op de Golden Gate Bridge, van de Toren van Pisa op The Empire State Building en van de Chinese muur op het enorme Jezusbeeld bij Rio de Janeiro. De Niagara watervallen, het regenwoud, Paaseiland, de Zuidpool, pyramides, boeddha's en sfinxen; alle uithoeken van de wereld worden bezocht. Gelukkig wordt ons juist bij deze videoclip een kijkje achter de schermen gegunt met *The Runaway Documentary*. Janet vertelt over de Aziatische, Hawaïaanse en Afrikaanse invloeden van het nummer en de regisseur legt uit waarom het in twee dagen opnemen van zo'n clip een bijna onmogelijke klus is. Vermakelijk is het gedeelte waar Janet vertelt over de scène waarbij ze op een olifant rijdt. Hoewel ze al wat had geoefend ("mijn broer heeft er ook een paar in de tuin") blijkt het niet echt te wennen. "Om 9 uur 's ochtends op de keiharde rug van een verre van fris ruikende olifant zitten, is niet echt mijn favoriete manier van wakker worden, maar ze was echt heel lief." Tja, het blijft een schatje.

**Janet Jackson -
Design of a Decade**
Engels
f 59,95 Bfr. 1.099
Polygram

The

Carpenters

Yesterday Once More

Een bekende scène uit een nieuwe film: twee vrienden kibbelen in de auto om wat voor muziek er op moet staan. Ze vechten om de radiozenders met house, heavy metal en hard-rock. Totdat ze op een zender komen met The Carpenters. Vertwijfeld kijken ze elkaar aan. Geen van beiden durft nog aan de afstemknop te zitten. Volgende scène: de twee zingen om het hardst mee met de muziek van The Carpenters. Kunst of Kitsch? Oordeel zelf maar op de Video CD *Yesterday Once More*.

Rom Helweg

Het is inmiddels al geen nieuwe trend meer; Easy Tunes. In Londen kwamen ze er al snel achter dat de discobezoeker best eens naar iets anders wilde luisteren dan alleen maar de tergende beat van techno en rave. Gewoon eens lekker zitten met een glaasje wijn en een goed gesprek of gelaxed wat swingen. Dan willen ze nog wel eens terugvallen op de oude normen en waarden in muziek. Vroeger maakten ze dan covers van oude stukken met een modern ritme eronder. Tegenwoordig gebruiken ze gewoon de originele nummers van toen.

Easy Tunes

Easy Tunes lagen een tijd lang in een verdomhoekje. Het werd afgedaan als soft, ouderwets en weinigzeggend. Een drummer moest slaan, niet aaien. Een gitarist moest janken, niet pingelen en trombones als blazerssectie moesten lekker bij James Last gaan spelen. Toch bleef de aparte manier van arrangeren altijd boeien. Onder andere bij de meestercomponist-arrangeur Burt Bacharach. Het respect hiervoor kon niet voor eeuwig onder stoelen of banken gestoken blijven, met als gevolg het hitje Wonderwall van de meesterlijke Mike Flowers Pops. (En als ik nog één keer hoor dat iemand denkt dat Wonderwall van dat flauwe Oasis is, dan zwaait er wat).

Burt Bacharach

Bacharach schreef voornamelijk voor zijn eigen orkest, maar werd bekend door vertolkingen van vooral Dionne Warwick. Bacharach was ook verantwoordelijk het nummer 'Close To You', dat in 1970 de doorbraak betekende voor het broer-zus-duo The Carpenters, met Richard en Karen Carpenter. Zij waren het lichtend voorbeeld voor de

Amerikaanse maatschappij. The American Dream come true, een soort Brady Bunch. Jong, mooi, succesvol en natuurlijk de perfecte schoonzoon en -dochter.

Behoeftte

De muziek van The Carpenters voorzag in een grote behoefte. The Rolling Stones waren op de transcendent toer, The Doors waren te depressief en Jim Morrison ging dood, The Beatles waren uit elkaar, Elvis' drugsgebruik begon hoorbaar te worden, kortom: de muziek had een nieuwe injectie nodig. En daar waren ze dan. De ideale broer en zus met de ideale carrière. De Amerikanen gingen massaal voor The Carpenters door de knieën en de rest van de wereld volgde al snel.

Broer en zus

Richard was het muzikale brein achter het duo. Hij bespeelde de toetsen, zong, en componeerde de meeste nummers. Hij stond bekend om zijn eeuwige begripende lach naar zijn zusje Karen, die vaak geïmiteerd is door Björn en Benny naar Agnetha en Frida, Gert Timmermans naar zijn Hermien (Timmermans, Carpenters, héééé!), Arjen Ederveen naar Tosca, en Billy Preston naar zijn lieve Syreeta. Een formule die altijd werkt, zeker in de Verenigde Staten. Karen was waarschijnlijk in haar genre de beste zangeres ter wereld. Een zalvende stem, een melancholieke blik en af en toe een minzame glimlach. 'Your average tearjerker'.

Anorexia Nervosa

De flower power kreeg echter al snel invloed op de loopbaan van het tweetal. Met een boodschap van 'love, peace en happiness' maak je het niet in de keiharde zakenwereld. Sommigen gaan aan de drank, anderen aan de drugs, iedereen heeft zo zijn eigen vorm van 'stresshandling'. Bij Karen resulteerde de druk van het succes in een ernstige vorm van Anorexia Nervosa. Zienderogen begon ze af te takelen van schoonheidsideaal, via vermageringstoonbeeld, naar een broodmager wezen dat nauwelijks kracht meer had.

Prijs van beroemdheid

Tegen de vermageringsverslaving bleek niets opgewassen en op 4 februari 1984 overleed Karen aan de ziekte. De wereld was geschokt. Hoe is dit mogelijk, ze was toch zo gelukkig? Er waren er echter ook velen die een sceptische grinnik nauwelijks konden onderdrukken, want Anorexia werd in die tijd gezien als een ernstige vorm van aanstelleritis. Succes in de VS heeft al meerdere malen haar tol geëist. Elvis Presley, Marilyn Monroe, Janis Joplin, Jim Morrison, Otis Redding,

Kurt Cobain, om er maar een paar te noemen. Om het over de kindersterftjes Jackson nog maar niet te hebben. De Amerikanen koesteren hun American Dream-idolen als een klein schattig vogeltje, dat intussen echter verstikt in de wurgende greep van de publieke opinie.

Once More

Met het materiaal van en over de Carpenters zijn inmiddels een bibliotheek, phonotheek

en videotheek te vullen. The Carpenters waren veel meer dan alleen een goed stuk muziek. Ze stonden voor een levensstijl, een gedachtengang, een uitstraling. Nog steeds wordt dat bij elkaar gehouden door de muziek. Op de Video CD *Yesterday Once More* staat een verzameling van de beste stukken uit vijftig jaar Carpenters. Van *Ticket To Ride* tot *Those Good Old Dreams*, van *Close To You* tot *Calling Occupants of Interplanetary Craft*. Met recht een document van een tijdperk.

CARPENTERS

The Carpenters:
Engels
f 59,95 Bfr. 1.099
Polygram Video

FILMS

Comics zijn een geliefd onderwerp bij filmmakers. Superman is inmiddels een serie op de TV geworden, Batman leeft inmiddels forever, Flash Gordon, Dick Tracy, The Rocketeer; allemaal kassuccessen in de bioscoop. Maar de wereld blijft op zoek naar superhelden. Vroeger kon je die alleen maar vinden in de stripboeken die maandelijks verschenen, maar met de tegenwoordige filmtechniek kan dat gewoon ook als speelfilm. Judge Dredd was in de vijftiger jaren zo'n stripheld. Na de bioscoop is hij er nu ook op Video CD, met in de hoofdrol niemand minder dan Sylvester Stallone.

De films waarin Sylvester Stallone speelt zijn niet altijd de meest vreedzame. Het lijkt wel alsof Sly het geweld propageert als een soort vrijheid van denken. Over de derde Rambo-film zei hij zelfs: "Wie zit er nu te wachten op een film waarin geen geweld voorkomt? Geweld is realiteit." En dat is maar al te waar; het vindt gretig aftrek. Hoewel zijn films de laatste tijd steeds beter worden, blijven ze vol zitten met soms overdreven veel actie. Judge Dredd is een film waar dat gewoonweg niet achterwege mag blijven.

Wat doe je daar beneden,
Judge Hershey?

...dat twee ten onrechte veroordeelde
mannen naast elkaar zitten?

Toekomst

Waar we twintig jaar geleden nog de meest fantastische voorstellingen van het jaar 2000 hadden, moeten we inmiddels een stuk verder in de toekomst kijken. Het volgende millennium is nog maar een paar jaar verwijderd. Om de fantasie een stuk de vrije loop te laten, moeten we het dus een paar eeuwen verderop zoeken. De wereld is gereduceerd tot een woonplaats van 65 miljoen mensen, met daaromheen een onmetelijk stuk land waar de 'wettelozen' leven. De verdoemde aarde.

Judge

Judges

De mensheid heeft echter één belangrijke roteigenschap behouden en dat is dat ze rellen gaan schoppen wanneer ze ontevreden zijn. Daaruit komen dan weer bendes en vervalt de wereld in een leven van criminaliteit. En dan gaat het om criminaliteit die eventjes een ruigere aanpak vereist dan de opsporingsmethoden van nu. Er is geen tijd meer om de boeven voor het gerecht te slepen, dus komen de rechters naar de boeven toe. De judges zijn tegelijkertijd politiemann, rechter en strafuitvoerder. Dat bespaart tijd en geld.

I am the law

Joseph Dredd (Stallone) is zo'n judge. Hij is van al zijn collega's de meest gevreesde, maar dan ook

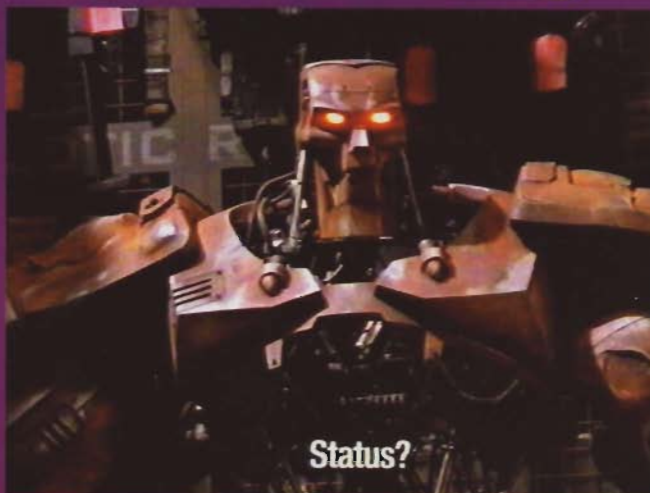
Stripheld reïncarneert als Sylvester Stallone

de meest wetmatige. Hij is de wet. Niemand kent de wet zo goed als hij en niemand kan de wet zo goed handhaven. Volgens Dredd kent de wet geen fouten. Totdat hij verwickeld raakt in een samenzwering waarbij hij van moord wordt verdacht. In werkelijkheid is de moord gepleegd door een ontsnapte gevangene. Rico (Armand Assante) was ooit zijn beste vriend en mederechter, maar raakte op het verkeerde pad. Dredd moest hem veroordelen en wordt nu zijn slachtoffer.

Levenslang

Wanneer Dredd wordt veroordeeld, mag hij in plaats van de doodstraf ook levenslang uitzitten. Dat kost de opperrechter wel zijn baan, maar het is beter dan niets. Op weg naar de gevangenis wordt het vliegtuig overvallen door wettelozen en weet Dredd te ontkomen. Met behulp van een medegevangene en zijn oude partner kan hij nu het kwaad te lijf gaan. Een kans die Sly, zoals we van hem gewend zijn, natuurlijk met beide handen aanpakt.

is knap. Dat je met de tegenwoordige technieken een motor kan laten vliegen, nou goed. Maar dat je een hele groep mensen exact op het juiste moment kunt laten bukken voor een motor die in het echt helemaal niet door de studio vliegt, dat is knap.

Moralistisch

Het zou gemakkelijk zijn om je door al deze truuks af te laten leiden, maar dat zou jammer zijn. Daarvoor moet je gewoon de Video CD nog een keertje afspelen en daarna nog een keer. Het verhaal heeft niet echt veel om het lijf, maar zit zoals gewoonlijk boordevol met vingerwijzingen en lekker Amerikaanse moralistische lesjes. Zo van: dat komt er nou van als je de wet overtreedt, speel niet met de schepping van God, laat je emotie eens wat meer meetellen en ook de wet maakt wel eens een foutje.

Ook acteur

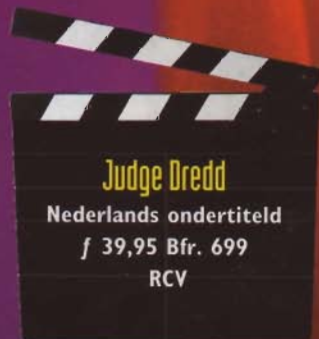
Stallone laat steeds meer zien dat hij naast actiemans ook acteur is. Ooit maakte hij zijn debuut als kleine crimineel in *The Streets of San Francisco*, om via *Rocky* op te stomen naar *Rambo*. In *Tango & Cash* wilde hij eens een meer intellectuele rol, maar trok halverwege de film toch weer het vest van mitrailleurkogels aan. Met *Demolition Man* ging hij het glibberige pad op van Science Fiction. Toch heeft hij met zijn twee laatste films, *The Specialist* (met Sharon Stone) en *Assassins* (met Antonio Banderas) laten zien dat hij ook kan acteren. Dan is het toch weer grappig om te merken dat wanneer iemand aan de top zit, dat nooit zomaar is. (RH)

Judge Herman

Hij komt echter tot de ontdekking dat Rico eigenlijk zijn broer is. Zij waren allebei het resultaat van een genetische manipulatie, die tot doel had om een supermens te maken. Met diezelfde technologie wil Rico nu een nieuwe wereldorde scheppen en het zal Dredd nog heel wat moeite kosten om dat proces tegen te gaan. Misschien zou een beetje burgerlijke ongehoorzaamheid helpen.

Trukendoos

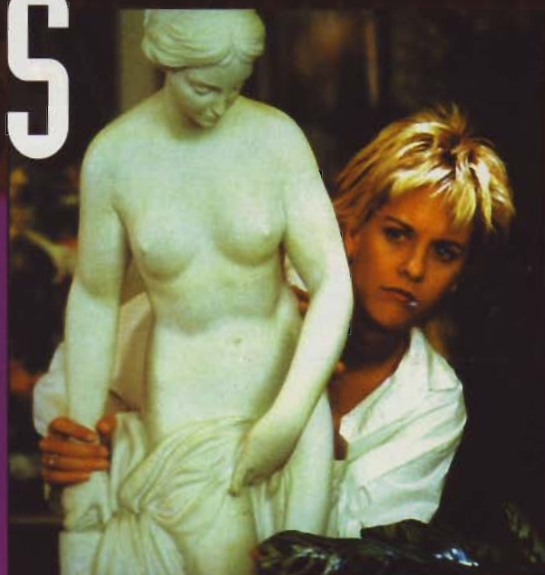
Producent Andrew G Vajna heeft werkelijk alle trukendozen opengetrokken bij het maken van deze film. Dat je een futuristische stad in het klein kunt nabouwen, oke, maar dat je dan een voor-gevel kan laten exploderen op ware grootte, dat

Dredd

French Kiss

Het lijkt weer tijd voor films met een hoog *When Harry Met Sally* gehalte. Dat kan ook bijna niet anders, want Meg Ryan schijnt alleen nog maar in rollen te verschijnen van de semi-naïeve geliefde, die zo haar eigen manier van stresshandling heeft. Toch kan ik er geen genoeg van krijgen. Helemaal niet met een superrol als die van Kevin Kline (*A Fish Called Wanda*). Om het nog maar eens te benadrukken: **French Kiss ligt te koop in de winkel.**

Ik geef je 'n lift naar Parijs.
Dat scheelt je een hoop geld.

Eerste keer.

Kate (alle blonde vrouwen lijken Kate te heten) staat op het punt om te emigreren naar Canada. Haar verloofde Charlie moet nog even wat doen in Parijs, maar Kate durft niet mee. Zij heeft namelijk last van een panische vlieg angst. Wanneer zij echter een telefoontje krijgt van Charlie dat het hem vreselijk spijt (maar hij net een ware Godin heeft ontmoet in Parijs en daar blijft), stapt ze in het vliegtuig om hem terug te halen.

Gitanes en Pastis

In het vliegtuig ontmoet ze de typisch Franse Luc Teyssier (Kevin Kline). Een naar Gitanes en Pastis rijkende bon-vivant, die haar nek-haren direct overeind doet staan. Hij speelt het echter wel klaar om

haar zo boos te krijgen dat ze haar vlieg angst vergeet, en zo komt ze veilig aan in Parijs. Veilig? Nou nee. Luc heeft iets in haar bagage verstopt, om niet door de douane gepakt te worden. Wanneer haar bagage in het hotel gestolen wordt, is de wereld dan ook te klein en verzet Luc hemel en aarde om haar spullen, en natuurlijk vooral de zijne, terug te vinden.

La douce France?!

Wanneer haar eerste woedebui over is (nadat ze er achter kwam dat hij haar helemaal niet wilde

helpen) blijkt dat Luc en Kate elkaar toch wel aardig vinden. Kate ontdekt dat Luc eigenlijk iemand is die alleen maar zijn droom, een eigen wijngaard, wil verwezenlijken. Ze besluiten elkaar te helpen bij elkaars 'mission impossible'. Luc moet het geld krijgen voor zijn 'spullen' en Kate moet haar geliefde terugwinnen. Allereerst moeten echter een paar probleempjes opgelost worden. De inspecteur die achter Luc aan zit en het feit dat Kate al haar papieren kwijt is, en bij geen enkel consulaat kan aankloppen. En dat in Frankrijk. Het land van de 'liefde'.

Die verandering heeft me echt goed gedaan. Maar wat dondert 't.

Du vin, du pain, du Kevin Kline

Engels spreken met een Frans accent is niet zo moeilijk. Helemaal niet als je Fransman bent. Het wordt pas echt moeilijk wanneer je Amerikaan bent en je moet accentloos Frans spreken en met de Franse gebaren een Frans accent in het Engels leggen. Kevin Kline heeft hierin het onmogelijke waargemaakt. Een niet van echt te onderscheiden Fransman die vloeiender Frans spreekt dan de Fransen zelf. Een heerlijke film voor wanneer je gevoel voor romantiek weer eens een opkikkertje nodig heeft, want tien keer *When Harry Met Sally* kijken is misschien een beetje veel. (RH)

French Kiss

Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Polygram Video

SO CD-1

Philipscdi.com

Fine Things

FILMS

Het aantal boeken van Danielle Steel dat verfilmd op Video CD verschijnt blijft gestaag groeien. Deze maand is het de beurt aan *Fine Things*. Althans, veel fijns is er eigenlijk niet te zien, want zoals bekend van de Steel-verhalen komen er in ruim twee uur film weer heel wat zakdoeken aan te pas.

Ik ben je papa.
-Ik ken je niet.

Bernard Fine, voor zijn vrienden Bernie, is een geslaagde zakenman bij de grote mode-keten Wollf's. Als New Yorker pur sang heeft hij in eerste instantie weinig trek om op het voorstel van zijn baas in te gaan om een nieuwe vestiging in San Fransisco te gaan leiden. Hij wordt echter overgehaald en vertrekt voor een jaar naar Californië.

Koek en ei

Dit blijkt een goede beslissing, want hij ontmoet Elisabeth O'Reilly en inderdaad...liefde op het eerste gezicht. Liz is gescheiden en heeft een dochtertje van zeven, Jane. Als Bernie het prima met Jane blijkt te kunnen vinden is het helemaal koek en ei, en niet veel later is het jawoord gegeven. Het drietal heeft het prima naar de zin met elkaar en vormt een gelukkig gezinnetje. Tot zover gaat alles voor de wind, maar bij een Danielle Steel-verfilming hoef je niet te rekenen op een 'ze leefden nog lang en gelukkig'-verhaal en het noodlot laat dan ook niet lang op zich wachten.

Ellende

De ellende begint als Liz' ex-man ineens op de proppen komt. Deze Chandler is 'm vlak na de geboorte van Jane gesmeerd en beweert nu dat-ie weer contact met zijn dochtertje wil. Liz wil hier niets van weten omdat ze weet dat het hem alleen om geld gaat, en Chandler wordt 'afgekocht' met 25.000 dollar. De rust lijkt weer teruggekeerd en het geluk lijkt Liz en Bernie weer toe te lachen als er een kindje wordt geboren. Het is echter van korte duur want Liz blijkt kanker te hebben en na enige tijd overlijdt ze. Alsof het allemaal niet zwaar genoeg is besluit ook Chandler zijn neus weer te laten zien en volledige voogdij over Jane te eisen.

Snotterend

De rechtzaak die volgt heeft als uitkomst dat Chandler een bezoekenregeling voor zijn dochter krijgt. Net als de vorige keer is het de schurk echter alleen om geld te doen en als Bernie weigert 100.000 dollar te betalen ontvoert Chandler zijn dochtertje naar Mexico. Des duivels reist Bernie hem achterna om Jane te bevrijden, maar ook dit blijkt nog lang niet het einde van alle problemen.

Fine Things is zo'n typisch Amerikaanse film die aan de ene kant overloopt van de romantiek en aan de ander kant druipt van het drama. Het gekke is dat je ondanks alle clichés in no time wordt meegezogen in het verhaal. Oké je moet er natuurlijk wel een beetje van houden, maar dan zit je ook twee uur heerlijk snotterend voor de buis. (FC)

...in het voordeel van uw cliënt pleit, denkt u niet?

Het spijt me! We moeten meteen met chemotherapie beginnen.

Fine Things
Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

Congo

De beste gorilla-actie sinds King Kong

Van nature zijn gorilla's niet bloeddorstig en kunnen ze niet spreken. Althans, niet zoals wij

mensen dat kunnen.

In de gloednieuwe film

Congo worden die zeker-

heden onderuit gehaald.

Wanneer je de film niet in de

bioscoop hebt kunnen zien,

is Video CD het beste

alternatief voor deze

werkelijk schitterende film.

Kate werkt voor een Amerikaanse multinational, die net op het punt staat om een nieuw satellietstelsel in de lucht te krijgen. Het enige dat nog ontbreekt is een geweldige diamant. Met deze diamant kunnen eindelijk de miljarden verdiend worden waar de directeur zijn leven al op hoopt. En dan komt het bericht binnen dat één van de medewerkers de stad Zinj heeft gevonden. Zinj is de stad waarin koning Salomon zijn diamanten verstopte. Het contact met de expeditie wordt echter op wrede wijze verstoord door iets dat later wordt herkend als een soort gorilla. Maar gorilla's waren toch niet moordzuchtig?

Gebarentaal

Net op dat moment wordt er in de universiteit een onderzoek afgerond dat de gebarentaal van een proefgorilla, genaamd Amy, kan omzetten in spraak. Dat is natuurlijk olie op het vuur van de multinational, die onmiddellijk een nieuwe expeditie op touw zet om het geheim van Zinj te ont-rafelen. Kate wordt er op uitgestuurd om samen met een aantal wetenschappers meer inzicht te krijgen in het leven van die gorilla's die de vorige expeditie hebben uitgemoord.

Pratende gorilla

Kate is niet alleen de ex-verloofde van de oude expeditieleider, maar tevens ex-agente van de CIA. En dat kan nog wel eens van pas komen in de Congo, waar de kleinste burenruzie al wordt aangegrepen om een burgeroorlog te beginnen. Dan begint een spetterend avontuur in de jungle van Zaïre. Geld is geen probleem, dus ze hebben de nieuwste technische snufjes in hun rugzakken. Het probleem is echter dat de jungle niet zomaar het geheim van de grootste schatkamer ter wereld prijsgeeft. Misschien weet Amy, de pratende gorilla, een oplossing.

Kruip in de huid van...

Congo kun je zien als een mix van *Gorilla's in the Mist*, *Romancing the Stone* en *Raiders of the Lost Ark*. Geen moeite was teveel om het verhaal spannend te maken en dat is zeer redelijk gelukt. Soms slaat de fantasie van de makers een beetje op hol, maar een kniesoor die daar op let. Nee, het meest bijzondere aan de film zijn de gorilla's. Aan de hele film komt geen primate te pas. Het zijn allemaal mannetjes in pakken en poppen. Maar laat ik eerlijk zijn, daar kwam ik pas achter bij de aftiteling. De hele film heb ik me zitten verbazen over het acteertalent van deze dieren, terwijl het gewoon mensenwerk bleek te zijn. Ongelooflijk hoe de makers gorilla's wisten te maken die werkelijk bijna niet van echt te onderscheiden zijn. Gewoon kopen, kijken en genieten. Niet in de laatste plaats om de muziek van meestercomponist Jerry Goldsmith. (RH)

Congo

Nederlands ondertiteld
f 49,95 Bfr. 999
Philips Media

SP CD-i

Philipscdi.com

Double Dragon

Het is altijd interessant wat filmmakers denken over de toekomst.

Gaat de wereld ten onder aan kernrampen en zo ja, wat gebeurt

er daarna? In de film *Double Dragon* heeft er een andere ramp

plaatsgevonden. De grote aardbeving van 2007 heeft bijna de hele

Westkust van de Verenigde

Staten vernietigd. Langzaam

krabbelt de maatschappij weer

op, maar dat gaat gepaard met

veel criminaliteit. Keiharde actie

in de nieuwe Video CD *Double*

Dragon.

In een ver verleden was er een Chinese heerser die voor zijn dochter een medaillon maakte waarop twee draken waren afgebeeld in goud. Deze draken gaven de drager ervan macht over zowel geest als lichaam. Tijdens een opgraving wordt het medaillon gevonden door de vader van Satori. Vlak voor zijn geheimzinnige dood geeft hij het aan Satori, met de opdracht het kleinood in tweeën te delen om te voorkomen dat de draak en zijn krachten in de verkeerde handen vallen. Satori houdt het deel van het lichaam en verstopt de draak van de geest.

Trouble in Chinatown

Natuurlijk wordt het verstopte deel gevonden en wel door de aartsvijand van Satori's vader. Juist in deze tijd kan hij het medaillon goed gebruiken. Hij wil namelijk de macht over New Angeles (wel leuk gevonden...), maar is niet tevreden met alleen de helft die macht geeft over de geest. Hij gaat op zoek naar Satori en haar twee broers. Die

vormen samen een hecht duo tijdens de prijsgevechten in het nieuwe Chinatown. Erg talentvol, maar ze moeten het bijna afleggen tegen de grote bendes die op straat de nacht domineren.

Goed tegen kwaad

In deze strijd krijgen ze de hulp van een jonge groep buurtwachters. Die hebben op hun beurt weer het heft in eigen handen genomen om de overheersing van de criminaliteit tegen te gaan. Deze hulp komt ze vooral goed van pas in de strijd tegen Koga Shuko. Deze engerd schuwt niets om aan de andere helft te komen van het zo begeerde medaillon en probeert daarom om alle bendes in zijn ban te krijgen. Vanzelfsprekend lijkt het er eerst op dat de 'good guys' het moeten afleggen tegen de overmacht, maar gelukkig komt het zoals altijd weer op z'n pootjes terecht.

Leuk gevonden

Double Dragon behoort zonder twijfel tot een genre waar je gewoon van moet houden. Het soort van rammelende karate-verhalen die bij elkaar gehouden worden door de snelheid waarmee de actiescenes elkaar opvolgen of; wat is er met Karate Kid gebeurt na de Grote Aardbeving. Toch hebben ze een aantal leuke invalshoeken. Neem twee Chinezen en noem ze Huey en Lewis (met de groeten van The News). Nieuwsflits: "Madonna en Tom Arnold zijn uit elkaar". Hoe ziet de toekomst eruit? New Angeles en Old York? In ieder geval wordt de orde het best gehandhaafd door kinderen. Leuk gevonden. (RH)

NEW ANGELES 2007
NA DE GROTE AARDBEVING.

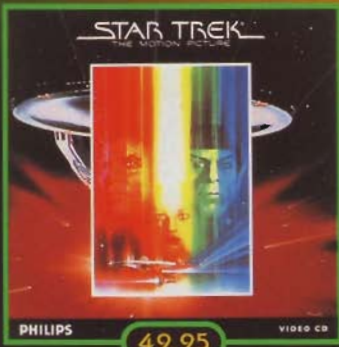
Hee, Borstelkop...
—We vegen de vloer met je aan.

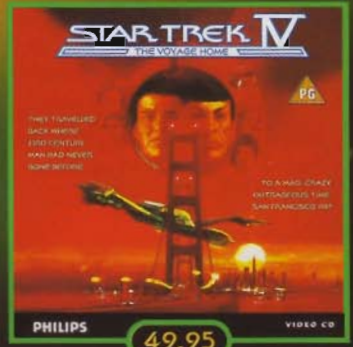
CD-i

STAR TREK MISSION COMPLETED

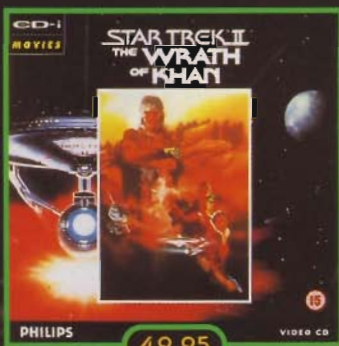
NEW

PHILIPS 49,95 VIDEO CD

PHILIPS 49,95 VIDEO CD

PHILIPS 49,95 VIDEO CD

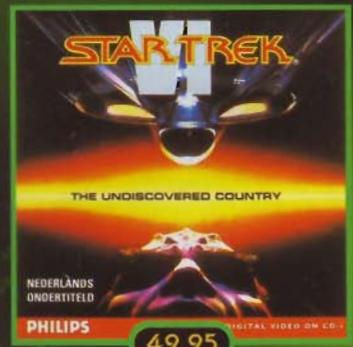
NEDERLANDS ONDERTITELD
PHILIPS 59,95 VIDEOCD

PHILIPS 49,95 VIDEOCD

PHILIPS 49,95 VIDEO CD

PHILIPS 49,95 DIGITAL VIDEO ON CD

Star Trek-serie
nù compleet op Video-CD

Let's make things better.

PHILIPS

Philipscdi.com

Warlock

FILMS

Warlock begint in het jaar 1691 als in de stad Boston in de kolonie van Massachusetts het doodvonnis wordt uitgesproken over Warlock, de wreedste heksenmeester die ooit heeft geleefd. Deze Warlock hangt aan duim- en teen-schroeven geketend in een hoge toren en zal de volgende dag worden opgehangen en verbrand boven een mand vol katten.

Deze planning loopt flink in de war als Warlock (Julian Sands) een pact sluit met de duivel en zijn executie op magische wijze weet te ontlopen. Heksenjager Giles Redferne (Richard E. Grant) heeft nog een persoonlijk appeltje met Warlock te schillen en reist hem door de tijd achterna naar het Los Angeles van drie eeuwen later.

Achtervolging

Warlock komt na zijn tijdreis terecht in het huis van de 20-jarige Cassandra en haar huisgenoot Chas. Als ook Redferne arriveert heeft Chas onder dwang zijn laatste adem al uitgeblazen en is Cassandra door de heksenmeester betoverd. Hierdoor wordt ze elke dag 20 jaar ouder en zal ze dus in een paar dagen van ouderdom sterven. De enige manier om de vloek af te zweren is de armband terug te halen die de Warlock van haar heeft meegenomen, en met een fris portie tegenzin vergezelt ze Redferne op zijn achtervolging.

Duivelsbijbel

Intussen heeft Warlock aardig huisgehouden en zijn zijn krachten gegroeid. In opdracht van Satan is hij op zoek naar de Grande Grimoire, de bijbel van de

zwarte magie. Dit duivelse boek is onverwoestbaar en in het verleden in drieën gescheurd en op verschillende plaatsen verstopt. Als Warlock de drie delen weet te verenigen zal het boek de echte naam van God onthullen en op deze manier de schepping van de aarde ongedaan maken. Reden genoeg dus voor Redferne en Cassandra om enige haast met hun jacht te maken, maar Warlock is hun steeds net een stapje voor en de heksenmeester lijkt in zijn duivelse opzet te slagen.

Magische trucs

Warlock is zonder twijfel een onderhoudende film. Het verhaaltje is flinterdun en kabbelt soms net iets te langdradig door, maar het idee is (naast absurd) leuk en de details zijn goed uitgewerkt. Vooral de magische trucjes en de middeleeuwse tegenmiddeltjes geven het geheel smaak. Koperen muntjes tussen je tanden tegen de vloeken van heksenmeesters en ook aan zout hebben ze een bloedhekel. En wat te denken van het uittrekken van zijn laarzen? Je

kunt een heksenmeester namelijk kreupel maken door een spijker in zijn voetsporen te slaan. Altijd handig om te weten. Aan de andere kant kan hij weer vliegen met een brouwseltje van een ongedoopt jongentje en moet je hem nooit en te nimmer in z'n ogen kijken. Het klinkt allemaal flink absurd en hoewel er best pittige scènes inzitten, is het volstrekt onmogelijk om de film echt spannend, laat staan eng, te vinden. Om lekker anderhalf uur op de bank voor de buis te zitten vind ik *Warlock* persoonlijk echter prima geschikt. (FC)

Vlaanderen

Overzicht schaatstoertochten op natuurijs:

Inhoud:
 Wat is **NIEUW**?
 De toertochten
 Andere Internet-sites met schaats-informatie
 Actuele overzichten (weer, toertochten)

Wat is **NIEUW NIEUW NIEUW**?
 Naast de 32 tochten die ik eerder beschreef, heb ik nu informatie over alle 182 KNSB-toertochten opgenomen. Helaas heb ik over de 150 toegevoegde tochten niet zo veel informatie als over de eerste 32 (m.n. info over

Nu het toestensbord er is, gaan we daar maar meteen volop gebruik van maken. Op Internet is er namelijk een hoop te beleven via e-mail. Daarnaast kijken we deze maand wat Internet het komende sportseizoen te bieden heeft, waar je op Internet terecht kunt voor alles wat met wonen te maken heeft, en...de Vlamingen hebben Internet via de CD-i-speler!

In de vorige uitgave kregen we net voor de deadline te horen dat het toetsenbord deze zomer in de winkel zou liggen. Het was daarom te laat om in te gaan op de mogelijkheden die e-mail biedt en dat gaan we nu ruimschoots inhalen, maar daarover straks meer. Ook de Vlamingen hebben zich nu bij de schare CD-i-Internet-gebruikers uit Nederland en Engeland gevoegd, waar Internet via CD-i inmiddels al wat langer wordt aangeboden. Het is een drukke zomer geweest op het Net. Veel bedrijven hebben deze periode benut om hun WWW-sites een nieuw jasje te geven. De ontwikkelingen gaan snel en nieuwe technieken, die een paar maanden geleden pas uitgevonden werden, worden nu al op de sites toegepast. Daarom kan het zo nu en dan wel eens voorkomen dat je op een site terechtkomt, die niet door de Internet-browser gelezen kan worden. We hebben gehoord dat Philips inmiddels druk bezig is om het CD-i-pakket aan te passen en een nieuwe schijf aan de abonnees zal aanbieden. Hoe, wat en wanneer, dat weten we nog niet. En wat die 'moeilijk leesbare' sites betreft, heb ik een troostend woord voor de CD-i-liefhebbers: ik gebruik zelf, naast Internet-toegang via CD-i, ook Internet via de computer. En ook daar loop ik regelmatig tegen problemen aan omdat blijkt dat de software die ik twee weken geleden gebruikte, inmiddels alweer verouderd is. Wat dat betreft verschilt het niet veel van elkaar! Internet is nog erg nieuw en dus zullen nieuwe ontwikkelingen elkaar in een razend tempo opvolgen.

Vlaanderen online

Omdat Vlaanderen sinds kort online is, bespreken we speciaal ook een paar Belgische sites. Uiteraard kom je straks bij de rubrieken sport en wonen in dit artikel ook gewoon Belgische sites tegen, maar we vonden het aardig om een aantal startpunten te geven. De Standaard heeft een vrij grote online editie, die dagelijks ververs wordt. Niet alle artikelen uit De Standaard worden op het Web gepubliceerd. Er is een selectie gemaakt. De personeelsadvertenties staan er wel in zijn geheel op. Dat brengt ons op een Internet-site waar jobs worden aangeboden en werknemers gevraagd. De site is pas sinds kort in de lucht, maar vacatures en open sollicitaties vullen de pagina's van de diverse bedrijfstakken al aardig. Naast De Standaard is ook een andere media-gigant op het Net te vinden: de BRTN. Je kunt er het programma-overzicht van diverse radio- en TV-stations krijgen. De site van commerciële tegenhanger VTM is wat kaler: alleen de programmering van VTM en Kanaal 2 is er te raadplegen. Voor een actueel weeroverzicht kun je bij Agris terecht. Daarnaast is er, voor de geïnteresseerden een historisch overzicht van het weer van de afgelopen 25(!) jaar. De afgelopen zomer zal de gemiddelde temperatuur in ieder geval wel behoorlijk doen afzakken.

Léan Seuren (lean@worldonline.nl)

CLUB BRUGGE K.V.

SKI INN

Ski-Inn Amsterdam Indoorskibaan

"De langste afdaling dicht bij huis"

- Algemene informatie
 - Hoe gaat het in 's werk?
 - Prijzen & accommodatie en bedriving
 - Waar is de Ski-Inn?
 - Hoe kom je van de stad aan?
- SKI INN

online!

Sport en spel

Als laatste is er vrij recent een bioscoop-site opgezet. De site is behoorlijk uitgebreid: met film nieuws, bioscoop-agenda's, interviews, release data en een filmquiz. Beslist de moeite waard om er eens te gaan kijken.

Spelletjes per e-mail

Op Internet is er ook genoeg te beleven met e-mail. Nu het toetsenbord er toch is, kunnen we daar mooi gebruik van maken. Het spelen van een spel per e-mail (PBEM = Play By E-Mail) behoeft denk ik wat uitleg. In principe zijn het spellen waarbij je je 'zetten' per e-mail doorstuurt naar (een) andere speler(s). Bij een spelletje schaak heb je uiteraard maar één tegenspeler, maar op het Net zijn er nieuwe spellen ontwikkeld, waarbij je deel uitmaakt van een groep, die weer tegen andere groepen speelt. De tijd die je kwijt bent varieert van spel tot spel. Sommige spellen duren hooguit een week, waarbij je 10 minuten per dag kwijt bent, andere kunnen jaren duren, waarbij je rekening moet houden met een tijdsinvestering van 2 uur per week. In een van de kaders is een lijst te vinden met Web-pagina's waar de handleiding, een beschrijving, uitleg en scoretabel te vinden is van een aantal van deze (gratis) spellen. Op de site kun je je ook aanmelden als speler.

Veel van deze spellen zijn zogenaamde roleplaying games (RPG), die zich in een fantasiewereld afspelen. Een voorbeeld hiervan is Battle. The Case is een *who-done-it*-spel: elke week krijg je per e-mail een casus toegestuurd die jij als detective moet oplossen. Strategische games zijn er ook: Continental Conquest is er zo één. Verder is er een categorie die onder bord- en kaartspellen vallen, zoals Singularity, Rich Man/Poor Man en uiteraard dammen. MiniMAX en Upsurge vallen onder de categorie zakenspelletjes. Enfin, als je een spelletjes-fanaat bent, moet je er maar eens naar kijken, want het is echt heel erg leuk! Bovendien doe je en pasant vaak ook nog leuke e-mail-contaten op met mensen van over de hele wereld, zo is mijn ervaring.

Het nieuwe sportseizoen

Het nieuwe seizoen van veel sporten is weer begonnen of staat net op het punt te beginnen. Veel van de sport-sites die ik bezocht staan in de startblokken om de laatste nieu-

Speciale Belgische sites

Kinapolis

<http://www.kinapolis.be/>

Job Exchange

<http://www.opus.be/jobexchange/>

Weerberichten

http://www.agris.be/agris/nl/weer/w_menu.html

VTM en Kanaal 2

<http://www.vtm.be/>

BELGA Pers-telegraafagentschap

<http://www.belganews.be/belganews/>

BRTN

<http://www.brtn.be/>

De Standaard

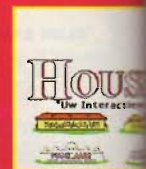
<http://www.innet.be/vum/dshome.html>

we standen in competities te publiceren. Sommigen geven de bezoeker zelfs de mogelijkheid om online mee te doen in een pool. Vaak is hier geen geld mee gemoeid, maar als je wint: eeuwige roem, een plek in de cyber-analen en, heel soms, een T-shirt ter attentie. Het is wel zaak om er nu snel bij te zijn, want halverwege in de pool springen kan in veel gevallen niet. We starten bij de denksport met DamWeb Haaglanden. De naam doet vermoeden dat de site nogal lokaal en vrij klein is, maar het tegendeel is het geval. De site is behoorlijk uitgebreid, met de indeling van de nieuwe competities, een damgenerator die elke keer een nieuw damprobleem aan de bezoeker voorlegt en binnenkort ook een maandelijkse rubriek, die verzorgd wordt door een kunstenaar die tevens een fanatiek dammer is. Voor de liefhebber van autoraces is er The Dutch Racing Scene. Op deze site vind je niet alleen informatie over autoraces, maar ook over karten. Voor beide takken van de race-sport wordt er een overzicht gegeven van de data van evenementen en kampioenschappen in Nederland. Voor de Vlamingen is er een Belgische karting-site.

Het surfseizoen mag dan in Nederland wel langzaam aflopen, er zijn plekken in de wereld waar de zon wat meer schijnt dan in Nederland. Hawaï bijvoorbeeld. Ver-van-mijn-bed-show? Dat valt wel mee, want de plaatselijke VVV op het eiland Maui wil het eiland promoten voor toerisme. Ze gaan daarom via de site van The Maui Windsurfing Report een reis voor twee personen naar het eiland verloten. Het enige dat je hoeft te doen is het invullen van wat persoonlijke gegevens en de inzendingen kun je insturen tot 31 januari 1997. Daarna wordt er een winnaar getrokken. De prijs moet binnen een jaar ingelost worden. Er zit wel een nadeel aan: het vliegarrangement geldt vanaf een aantal steden in de VS. Maar toch, ben je van plan om in 1997 toch naar de VS te gaan, kun je er misschien een weekje Hawaï aan vastplakken.

Voetbalpools

Wil je aan een voetbalpool meedoen, kijk dan eens op de pagina's van een aantal clubs. In een van de kaders in dit artikel staan de adressen van diverse Belgische en Nederlandse voetbalclub-sites genoemd. Bij een groot deel ervan kun je je inschrijven voor de voetbalpool van het komende seizoen.

Op een aantal sites, zijn er, naast de gebruikelijke competitie-overzichten, nog andere zaken te vinden. Zo heeft FC Twente een Fan-shop waar je clubartikelen en gadgets kunt kopen. Het aanbod varieert van aanstekers en horloges tot dekbedovertrekken en zelfs schemerlampen. Op de site van Anderlecht kun je het hele arsenaal van voetbalstrijdlieiders uit je hoofd leren, ze staan er allemaal. Bij FC Den Haag hebben ze een pagina beschikbaar gesteld waarop de geschiedenis van de shirts wordt getoond. Het overzicht start bij het seizoen 1972/1973.

In België vind je Sail4U, een uitgebreide site die eigenlijk vooral informatie over verhuur van boten en jachten geeft. Maar één van de links leidt naar wedstrijd-informatie.

Verder kwam ik op mijn zoektocht nog een tweetal bijzondere sites tegen. De eerste is een badminton-site van de Nederlandse Badminton Bond, die wordt onderhouden door ene Michiel de Vries. Hij luidt de noodklok, want de site moet misschien verdwijnen. Hij vraagt alle badminton-fans een petitie te tekenen, zodat hij verder kan met de site. Een tweede opmerkelijke (alhoewel eentje van een wat oudere datum) is die van de fietser Michel de Vos uit België, die van plan was een fietstocht over de hele wereld te maken. Het logboek wordt geopend op 28 juli 1995. Dan, op 15 november, stopt het logboek: Michiel is weer thuis, want hij werd in Iran van zijn fiets beroofd. Het hele relaas is te lezen op zijn site.

Woning en wonen

Inmiddels zijn er op het Net een heleboel sites te vinden waar huizen te koop te huur aangeboden worden. In België is makelaar Westate actief. Een betere keuze in België is echter de site van Living, waar een groot aantal makelaars zich verenigd heeft. Nederland heeft ook een dergelijke site: FotoInfo. De naam is wel wat ongelukkig gekozen; je zou er eerder een fotostudio of iets dergelijks verwachten. Dan is er nog de uitgebreide site House4sale. Je kunt er terecht voor hypotheek-informatie, koopwoningen, maar ook huurwoningen. Het zoeken naar een woning gaat via formulieren die je invult. De meeste woon-sites werken trouwens met een dergelijk systeem. Je geeft op welk woningtype je zoekt (hoekwoning, tussenwoning, vrijstaand, flat etc.), je geeft de plaatsnaam op, je kunt opgeven binnen welke straal de woning van de plaats mag liggen en je geeft de maximale prijs, het aantal kamers, wel of geen garage of tuin op. Je drukt op de knop en enkele seconden later krijg je de gegevens van het huis dat aan de voorwaarden voldoet teruggestuurd. Het is reuze handig, want het bespaart een hoop zoekwerk in de krant. Zo zijn er meerder plaatsen waar je naar een koop- of huurwoning kunt zoeken. Zo is Huurnet inmiddels een heel bekende site. Veel woningcorporaties stellen hun gegevens daar beschikbaar.

Spelen per e-mail

Rich Man/Poor Man (board)

<http://www.cyberlab.ch/exchange/rmpm.html>

Experimental Electronic Baseball League Homepage (sport)

<http://www.eebl.com/richard/eebl.html>

Singularity PBEM (kaartspel)

<http://www.pbm.com/singularity/>

The Battle Game (RPG)

<http://www.ecafe.org/~battle/>

Mystery: a mystery every week (detective)

<http://www.thecase.com/>

Dammen (board)

<http://www.noord.bart.nl/~damnet/draughts.html>

Ostrakismos (strategy die in de Griekse ouheid al werd gespeeld)

<http://fsinfo.cs.uni-sb.de/~warnking/>

MiniMAX (business strategy)

<http://www.bconnex.net/~tekneck/minimax/mimaheme.html>

Upsurge (business strategy)

<http://www.peakaccess.net/~gurvits/upsurge/intro.htm>

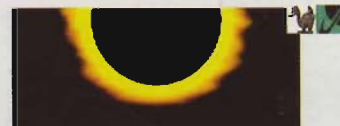

Rich Man - Poor Man (RMPM)

This e-mail game has been invented with the following ideas in mind:

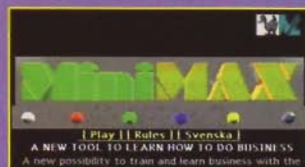
- * it can be played by an arbitrary number of players,
- * players can enter and leave the game at any time,
- * slowly responding players cannot hinder more active ones,

- ✖ it is a strategic game, not based on luck, but on planning, cunning and experience. The aim of the game is to make as much money as possible. There is no winner in this game, only a weekly "world champion" (the player with the most money).

Introduction

Singularity is a computer-moderated, Play-By-Electronic-Mail (PBEM) game of galactic conflict. Players compete to be the first culture to achieve the "Singularity" -- a state of technological nirvana and

Voor de inrichting van de woning kun je terecht bij Basenet. De site wordt langzaam maar zeker voller en er worden de meest bijzondere dingen aangeboden (jukeboxen en wandschilderingen bijvoorbeeld). Jammer is wel dat alleen de adressen van de leveranciers worden aangeboden en dat je geen afbeeldingen van producten kunt bekijken.

Wonen

Westate (B)

<http://www.westate.be/nl/>

Home of Living (B)

<http://www.brenda.be/>

Huurnet

<http://www.huurnet.nl/>

FotoInfo

<http://www.fotoinfo.nl/>

Woonlink

<http://www.pagelink.nl/woonlink/>

EcoMarkt

<http://www.ecomarkt.nl/milinfo/hvh/speelg.html>

House4sale

<http://house4sale.vin.nl/>

BaseNet WONEN: woninginrichting

<http://www.base.nl/zakelyk/wonen/inricht/>

Sportlinks

PSV Supporters

<http://www.stack.unc.tue.nl/~haroldk/index1.html>

The Maui WINDSURFING Report

<http://maui.net/~mauiwind/MWR/mwr.html>

DamWeb Haaglanden

<http://www.bart.nl/~gdegroot/dammen.html>

Nederlandse Pencak Silat

<http://www.xs4all.nl/~mjqvos/>

Running Home

<http://www.running.nl/>

Overzicht schaatstoertochten op natuurijs

<http://www.worldaccess.nl/~bert/hon/toertoch/toertoch.htm>

Akrobatische Dans Sport Bond Nederland (ADSBN)

<http://www.ruu.nl/~jumps/ADSBN/>

The Dutch Racing Scene

<http://www.euro.net/TDRS/index.html>

Daytona Indoor Karting, Oostende

<http://www.icon.be/business/publi/nl/d/daytona/daytona.htm>

The -official- HFC ADO Den Haag

<http://www.xs4all.nl/~yoast/>

Eendracht Aalst

<http://users.glo.be/~ivovg/aalst.htm>

The RSC Anderlecht

<http://studwww.rug.ac.be/~tbistoen/anderlecht.html>

Royal Antwerp Football Club

http://www.cipal.be/R_AntwerpFC/index.html

K.A.A.Gent

<http://studwww.rug.ac.be/~jcoppens/KAAGENT.html>

The official FC Twente Page

<http://www.trimm.nl/fctwente/>

The Official FC Utrecht Homepage

<http://www.xs4all.nl/~pvr/hans/utrecht.html>

Club Brugge K.V.

<http://uc2.unicall.be/nwille/brugge.htm>

Ski-inn Amsterdam

<http://www.qqq.com/dtt/skiin/index.html>

Badminton

<http://pmwww.cs.vu.nl/service/Badminton/badminton.html>

Sail4U Home

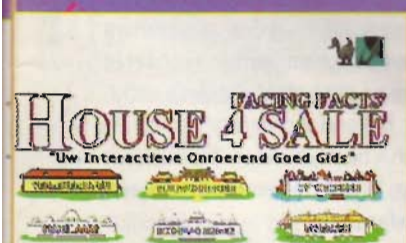
<http://www.sail4u.be/>

Bike Around The World

<http://www.riv.be/biker/>

Golf Card

<http://www.ib.be/golf/>

Van Bea tot Weah

Ooggetuigeverslag van een avondje Arena

Vele miljoenen Nederlanders keken woensdagavond 14 augustus op de televisie naar de opening van de Amsterdam Arena, de gloednieuwe thuishaven van de AFC Ajax. Ook zijn er intussen honderden kranten-, en tijdschriftenpagina's over 'het stadion der stadions' volgeschreven. Waarom wij er dan ook nog eens over schrijven? Tja, wij mochten eindelijk een avondje tussen Neerlands bekendste bobo's zitten en moeten daar ècht even over opscheppen.

Foeke Collet

Plus natuurlijk het feit dat onze hoofdredacteur besloot met gevaar voor lijf en leden zijn camera het stadion binnen te smokkelen (wist-ie veel dat je gewoon foto's mocht maken) en erop staat dat deze exclusieve foto's aan het publiek bekend worden gemaakt. En als iedereen het over de Arena heeft, kunnen wij toch niet achterblijven? Derhalve een ooggetuigeverslag van een avondje Arena van drie Ajaxfans.

Bedevoortsoord

Op de ring rond Amsterdam wordt al snel duidelijk dat alle 50.000 gelukkigen die een kaartje voor de opening hebben weten te bemachtigen, de parkeergarage onder het stadion willen uitproberen en dus met de auto gekomen zijn. Een sluiproute brengt uitkomst en niet veel later is het gigantische parkeerterrein naast het stadion binnen handbereik. Althans zo lijkt het, want auto's zonder parkeerkaart worden zonder pardon teruggestuurd, wat naast een hoop onwelvoeglijk taalgebruik en bijna-bokswedstrijden, een nieuwe verkeersopstopping oplevert. Een klein half uurtje later kan echter worden begonnen met de korte voettocht richting Holland's nieuwste bedevaartsoord en rond kwart over acht betreden we de poorten van de Amsterdam ArenA.

Stropdassen

Zonder problemen komen we door de controle en als onze hoofdredacteur op een stil plekje triomfantelijk zijn foto-toestel tevoorschijn tovert, laten we hem maar in de waan van zijn overwinning. Rij 9, plaats 225 tot en met 227 blijkt vlakbij de zo langverwachte groene grasmatten en intens tevreden nemen we alle drie plaats. Rondom vloeit het bier met sloten tegelijk en onze kelen lijken wel schuurpapier, maar deze plaatsen verlaten we dus geen seconde meer voordat alle lichten in de ArenA gedoofd zijn! Het heilige gras wordt overigens nog aan onze blikken onttrokken door enorme doeken die van het dak tot de grond reiken. Een half uur van nu zal Hare Majesteit de Koningin het veld 'uitpakken' en zal hét mediaspektakel van 1996 beginnen. Vooralsnog krioelen alle 50.000 stropdassen en cocktailjurken echter nog over de tribunes en brallen en kwetteren ze opgewonden tegen elkaar en in hun zaktelefoons. Geloof me, daar wordt zelfs de grootste hooligan nog stil van.

Stroomversnelling

Om klokslag half negen trekt onze Koningin aan de strik en wordt het veld onthuld. En zoals dat hoort bij een goed scenario, raken vanaf dat moment de dingen in een razend kolkende stroomversnelling. Op een geschilderde zee voeren de als vissersbootjes vermomde eredivisieclubs een schijngewacht om uiteindelijk natuúrlijk te worden gekelderd door het enorme Ajax-vliegdekschip. Vervolgens ontsteekt Frank Rijkaard het heilige vuur in de ArenA en binnen de kortste keren staan 22 van 's werelds beste voetballers voor onze neus een balletje in te trappen. Op rij 9, net 15 meter van de zijlijn, leeft slechts ontzag. Weah trapt een bal naar Baggio, die hem achteloos met buitenkantje rechts doortikt naar Boban. De krullen van Maldini wapperen (terwijl het dak pas drie centimeter open is), terwijl de haren van de broertjes de Boer zoals altijd feilloos in model zitten. Kluivert groet met een bijna onzichtbare oogbeweging zijn van T-shirt geruilde maatje Reiziger, Savicevic schiet de bal achter het standbeen langs naar Wooter, die hem vol op z'n oog krijgt omdat-ie net vol ontzag naar Desailly omhoog keek. Wij zijn stil en kijken met open mond naar zoveel salaris. De topper Ajax-AC Mián staat op het punt van losbarsten.

Afshuw

Nog even snel helpt Baresi op routine de zenuwachtige Babangida met het strikken van zijn veters en dan geeft

van der Ende het startsein. Een 50.000 man sterk "Ajax" galmt door de gloednieuwe ArenA, de verwachting druipt van de tribunes en vervolgens dondert het schitterende scenario als een kaartenhuis in elkaar. Blind wordt verblind door een (door het intussen half geopende dak naar binnen vallende) zonnestraal en kopt de bal boven op de linkerveter van Savicevic. Met gebogen hoofd maakt van der Sar voor de elfde keer in vier wedstrijden de pijnlijke gang naar het net. De stemming op rij 9 wordt bedrukt als Simone het leer nogmaals achter de (intussen tierende) Amsterdamse sluitpost schiet en slaat om in afgrijzen als de getergde Davids tussen de striemende fluitconcerten door slalomt en 'in de zestien' wordt neergehaald. Als altijd zit van der Sar in de goede hoek, maar hij kan Albertini's schot, noch het tij keren. 'Goal' brullen de enorme beeldschermen van sponsor Philips voor de derde keer die avond. "Wacht maar tot zondag bij de SuperCup", brullen wij in al onze naïviteit terug, nog niet wetend wat we nu weten (en waar we het dus niet meer over willen hebben!).

Bea bedankt

Na het laatste fluitsignaal proberen wij murwgebeukt stoel 225, 226 en 227 te verlaten om de pijn te verzachten bij een van de tientallen bars in het stadion. Vergeten is het uit 50.000 kelen schallende "Bea bedankt" toen onze Koningin enthousiast 'de wave' compleet maakte. Vergeten is het schitterende stadion, het heilige vuur en die groenste der grasmatten. Ajax heeft verloren, wij hebben verloren en dan rest slechts de vergetelheid. Uit ons vak vol stropdassen stijgt echter een dreigend gemor op als we proberen op te staan en we laten ons snel weer verontschuldiging zakken. Gelukkig maar. De ergste depressiviteit op rij 9 verdwijnt als er vrachtwagens vol Braziliaanse drumbands het stadion binnenrijden. Niet veel later breekt de eerste glimlach door, als naast een heleboel balonnen ook Ruth Jacott uit een doos tevoorschijn komt. Bij Rob's 'Malle Babbe' wordt er voorzichtig meegeneuriet, bij Guus Meeuwis 'kedengedengen' we al vrolijk mee en bij Marco Borsato en Willeke Alberti worden de stembanden al weer volop op de proef gesteld. Tot slot verzilveren we onze ArenA's (= harde Amsterdamse valuta in plastic vorm, met een afgeronde koers van f 1,67) en terug in de auto is de stemming unaniem: dit was werkelijk een groots spektakel dat we voor geen goud hadden willen missen. En de wedstrijd? Wacht maar tot het om 't 'echie' gaat, dan staat Ajax er wel weer.

CD-i PROF

Het bedrijfsleven maakt steeds meer gebruik van CD-i. Dit medium leent zich daar uitstekend voor. De professionele toepassingen zijn zeer divers in allerlei verschillende branches. Maandelijks berichten wij in deze rubriek over de nieuwste professionele toepassingen.

Rob Smit

Nederlandse politie zet CD-i in bij opleidingen

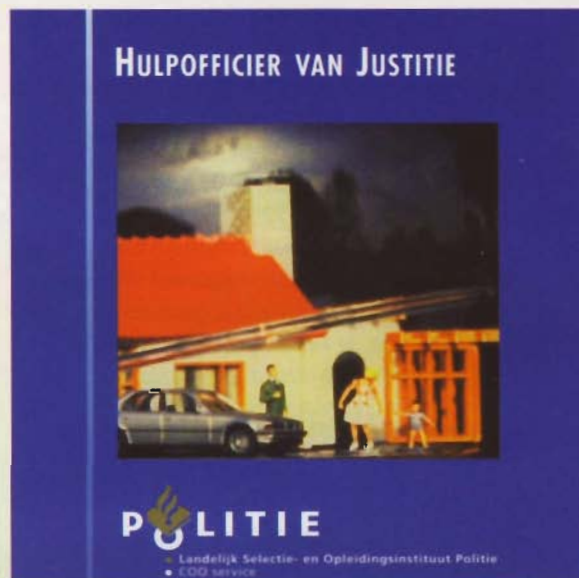
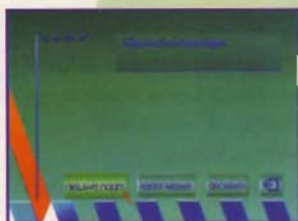
"In ruil voor Blauw in de brievenbus willen de mensen Blauw op straat", vat de heer G.A. van Beek de essentie van het denken van de Nederlandse bevolking wel zeer compact samen. "En indirect is dat voor ons de aanleiding geweest om CD-i in te zetten bij de opleiding van de korpsleden." Van Beek is hoofd Opleidingen van de Dienst Personeel en Organisatie van het Amsterdamse politiekorps en weet dus waar hij het over heeft. "Omdat CD-i tekst, grafieken, animaties, foto's, video-beelden en gesproken woord op één drager kan combineren is CD-i uitermate geschikt voor instructie-doeleinden." Dit najaar zullen er dan ook drie van dergelijke CD-i's uitkomen.

Privéproject

De eerste CD-i die in de praktijk getest zal gaan worden is de theorie-opleiding *Hulpofficieren van Justitie*. Die cursus is ontwikkeld door het Landelijk Selectie- en Opleidingscentrum Politie (LSOP) en is bedoeld voor thuisstudie. De politie Amsterdam-Amstelland zal als één van de eerste korpsen starten en koppelt aan de opleiding een CD-i privéproject. Maar waarom is de opleiding een thuisstudie, en wat is het nut van een CD-i privéproject?

Van Beek: "Blauw in het klaslokaal is, als je er goed over nadenkt, niet te verenigen met meer Blauw op straat en dus is thuisstudie een noodzaak. In het bedrijfsleven zijn vakopleidingen in eigen tijd al gewoon, maar in ambtelijke diensten nog niet. Voor ons vindt er dus nu een cultuuromslag plaats. Het bijhouden van vak kennis wordt steeds meer gezien als een eigen verantwoordelijkheid, in de eigen tijd. Om een bijdrage te leveren aan die cultuuromslag hebben wij het CD-i privéproject opgezet.

De cursisten kunnen een gesubsidieerde CD-i-speler aanschaffen en deze aankoop in termijnen via het salaris terugbetalen. Die speler gaat ook vergezeld van een aantal spelletjes en informatieve titels voor de rest van

het gezin, als tegemoetkoming voor het feit dat vader regelmatig zal moeten studeren en daarvoor de televisie nodig heeft. Tot nu toe zijn er al 450 CD-i-spelers verkocht aan de mensen die de hulpofficiersopleiding gaan volgen."

Drie CD-i's

Hulpofficieren van Justitie dient als proefproject om te kijken of de inzet van CD-i bij het onderwijs inderdaad tot een betere kennisoverdracht leidt, zoals eigenlijk wel wordt verwacht. Het gebruik van CD-i bij de politie is dan ook niet helemaal nieuw; voor voorlichting en instructie wordt het medium al langer gebruikt. De heer M. van Looy, bureauchef van het Bureau Ontwikkeling en Onderhoud van de Dienst Informatiezaken en Automatisering, zegt hierover: "Een aantal medewerkers heeft de programmeeropleiding bij Philips gevolgd en we zijn nu in staat om CD-i's in eigen huis te produceren. We gaan het medium dan ook bij meer opleidingen inzetten, voor thuisstudie dan wel ter ondersteuning van klassikaal onderwijs. Eén van de projecten waar we hier aan werken is een CD-i over de *Pluk Ze* wetgeving. Die vrij recente wet regelt het ontnemen van het wederrechtelijk verworven voordeel uit criminele activiteiten. (In normale-mensentaal betekent dit dat de Heren Boeven niet alleen de aangetroffen gestolen waar terug moeten geven, maar ook de centjes die ze 'verdiend' hebben met reeds verkochte goederen moeten terugbetalen -

RS). De informatie over bevoegdheden binnen deze wet dient bij veel politiefunctarissen bekend te zijn. CD-i is een uitstekend medium om een grote doelgroep in kort tijdsbestek bekend te maken met zo'n onderwerp." Overigens wordt de *Pluk Ze* CD-i niet alleen door de politie gebruikt, ook studenten Strafrechtwetenschappen, met name die van de richting Politiestudies, hebben hem op het programma staan. De derde CD-i die dit najaar moet uitkomen, een programma over straatroof en overvallen, wordt o.l.v. professor Naeyé ook al in de collegezalen getest.

Inzetten waar mogelijk

De praktijk heeft ondertussen uitgewezen dat niet alle onderwerpen zich lenen om met behulp van een CD-i-cursus overgedragen te worden. Van Looy: "De Vreemdelingenwetgeving bijvoorbeeld is op dit moment zodanig in ontwikkeling dat er maandelijks wijzigingen zijn. Om de aktualiteit van de informatie te kunnen waarborgen moet je dan toch met circulaire blijven werken. Maar waar het kan zullen we CD-i inzetten. We merken nu al grote belangstelling voor het medium: collega's buiten de hulpofficierengroep hebben geïnformeerd naar het CD-i privéproject. Daarom zal dit project in een later stadium waarschijnlijk wel voor alle korpsleden toegankelijk worden."

Goede onderwijsresultaten

Maar hoe is de politie met CD-i in aanraking gekomen? "De eerste aanzet tot inschakeling van nieuwe media is gegeven door het zogenaamde Albuquerque-netwerk", aldus Van Looy. "Dat is een groep van topfunctionarissen uit de Nederlandse politie die in de Amerikaanse staat New Mexico - waar één van de hoofdkantoren van IBM staat - onderzoek gedaan heeft naar de technologische ontwikkelingen van de toekomst. Dat is niet alleen nodig voor het goed functioneren van de politie zelf, maar ook voor de effectieve bestrijding van de criminaliteit die zich op allerlei technologische gebieden afspeelt. Denk maar aan computerfraude en hackers. De oriëntatie op informatietechnologie wordt door de gezamenlijke korpsen aangepakt om resultaatgericht en kostenbewust te kunnen werken."

In het vergelijkende media-onderzoek scoorde CD-i op diverse punten heel goed: "De kwaliteit van bewegend beeld, de gebruiksvriendelijke techniek en de betaalbaarheid gaven de doorslag. Bovendien denken we met het medium goede onderwijsresultaten te behalen, en dat is voor ons het belangrijkste argument. Voor alle opleidingen gelden de criteria dat ze kostenbewust moeten zijn samengesteld en dat ze vooral goede resultaten te zien moeten geven in het uiteindelijke politiewerk."

Letter en geest

Ook Van Beek verwacht veel van het nieuwe medium. "Naar aanleiding van enkele proeven met *Hulpofficieren van Justitie* moet ik zeggen dat ik tevreden ben over de resultaten. Na de CD-i-opleiding en het aansluitende seminar beschikt de hulpofficier over meer kennis en vaardigheden. Vroeger was er alleen een vijfdaagse theoriecursus en praktijkervaring werd alleen in de praktijk opgedaan. Dankzij de thuisstudie kunnen de vijf cursusdagen worden teruggebracht tot vier terwijl ze effectief benut kunnen worden voor praktijkgericht onderwijs. De opleiding is dus veel completer geworden: niet alleen de letter van de wet komt aan bod, ook de geest van de wet."

Grijs gebied

Hulpofficieren van Justitie werd bijna een jaar geleden al aangekondigd in een persbericht. Hoe kan het dat hij pas dit najaar officieel gaat verschijnen? Van Beek: "Dat heeft te maken met de uitleg van de wetsteksten die in het programma zijn opgenomen. Vorig jaar leek het nog precies duidelijk te zijn hoe bepaalde passages geïnterpreteerd moesten worden. In de lespraktijk echter, en vooral na enkele rechtszaken die met het onderwerp te maken hadden, bleken die wetsteksten niet zozeer zwartwit als wel een uitgestrekt grijs gebied. We waren dus gedwongen om dat programma-onderdeel veel beter aan de praktijk te toetsen, en dat heeft tot de vertraging geleid." Gelukkig, de wet is dus niet alleen voor leken een grijs gebied ...

Voor meer informatie: G.A. van Beek,
telefoon 020-559.50.01

Bedrijf op Schijf

Philipscdi.com

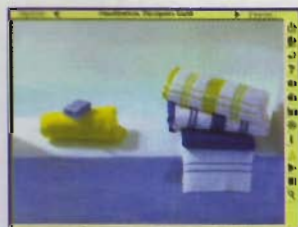
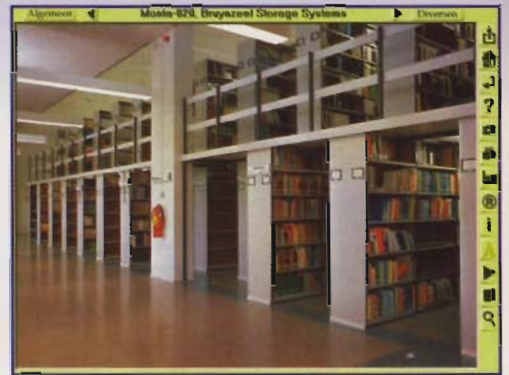

CD-Interior

CD-Interior is een CD-i waarop producenten, importeurs en distributeurs op het gebied van interieurinrichting hun producten gezamenlijk aanbieden als ondersteunende vraagbaak voor winkeliers, architecten en facility managers. Toen we op deze pagina's aandacht besteedden aan het debuut van dit schijfje was het aantal deelnemers weliswaar hoopgevend, maar moest er nog veel gebeuren. Sindsdien is de deelname echter gestaag gegroeid en op dit moment zijn alle toonaangevende leveranciers deelnemer. *CD-Interior* kan daarom beschouwd worden als het meest complete naslagwerk van de interieurbranche. Dit kwartaal is er, omdat nu eenmaal niet iedereen over een CD-i-speler beschikt, voor het eerst ook een CD-ROM editie verschenen. Maar waarom is *CD-Interior* überhaupt in het leven geroepen?

50 meter documentatie

Robert-Paul Harmsen, één van de drie directeurs van Publishment, het bedrijf dat de CD geproduceerd heeft, kan dat haarfijn uitleggen. "De interieurbranche kent een enorme diversiteit aan zowel producten als leveranciers, terwijl ontwerpen gedurig worden aangepast aan ergonomische en technische ontwikkelingen. Dit leidt tot een enorme stroom folders, catalogi en vertegenwoordigersbezoek en winkeliers, architecten en facility managers zijn onevenredig veel tijd kwijt aan alleen maar 'blijblijven'. *CD-Interior* biedt voor dit probleem een heldere en overzichtelijke oplossing: alle producten van alle belangrijke aanbieders uit de branche staan op één CD bij elkaar. Gebruikers kunnen onder andere selecteren op budget, afmeting en functie, waardoor alle

gezochte producten binnen de gevraagde categorieën binnen één minuut op het scherm verschijnen. Daarnaast hebben we de mogelijkheid gecreëerd om producten op het scherm te 'bekleden' aan de hand van kleur- en stofstalen. Aan het eind kunnen de resultaten worden gecombineerd tot een presentatie. Al met al vervangt *CD-Interior* zo'n 50 meter documentatie en omdat hij ieder kwartaal wordt uitgebracht blijft de informatie altijd up-to-date."

Nieuw tijdperk

Publishment omschrijft zichzelf als de eerste gespecialiseerde uitgeverij van interactieve catalogi voor de business-to-business markt. Door gebruik te maken van de juiste multimedia-technologie wil men de informatieoverdracht in de zakelijke markt verbeteren en vereenvoudigen. Daartoe ontwikkelt, produceert en distribueert men digitale informatie op CD-i, CD-ROM en Internet. Tevens ontwikkelt men specifieke multimedia-

toepassingen voor individuele opdrachtgevers. Zelf is men uiteraard enthousiast over *CD-i Interior*, maar wat vindt 'de buitenwacht' van het product? Prof. Ir. Carel Weeber, voorzitter van de Bond van Nederlandse Architecten (BNA), is er in ieder geval enthousiast over. "Een nieuw tijdperk breekt aan", zei hij bij het verschijnen van de eerste gecombineerde CD-i/CD-ROM uitgave. "Door digitalisatie wordt informatie steeds toegankelijker. *CD-Interior* is hiervan een goed voorbeeld: alle relevante informatie binnen één branche past op één schijf.

Innovaties als deze zullen architecten meer tijd gunnen zich daarop te richten waar het echt om gaat: de creatie van ruimte."

**Publishment is gevestigd in Laren,
telefoon 035-531.23.76.**

CD-Visuals krijgt facelift

Niet alleen *CD-Interior*, ook *CD-Visuals* is, dankzij de nodige feedback van de gebruikers van de eerste versie, op tal van punten verbeterd. *CD-Visuals* is een presentatieprogramma dat de functies van de bekende dia's, overheadsheets, videobanden, computerschermen en flipovers in één CD-i-programma concentreert. Daartoe worden éénmalig alle benodigde beelden, animaties, videobeelden en geluidsfragmenten op een CD-i gezet. Vervolgens kan de gebruiker óf de standaardvolgorde aanhouden, óf zelf de volgorde bepalen en opslaan. Op die manier kunnen vanuit een compleet archief aan teksten, beelden en geluiden telkens presentaties op maat worden samengesteld. Tijdens de presentatie kunnen de beelden –ook de videobeelden– worden stilgezet, beeld voor beeld worden afgespeeld of automatisch in een 'loop' worden gepresenteerd.

Voordelen

Presentaties kunnen overal waar een CD-i-speler en een televisie aanwezig zijn worden afgespeeld, terwijl er ook een draagbare CD-i-speler, een LCD-projector of een

video-beamer kan worden gebruikt. Alle handelingen worden uitgevoerd met de afstandsbediening van de CD-i-speler, dus moeilijk is het niet. Omdat gebruik wordt gemaakt van een CD als drager van het beeldmateriaal blijft de kwaliteit hoog, dit in tegenstelling tot conventionele video's of dia's waarbij de kans op beschadiging of slijtage groot is. Een pluspunt van *CD-Visuals* is dat er later, tegen geringe kosten, nieuw beeld- en geluidsmateriaal kan worden toegevoegd; de CD kan dus meermalen gebruikt worden en krijgt daardoor een prettig lange levensduur.

Doe-het-zelf

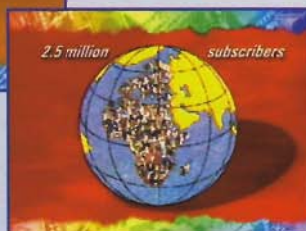
"In de nieuwe versie is de gebruiksvriendelijkheid nog aanzienlijk toegenomen", zegt Explainer's Alain Geerling. "Bijvoorbeeld door zulke simpele verbeteringen als het vergroten van de schermknoppen. Daarnaast kunnen we onze klanten de mogelijkheid bieden dat alle vaste schermen in de eigen huisstijl worden uitgevoerd, waardoor de presentatie nog meer een product van de klant zelf lijkt. Het belangrijkste nieuws is echter dat we de complete toolkit waarmee *CD-Visuals* wordt gemaakt nu als doe-het-zelf pakket te koop aanbieden. Die toolkit werkt op een standaard PC en is net zo gebruiksvriendelijk als *CD-Visuals* zelf; het is onze ervaring dat het gemiddeld maar twee uur duurt voor iemand ermee kan werken. Klanten die dat willen kunnen op die manier dus een eigen interactieve mini-ontwerpstudio in huis halen. Tenslotte zijn we, als uitvloeisel van het hele *CD-Visuals* project, druk doende speciale versies voor de retail te ontwerpen, onder andere voor het gebruik in kiosken. In zulke gevallen passen we ook de onderliggende specificaties, zoals menustructuren, aan."

**Explainer is gevestigd in Amsterdam,
Telefoon 020-667.66.00**

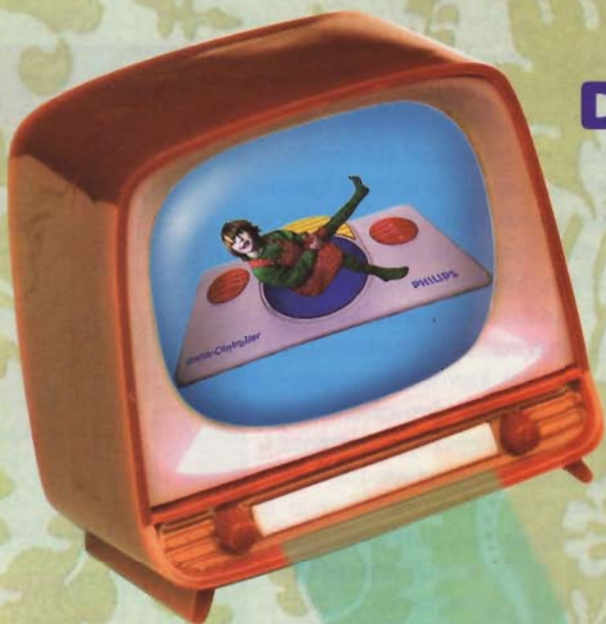
Market changes

1. The technological explosion and associated media complexities
2. Marketing Dialogue
3. Consumer Choices
4. Brand Threat

Bedrijf op Schijf

Philipscdi.com

De CD-i-speler van ...

In deze nieuwe rubriek vragen wij maandelijks een persoon, bekend of minder bekend, naar zijn of haar mening over CD-i. Dit keer spreken we iemand die met de roller controller werkt.

Eva Boeijen

Eva is zeven jaar en behoorlijk verwend op mediagebied. Zij heeft namelijk een moeder die artikelen schrijft over software, waaronder CD-i's, Video CD's en CD-ROM's en deze uitgebreid samen met haar test. We kunnen Eva daarom een dame met ruime ervaring noemen.

Hallo Eva! Vertel eens, heb jij pas nog met leuke CD-i's gespeeld?

- Eva hoeft niet lang na te denken, want wat blijkt: er is net een CD-i uitgekomen die fantastisch bij haar leeftijd past. - Jaaah.. 'Hieperdepiep, ik lees!' is uit. Die is leuk joh.

Wat is er zo leuk aan?

Nou kijk, ik kan heel veel woorden leren en spelletjes doen. En ook kan ik zelf letters tikken, begrijp je?

Is dat niet moeilijk?

Nee hoor, met de bal rol je gewoon naar letters op de televisie. Dat gaat echt heel makkelijk.

Hoe bedoel je bal?

Nou, die roller controller weet je wel.. Daar zit ik op. Kijk maar.

- Eva pakt een CD-i Magazine en wijst naar het logo van 'CD-i is kinderspel'. -

Ik zit er niet echt op hoor, gaat Eva verder. In het echt is-ie kleiner en ben ik groter. Het is een soort muis, legt ze uit, maar dan rol je met je hand over een bal.

Wat vind je nu leuker de computer of de CD-i-speler?

- Eva denkt diep na. Ik vind ze wel allebei leuk, ... CD-ROM's zijn eigenlijk hetzelfde als CD-i's... - maar dan resoluut - de roller controller vind ik fijner dan zo'n muis van de computer, want 't gaat makkelijker en je kunt er lekker op petsen.

Welke CD-i's vind je het mooist?

'Tim en Beer' natuurlijk, maar ook 'Peanuts' en... 'Lassie'. Maar daar kan je niets mee doen, dat is gewoon een film. Ik vind die CD's waar je niets mee kan doen niet zo leuk. 'Lassie' is wel een hele mooie film hoor.'

Waar zou jij nu een CD-i over willen hebben?

- Weer moet Eva diep nadenken - Ik heb een boek waar je dieren en bloemen en zo in kunt opzoeken, hoe heet dat ook al weer?

Bedoel je een encyclopedie?

Ja een sclopedie, die zou ik wel willen hebben, met plaatjes en films en iemand die alles uitlegt met een sprookje of zo erbij.

MEG RYAN en KEVIN KLINE in

French Kiss

*Je zal maar tegen een man
aanlopen die àlles steelt...
ook je hart!*

FRENCH KISS is een romantische komedie met de topacteurs MEG RYAN (When Harry Met Sally, Sleepless in Seattle) en KEVIN KLINE (The Big Chill, A Fish Called Wanda).

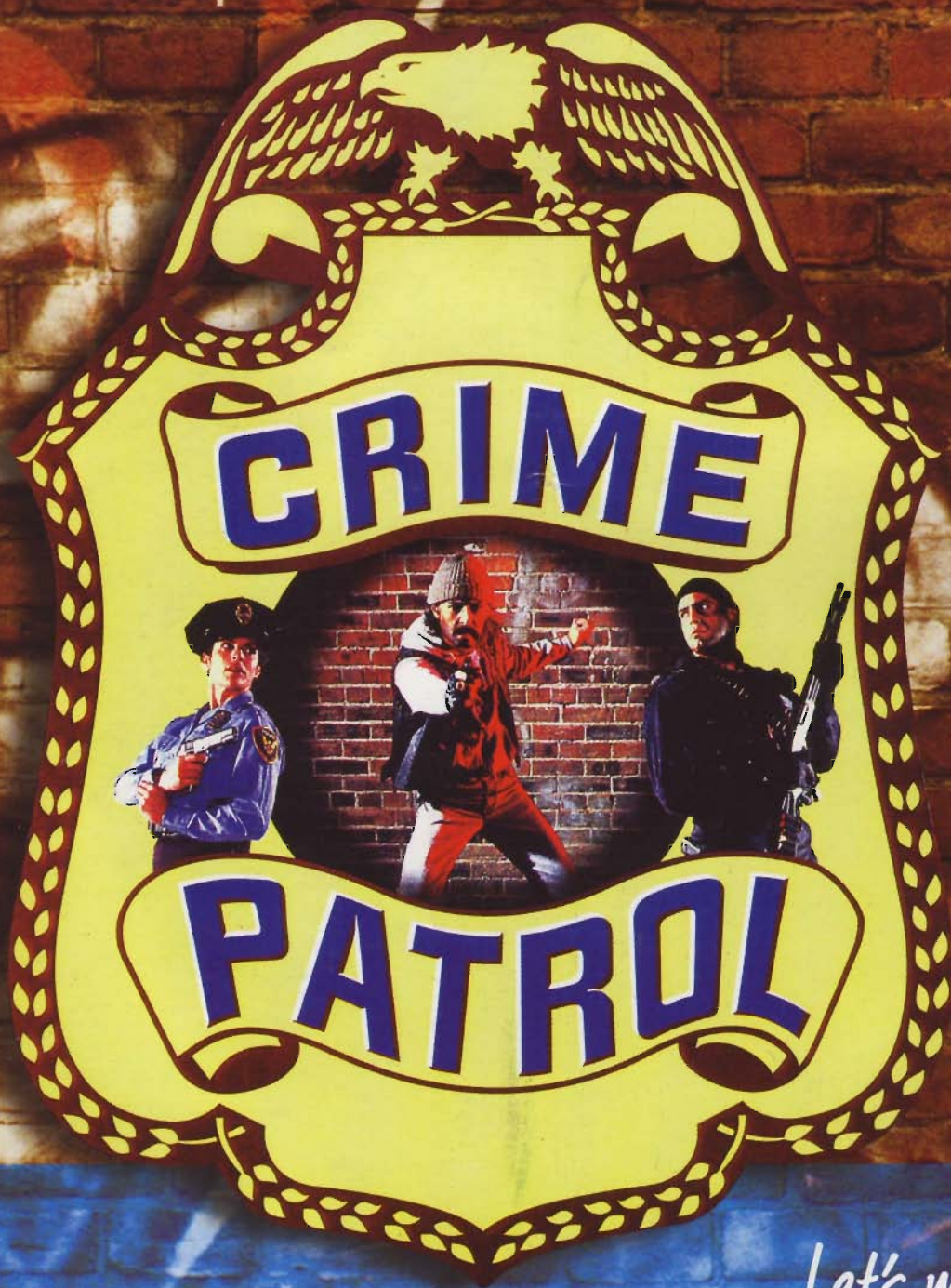
Als de wat naïeve en onderwijze Kate in de steek wordt gelaten door haar verloofde, reist ze hem ondanks haar vlieg angst achterna naar Parijs. Onderweg ontmoet ze de Fransman Luc, professioneel kruimeldief en charmeur van het eerste uur. Twee eigenschappen die garant staan voor een wervelend romantisch avontuur!

PolyGram Video

VOOR LIEFHEBBERS VAN SHOOT-'M-UP GAMES!

Je bent net nieuw bij het politiecorps en krijgt het meteen zwaar te verduren. Het wemelt namelijk van de bad guys en het is aan jou om met je Peacekeeper de stad te zuiveren. Je begint als Rookie, maar je kunt jezelf knallend promoveren door alle criminelen uit te schakelen. Maar pas op de gijzelaars en je collega's!

Crime Patrol is een full motion video game met 4 spelniveaus (Rookie, Undercover, Swat Team en Delta Force Team) en om het volgende level te bereiken moeten steeds drie missies worden voltooid. Er zijn drie moeilijkheidsgraden (easy, medium en hard) en alleen met perfecte timing en razendsnelle reacties blijf je in leven.

Tijdelijk bij aankoop van Crime Patrol 50 gulden (Bfr. 1.100) korting op de Peacekeeper Gun (zolang de voorraad strekt).

Let's make things better.

PHILIPS